

PEŠ

IZ KRŠKEGA NA TRIGLAV

Matjaž Gomilšek - Ažo, Jože Novak

Matjaž Gomilšek - Ažo, Jože Novak

PEŠ IZ KRŠKEGA NA TRIGLAV zakaj pa ne?

potopis

Takole je Matjaž Gomilšek naslovil zapis, ki je nastal po pohodu, ki ga je izvedel v letu 1995, skupaj z Jožetom Novakom in Goranom Rovanom. Šlo je za tri svake, ki so na ta način obeležili več osebnih in drugih jubilejev. Zapis je dopolnjen tudi z zapiski Jožeta Novaka, tako da se teksta izmenjujeta (Jožetov je pisan v kurzivi). Zagotovo bo zanimiv za marsikoga, tudi zdaj po 15. letih od nastanka in ko z njim beležimo še en jubilej - Matjaževo 50. letnico oziroma bližnje srečanje z Abrahamom.

December, 2010

Po svoje sem želel obeležiti jubileje, ki so se nanizali v letu 1995. Pohod Peš iz Krškega na Triglav sem posvetil:

- stoti obletnici postavitve Aljaževega doma na vrhu Triglava,
- devetdeseti obletnici delovanja Planinskega društva Lisca Sevnica-Krško, katerega sem tudi sam član in to že kar dolgo let,
- petdeseti obletnici preplezanja Čopovega stebra,
- dvajseti obletnici poroke svaka Jožeta,
- deseti obletnici moje in Goranove poroke,
- desetemu rojstnemu dnevu hčerke Ive,
- petemu rojstnemu dnevu sina Aljaža,
- vsem Aljažom.

Nisem pisatelj, kar je razvidno, iz mojega pisanja, vendar je bilo na pohodu, od jugozahoda proti severozahodu Slovenije, preveč doživetij, da bi se ne zabeleženi prehitro izgubili v pozabo.

Še enkrat se iskreno zahvaljujem svoji družini za razumevanje, ker sem jih ob tem pohodu, in med pripravami nanj, prikrajšal za veliko skupnih ur in marsikateri trenutek, ki bi ga lahko preživeli skupaj. Vsem, ki so mi na odhodu zaželeli srečno pot, me ob poti pozdravljali in pogostili, me spremljali in mi s svojo družbo krajšali kilometre, ter vsem, ki so mi finančno, z opremo ali kako drugače pomagali uresničiti ta prečudoviti teden potepanja po naši čudoviti Sloveniji.

Iskrena hvala vam vsem - Ažo!

Razmišljanje namesto uvoda

Že dolgo je v meni klila želja po avanturi ali po nečem posebnem. Ne ravno po samodokazovanju, vendar do preizkušnje samega sebe, kaj človek zmore in česa ni sposoben. Nekaj čemur bi se lahko reklo mega rekreacija ali kaj podobnega.

Vsak ima v sebi otroške sanje, kot so pot okoli sveta ali polet na Luno, čeprav so objektivno nedosegljive in ostajajo le kot otroške sanje. So pa tudi malo manjše, a vendar stvarne. Ko odraščáš, postajajo tudi sanje bolj realne, a še vedno nedosegljive zaradi časovne in finančne omejenosti.

Sediš, zreš v nebo, v zvezde. Včasih sam, kasneje z ljubeznijo ob obljubljanju raznih bedarij, kasneje z ženo in otroki, nekje na balkonu, a vedno so enake. Joj koliko jih je. Razmišljaš - sanjaš: človek kako majhen si v tej neskončnosti. Zakaj ne bi naredil nekaj velikega, nevsakdanjega in dokazal samemu sebi, kaj zmoreš.

Povzpeli bi se na vse vrhove sveta!

Kako neki le? S čim?

Za to bi ja potreboval celo premoženje največjega koncerna na svetu in ves čas, kar ga imaš v svojem, le enem kratkem življenju.

Ali pa morda vsaj na enega preko osem tisoč metrov?

Tudi ne! Saj vem zakaj!

»Zbudi se! Ne sanjaj! Stopi na realna tla!« mi narekuje notranji glas in me zopet spravlja iz sanjarjenja v realnost. Prekleta realnost. Vse je povezano s časom, z denarjem, s službo, z raznimi obveznostmi, z ... Nato zaslišiš za hrbtom enega od otrok:

»Ati, mi bi pa...« in realnost je res tukaj!

Ne! Ne dam se. Ni še konec sanj in razmišljanj. Kaj pa nekaj manjšega? Čisto malenkost v primerjavi s tem.

Toda kam?

Na Triglav!

Da, od doma peš na Triglav.

Zakaj pa ne.

Oho! To je pa že ideja, ki se da o njej malo bolj realno razmišljati.

Saj za to potrebujem le teden dni dopusta, nekaj treningov hoje, dobro obutev, nekaj cvenka v žep in pot pod noge. Malo čez dvesto kilometrov je oddaljen ta Triglav. To pa ja ni taka reč. No mogoče moraš biti tudi malo čez les. To pa tako in tako eni ne dvomijo o meni. Marsikaj sem se že lotil. Pravijo, da je z močno in trdno voljo skoraj vse mogoče. Pa še prvi bom iz Krškega. Nisem še slišal za nobenega "utrganca", ki bi šel iz našega konca vso pot peš na Triglav. Če še prestavim start za nekaj kilometrov proti jugovzhodu na državno mejo s sosednjo Hrvaško, proti Dobovi ali Bregani, je to že skoraj cela diagonala Slovenije.

Mogoče si pa pridobim kakšnega sopotnika ali morda tudi kakega sponzorja? Malo je le preveč dolgočasno pešačiti samemu tako daleč. Finančni zalogaj je tudi kar velik.

A komu bi zaupal to idejo, da mi ne bo rekel: »Ažo, ti's butast! Kaj spet sanjaš? Zbudi se in se spusti na realna tla.«

Da, od doma peš na Triglav. Zakaj pa ne.

Spremljevalca

Jesen, 1994.

V toplem in sončnem popoldnevu že proti jeseni sva s svakom Jožetom sedela v senci na terasi bifeja Balinček v Spodnjem Starem Gradu na "balinplatcu". Spodnji Stari Grad je Jožetova rodna vasica, zadnjih deset let pa tudi kraj moje družine. Sproščeno sva se pogovarjala ob že menda "drugi" rosni flaši hladnega Zlatorogovega piva. Pogovarjala sva se o vsemogočih in čisto vsakdanjih stvareh, razen o politiki. Med pogovorom sem premišljeval, kako naj mu zaupam svojo idejo o pešačenju na Triglav. Menda se mi ja ne bo smejal in mi idejo potolkel. Saj sva prijatelja.

Nič, kar bo pač bo.

Enkrat moram z idejo na dan in jo nekemu zaupati.

Odločil sem se in mu idejo povedal. Ne ni me potolkel. Najprej me je nekam čudno pogledal, kakor da se hecam, nato pa je bil celo navdušen nad idejo, tako da mi je skoraj obljubil, da greva skupaj. V nadaljevanju pogovora in ob naslednjem pivu sva že proučevala traso in potrebno opremo.

Ko mi je prijatelj in svak Matjaž pred približno dvema letoma prvokrat omenil to idejo in me pozval, naj se mu pridružim, se mi je zdela ravno toliko "odštekana", da sem se takoj navdušil zanjo. Malo manj sem bil sicer navdušen ob misli, da bi moral hoditi tudi jaz. V hribe sem pričel zahajati razmeroma pozno, vendar so mi takoj zlezli pod kožo, kot verjetno vsakemu, ki je vsaj enkrat prisopihal nad višino gozdne meje in so se mu pred očmi odprle verige gorskih vrhov z bleščeče belimi zasneženimi žlebovi, globoko pod nogami pa so ležale tihe, temno zelene doline ali pa vsaj enkrat prebil večer v razposajenem vzdušju planinske kočice. Na Triglav sem se povzpel že večkrat iz vseh smeri, razen seveda nezavarovanih plezalnih, toda še nikoli z zaletom, dolgim preko dvesto kilometrov. Ljudje so na Triglavu počeli že marsikaj: se povzpeli nanj s kolesom in mopedom, nanj zvekli štedilnik (ali hladilnik), osla, ki so ga spremljali ostali osli na dveh nogah, gasilske lestve in kaj vem kaj še. Vrhunski atleti so malo Slovenijo prekolesarili, pretekli, obtekli itn, toda, da enostavno vstaneš iz svoje postelje, zadegaš na hrbet nahrbtnik in se odpraviš peš prav od doma na vrh Triglava?... In to čisto navaden smrtnik. Noro! Še posebno, če imaš to srečo da živiš na jugu Slovenije, Triglav pa, kot je znano stoji na popolnoma drugem koncu. Nekaj podobnega so sicer menda počeli že Litijani in Novogoričani, Matjaž pa je imel v mislih praktično diagonalo Slovenije s startom od slovensko-hrvaške meje do neposredne bližine tromeje med Slovenijo, Italijo in Avstrijo. O.K.

Za pohod potrebno pridobiti prave spremljevalce.

Kot sem že omenil, je za pohod potrebno pridobiti prave spremljevalce. Vedno je uspeh odvisen od celotne ekipe.

Jožeta sem prepričeval na vse načine, da bo šlo tu za čisto hojo, z nahrbtnikom v planinskem stilu in brez vsakega teka, a mi ga vseeno ni uspelo zlepa prepričati. Iz njemu objektivnih razlogov mi je dokončno odklonil prvotno zamisel, da bi hodila skupaj. Tako, pa sem pri njem oplel, sem si mislil. Obljubil mi je strokovno pomoč in kompletno vizualno podobo akcije. Toda jaz sem rabil pravega spremljevalca na poti, ne pa samo ilustratorja in strokovnega pomočnika pred odhodom. Za spremstvo se mi jih je po tihem kar nekaj ponujalo. Par sem jih imel celo v ožjem izboru. Toda jaz sem si za spremljevalca želel pravega prijatelja, ki me bo med potjo razumel in mi pomagal, če bo potrebno, tako da se nisem dal pri Jožetu še kar tako odsloviti. Sam se že vrsto let ukvarjam z razno rekreacijo, največ pa kolesarim, tako da vem, da se da kar dolge relacije premagati s svojo močjo. Za spremljanje sem Jožetu predlagal gorsko kolo, kar pa je bilo za njega, kot strastnega planinca in zapriseženega pohodnika v gore tudi svoje vrste izziv.

Ha, ha, pa mi je uspelo!

Prvega spremljevalca sem pridobil, tako da sem se lahko posvetil proučevanju trase in opreme, ki jo bova na enotedenskem potepanju preko Slovenije potrebovala. Ne, nisem mislil, da bi bilo potrebno traso preučiti zato, da bi se po poti ne izgubil, temveč zato, ker sem si nameraval med potjo tudi kaj zanimivega ogledati. Pot me bo vodila skozi naselja in vasi, predvsem skozi manjše kraje in mimo preprostih ljudi. Nisem ravno eden tistih Slovencev, ki poznajo našo deželo le skozi okno avtomobila, saj sem jo že prekolesaril po dolgem in po preko, a vseeno se bo še našlo kaj novega in zanimivega. Tako mi je bila pri načrtovanju trase v veliko pomoč tudi literatura pohodnikov iz Litije, ki se že par let zapovrstjo odpravijo iz svojega kraja peš na Triglav. Priskrbel mi jo je Sreč, fejest dec iz Litije, s katerim sva skupaj obiskovala tečaj za planinske vodnike.

Problem se je pokazal pri opremi. Koliko jo bova potrebovala, če računava, da bo v tem letnem času še lahko na Triglavu sneg? Vsekakor toliko, da jo bo preveč, da bi jo lahko sama dva vlačila s sabo v "rukzaku" in v "bisagah" na kolesu. Torej potrebujeva še enega spremljevalca z vozilom. Za tega sem imel posebne zahteve. Mora biti komunikativen in mora se spoznati na fotografsko in snemalno tehniko. Poskusil sem pri Goranu, tudi mojemu svaku. Pogovarjala sva se na Goleku nad Krškem, v zidanici mojega očeta. Sem že pozabil, ali smo kaj delali ali "žurirali". Stvar sem mu razložil. Nekaj časa sva debatirala o vsem skupaj. Potem je malo skomignil z rameni, verjetno tudi podvomil v vse skupaj, a odločil se je. Uspelo mi ga je nagovoriti, da bo spremljevalec v vozilu. Nisem ga prav dolgo prepričeval, naj gre z mano. Stvar se mu je zdela zanimiva in se je kar hitro odločil, ne tako, kot Jože. Goran je poklicni novinar. Stvari, kot so fotografija, intervju, reportaža in podobno mu letijo kar iz rokava in bo lahko med potjo postoril marsikaj koristnega, ne samo šofiranje vozila.

Po začetnem navdušenju, pa so se mi pričeli porajati dvomi. Čeprav smo v hribih velikokrat tudi na večdnevni etapi, tako smo prehodili Pohorje, Primorsko in skupaj z Matjažem Kamniške Alpe, je skoraj deset let mlajši Matjaž s svojim rekreativnim kolesarjenjem in tekom na maratonih po vsej Sloveniji, neprimerno v boljši telesni pripravljenosti, kot jaz s svojim "air-bagom", kot bi rekel Goran, moji sklepi pa že dolgo ne prenesejo več kakšnih posebnih presenečenj.

»Ne bova tekla« me je prepričeval Matjaž, »šlo bo za strogo hojo, prav v tem je štos!«

In ko mi je na začetku organizacijskih priprav razložil še svoj načrt pokrivanja stroškov s sponzorji in sem spoznal, da postaja ta akcija pravi medijski dogodek, sam pa sem "že od malega tako vase zaprt" bi rekel prijatelj Črt, sem mu dokončno in odločno rekel NE, obljubil pa sem mu pomoč pri organizaciji in pripravi materiala.

»Dobro, boš pa moj spremljevalec na kolesu!« me je določil Matjaž, ki se ne da odpraviti kar tako.

»No ja...« sem mu obljubil, obenem pa se tolažil, da ga bo morda le srečala pamet ali pa se bo zgodilo karkoli drugega, morda da nam vrag vzame državo, kot je prejšnjo ali kakšna podobna malenkost in tako ali tako ne bo nič iz vsega tega. In medtem, ko je Matjaž z veliko vnemo nabiral kondicijo in sponzorje, se je čas odhoda neusmiljeno približeval.

Nekje sredi priprav pa mi je povedal, da je za spremljevalca z vozilom uspel pridobiti Gorana in njihovo vozilo in ko sem se spomnil klimatske naprave, hladilnika, mehkih sedežev, števila konjev, kot jih ne premore niti kobilarna Lipica in ostalega udobja, vgrajenega v to 3800 kubično mrcino in prijetne Goranove družbe, sem postal že boljše volje: »No, tako bo pa že šlo.«

Tako se je formirala naša ekipa treh svakov za pohod - »Peš iz Krškega na Triglav«.

Naj v parih besedah predstavim sebe in moja spremljevalca. Nihče izmed nas ni bil nikoli aktiven ali profesionalen športnik.

Jože Novak - spremljevalec na gorskem kolesu, oblikovalec in aranžer, Dolenjecem in Posavcem znan kot avtor karikatur hudomušnega Papirka v posavskem časopisu Naš glas in Obveščevalcu nekdanje tovarne celuloze in papirja Đuro Salaj, sedanje Videm v Krškem ter avtor prenekaterih pikrih člankov o boju za človekove pravice v slovenskih časopisih in revijah, dolgoleten planinec in oče dveh sinov.

Goran Rovan - spremljevalec z avtomobilom, fotograf, snemalec in poročevalec v medije s pohoda. Ljudem poznan novinar s televizije Slovenija. Planinec in gorski vodnik, pred leti tudi mentor otrokom na pohodih v Slovenske gore, oče enega sina.

Moja malenkost: **Matjaž Gomilšek - Ažo** - nosilec akcije in pohodnik, zaposlen kot varnostnik v Jedrski elektrarni Krško, povprečen rekreativec, gorski vodnik in ljubitelj gora, oče dveh otrok.

Priprave

Ekipno je bilo veliko lažje načrtovati potek pohoda, sestavo potrebne opreme in pridobivanje finančnih sredstev. Traso od Krškega do vrha Triglava sem razdelil na pet delov. Ker se že vrsto let ukvarjam s kolesarstvom, sem jih poimenoval kar etape, čeprav bi za pohodništvo bolj pristajal izraz »maršute«. Pa naj bo raje po kolesarsko. Velik del načrtovanja sem posvetil dolžini teh etap. Zavedal sem se, da ni najbolj pametno, da bi bile enako dolge. Odločil sem se, da bo vsak drugi dan etapa krajša zaradi fizičnega in psihičnega počitka. Zraven tega pa še kje in v katerem kraju bomo prenočevali. Za načrtovanje smo presedeli kar veliko skupnih ur. Zraven tega sem popisal precej papirja ter prelistal kar nekaj turističnih prospektov in knjig o Slovenskih krajih. Za pridobivanje te literature in turističnih zemljevidov občin, sem uporabil kar drzen korak. Napisal sem pismo, Jože pa ga je nato še slovnično in oblikovno obdelal. Poslal sem ga vsem županom, skozi katere občine sem načrtoval svoj pohod. Odgovorov z različnimi prospekti, načrti mest, kartami občin in iskrenimi željami za uspešno opravljeno pot sem dobil celo več, kot sem jih pričakoval. Odgovorili so mi gospodje župani iz naslednjih občin: Hrastnik, Litija, Mengeš, Medvode, Kranj, Radovljica in Kamnik. Iz "ta bližnjih" občin so pač po vsej verjetnosti vedeli, da se ne bom izgubil. Morda so pa mislili, da že dovolj poznam njihov teren. Vse je pač odvisno, koliko je to za kakšnega župana v interesu, da se sprehajamo po njegovi občini. Vsi menda ne mislijo, da je tudi to lahko promocija njihove občine. No, če si "znana osebnost", je to verjetno drugače.

Za naš delovni prostor smo preimenovali kar gostinsko mizo na letni terasi Whisky bara v Krškem.

»Pa kaj boste vi samo načrtovali svoj pohod na papirjih, ali mislite tudi kaj trenirati?« nas je v šali vprašal Igor, prijazen lastnik lokala in - naše "sejne sobe".

»Igor, mislim da je za treninge odgovoren Matjaž, mi pa študiramo do kod bo zdržalo kolo, saj vidiš, da smo vsi trije iz kluba krepko preko devetdeset kilogramov.« Mu je v istem humorju odvrnil Goran.

Matjaž je zbral presenetljivo število sponzorjev

»Ha, ha, ha, ampak ti boš verjetno med potjo najbolj na..., saj boš v avtu vozil največ prtljage.

Od svoje poroke dalje živim v Spodnjem starem gradu. To je približno na polovici med Krškem in Brežicami, na Štajerskem seveda. To je na levi strani reke Save. Zadnjih par mesecev sem za vse opravke, nabave v trgovinah, obiske in za pot v službo, zamenjal avtomobil za AFP - adidasove čevlje in vse to opravljal peš. Poleg izmenškega dela, gradnje hiše, družinskih in hišnih opravil mi ni ostalo ne vem koliko časa za posebne treninge in priprave. Treniral sem v prostih dneh v obliki pohodov po Zasavskem hribovju. To je bilo posebno v zgodnjih predpomladanskih dneh, ko se je v Zasavju valila megla, višje na hribih nad Savo pa je bilo vreme sončno in nebo kakor umito. Na senčnih pobočjih je še ležal sneg, na prisojeh pa so se že bohotili, znanilci prihajajoče pomladi, beli cvetovi teloha. Ob takšnih dneh se iz naših Zasavskih "krtinkov", kot jim pravijo Gorenjci, to sem slišal nekoč v Kranjski gori, ponuja čudovit razgled na Kamniško Savinjske in Julijske Alpe z našim očakom Triglavom v ozadju. Vsakokrat ko sem se na takšnih treningih na vrhu hriba zazrl v daljavo proti že v meglicah oddaljenemu Triglavu, me je v prsih pošteno stisnilo. V srcu pa je odbijala odločnost: »Daleč si! Do Aljaževega doma v Vratih se bo po ravninah in asfaltu vleklo, ali stal bom zraven tvojega stolpa, zapomni si to...«

Redki so bili, katerim sem povedal svoj namen, a še ti mi niso verjeli, da mislim resno.

»Vemo, da si odštekani, "ampak tolk" pa spet nisi, da ti bo to uspelo.« So priprave na moj pohod komentirali v službi.

Vsaka akcija zahteva veliko opreme in denarja. Na srečo in z težkimi mukami smo vso to opremo in velik del financ pridobili od sponzorjev. Prošnjo za sponzoriranje akcije sem poslal na vse naslove, ki sem se jih spomnil ali pa mi jih je kdo predlagal. Na odgovore smo čakali kar dolgo. Kakor je pri nas v navadi sem moral veliko podjetij za prošnjo spomniti po telefonu. Tako sem včasih telefoniral cele dopoldneve. Na vsakem naslovu je seveda dolga pot, da prideš do prave kontaktne osebe, katera je v kakšni firmi odgovorna za stike z javnostjo, a še ti so po nekem čudnem naključju ravno takrat odsotni. Na tem mestu lahko celo omenim, da tako spoznaš prijazne, poštene in one drugačne poslovneže. Ti drugi te včasih lepo speljejo na led ali pa te enostavno vržejo na šajbo. Za pomoč sem zaprosil vso poznanstvo. Vsi smo delali v tej smeri s polno paro, da nam je na koncu le uspelo, čeprav smo bili že močno v dvomih, da nam bo.

Zadnji teden pred odhodom je bežal čas z bliskovito naglico. V tem tednu smo morali prevzeti še preostanek obljubljenih opreme pri sponzorjih in postoriti še veliko raznih opravil. Na Nikino »mrcino«, kot je ta avto poimenoval Jože, smo pričvrstili prtljažnik za kolo in inštalirali Kobrin mobil. Jože je izrezal veliko nalepk za transparent in za na avto. Moj brat Simon nam je v svoji tiskarni potiskal reklamne majice in natisnil spominske nalepke in razglednice. Jože je naredil tudi reklamni bilten. Kasneje sem izvedel, od kolega, kako so govorili nasprotniki mojega pohoda, da smo imeli bilten samo zato, da sem se lahko "bahal" in da smo se samo afnali z njim..., še dosti podobnih fraz, a ne sodijo v javnost. Pri graverju, gospodu Viktorju Končini sem prevzel štampiljko, ki jo je naredil namenoma za ta pohod. Štampiljka vsebuje Aljažev stolp, stoto obletnico njegove postavitve, ime akcije in grafično ponazarja hojo. Gospodu Viktorju sem bil zelo hvaležen glede štampiljke. Še posebno pa nasvetov iz zakladnice njegovih izkušenj o dolgih kilometrih hoje po asfaltnih cestah. Z ženo opravljata pohod, po etapah ob prostih vikendih in med dopustom, okoli Slovenije, kar se da blizu meje. Na kilometre in kilometre dolgih asfaltnih cestah, sem se kasneje na pohodu velikokrat spomnil gospoda Viktorja, kako mi je razlagal, kako sta z ženo merila kilometre po prekmurskih ravninah. V času mojega pohoda sta bila verjetno nekje na Koroškem.

Tiskovna konferenca

Spodnji Stari Grad, 14. junij 1995 malo pred 10. uro dopoldan

Začeli smo se zbirati. Goran je, kot se za novinarja spodobi, poskrbel, da je iz vsega tega nastal kar zanimiv medijski dogodek. Povabili smo gospe in gospode sedme sile in pripravili pravo novinarsko konferenco. Udeležili so se je novinarji iz lokalnih medijev, nekaj sodelavcev in krajanov. Verjetno bi bilo gostov nekoliko več, če bi naredil predstavitev akcije nekje sredi Krškega, v kakšnem uglednem lokalnem ali v kakšni konferenčni dvorani. Moj namen je bil predstaviti akcijo in kraj, kjer živim. Predstavitvena "sala" je bila tako Okrepčevalnica Balinček na športnem centru v naši vasi – Spodnji Stari Grad. Če koga zanima bo že prišel, sem si mislil, pa čeprav k nam v "Šoder-pank", kot nekateri žaljivo imenujejo našo Vrbino.

V uvodnem delu smo predstavili celoten projekt, kasneje pa odgovarjali na vprašanja, katerih ni bilo malo. Med drugim sem moral pojasniti tudi podnaslov naše akcije - Trije svaki gredo na Triglav. Z Jožetom sva svaka po ženinini strani. Za ženi imava dve od treh sester, a Goran ima za ženo mojo sestro. Novinarjem in zbranim pa sem začel pojasnjevati naše sorodstvo takole:

»Midva z Jožetom imava dve sestri za ženi, Goran pa je mož moje žene, uf!«

Čisto normalno, da je ta moja izjava povzročila vsesplošen krohot. Zaradi te pomote je bilo potem kar nekaj opazk na celotnem pohodu.

Ne vem, če me je Goran tolažil ali dražil s tem, ko mi je strokovno razlagal: »Nič se ne sekiraj, če ti pohod ne bo uspel v celoti in ne boš prišel na Triglav. To bo medijsko še bolj odmevno.«

Slabo vreme v tednu pred startom, pa mi je prepričanje o tem, da me bo kolo videlo bolj malo, le še povečevalo. Tudi Matjaž ni pričakoval, da bi bil s kolesom ves čas ob njem, ampak naj bi predstavljal nekakšno zvezo med njim in Goranom, še posebno skozi naselja, bližnjice in morebitne gozdne poti in si je v ta namen pri šefih v Nuklearni elektrarni tudi izposloval prenosni UKV postaji. V tem času pa je Matjaž zbral že presenetljivo število sponzorjev ter se na cestah v okolici Krškega med pešačenjem otepal ustrežljivih voznikov, ki so ga vabili v avtomobile. Zadnje dni pred startom, smo popolnoma okupirali tiskarno Matjaževega brata in zopet Goranovega svaka Simona, tako, da sta se lastnika XRB-ja, Simon in Goldi v popoldanskem času preselila kar k Polcu. Izrezovali smo napise za transparent sponzorjev, ki ga je potem Matjaž razvil na vrhu Triglava, popolnoma oblepili "Nikin" avtomobil, da je izgledal kot predhodnica Moire Orfei, Simon pa nam je potiskal majice, razglednice in nalepke. Tako smo dočakali tudi novinarsko konferenco, na kateri je Matjaž predstavil svoj načrt, jaz pa sem se še vedno tolažil, da morda tako ali tako ne bo nič iz vsega tega. Na novinarski konferenci smo tudi ugotovili, da sva oba z Goranom Matjaževa svaka, Goran pa da je celo mož Matjaževe žene.

Povabili smo gospe in gospode sedme sile in pripravili pravo novinarsko konferenco.

Še zadnji trening

Bregana na slovensko-hrvaški meji okoli desete ure, v soboto 24. junija 1995

Po kislem vremenu in temperaturi ozračja bi prej pomislil, da smo v začetku aprila, ne pa v drugi polovici junija.

Na parkirišču gostilne Kalin, za katero pravijo na Brežiškem katastru, da jo stoji polovica v Sloveniji in polovica v sosednji Hrvaški, se je šopiril kot kakšen puran, naš, ves z nalepkami in napisi oblepljen, spremljevalni avto. To je lovska gostilna. Naj stoji gostilna na kateri strani meje hoče, važno je, da se spoznajo na dobro hrano. Sedeli smo v gostinskem lokalu ob veliki in bogato obloženi mizi. Lovske in domače jedi ter nekatere eksotične specialitete, za katere še imena ne vem, kaj šele, s katerim orodjem se jedo, kaj šele, ob kateri priložnosti. Dišalo je res lepo. A da bi jedel vso to mešanico pred nekaj ur dolgo hojo. No, ne res vse, a lačen tudi nisem ostal. Nekaj odličnih stvari sem dobro poznal in sem jim v celoti zaupal. So se pa zato drugi spoznali na uživanje ob dobri hrani. Bila nas je kar pisana družčina, nekaj sorodnikov, prijateljev in novinarjev iz lokalnih medijev, ki smo debatirali s polnimi usti. To res ni lepo, ampak ni nikogar motilo.

»Kakor pri zadnji večerji,« se je miza dopadla nekemu iz družbe.

»Sedaj boš imel pa križev pot proti Triglavu.« Je takoj dodal še drugi: »Samo postaj boš imel malo več kot jih je imel Jezus. Zmatran in prešvican boš pa sigurno, ko Kristus.«

12:00: Točno opoldne se je zaslislala iz bližnjih Jesenic na Dolenjskem gasilska sirena. Tudi iz vaške cerkve se je slišalo opoldansko zvonjenje, mi pa smo stali pri mejnem kamnu in se fotografirali. Čeprav je bilo vreme kisló, oblaki so namreč že malo spuščali svojo mokroto, sem bil dobre volje, saj je prihajal začetek pohoda in konec treme.

Na rame sem si vrgel nahrbtnik, vtaknil v žep mobilni telefon, da ga praktično testiram med hojo na cesti, še enkrat nekaterim stisnil roko, pomahal v slovo in se še zadnjič preko rame zazrl v obmejno tablo ter krenil na pot.

»No Slovenija, da te izmerim na korake.«

Na pot sta me pospremila moja lva in Aljažek.

Čepprav je bil uradni start napovedan šele v ponedeljek, 26. junija v Krškem, pa je Matjaž "za svojo dušico" v soboto v pravem nalivu prehodil še, kar precej dolgo pot od slovensko-hrvaške meje s startom pred gostilno Kalin, kjer so nas prav prijazno pogostili, da bi tako v celoti uresničil svoj načrt. Ker sta bila do uradnega starta le še dva dneva, ga je Goran zaskrbljeno pospremil na pot:

»Pa da si ne boš kaj naredil in potem ne bomo mogli v ponedeljek iti, sedaj, ko sem se doma z ženo že tako ali tako skregal!«

"Nika", oziroma Goranova "druga" žena Damjana (sicer Matjaževa sestra), je bila namreč prav v tem času sredi najintenzivnejših priprav za otvoritev trgovine v Prodajnem centru "Intermarket" v Brežicah, sedaj pa ne samo, da bo za ves teden ostala brez četrtega hišnega vogala, ampak se bo z njim odpeljal tudi prepotreben avtomobil.

Na pot sta me pospremila moja lva in Aljažek. Po nekaj korakih se nam je pridružila še svakinja Erna (sestra moje in Jožetove žene). Skupaj smo hodili skozi Slovensko vas. Izpred hišnih pragov so mi v pozdrav mahali tamkajšnji domačini. Erna me je spremljala vse do Mokric.

Tu se Gorjanci najbolj približajo reki Savi. Na bregu nad ribnikom stoji grad Mokrice, ki je bil dokončan leta 1593 kot obrambna utrdba proti Turkom. V gradu je živel pisatelj Friedrich Von Gagern. Grad je v celoti obnovljen v gostinski objekt kot hotel, opremljen v grajskem stilu. V njem so snemali veliko zgodovinskih filmov. Poleg gradu je veliko golf igrišče in štale z jezdni konji, sedaj pa si ga lasti ali samo želi sosednja Hrvaška.

Od tu dalje sem se na pot podal sam. Otroka in Erna so se zaradi vse hujšega dežja, ki se je spremenil v pravi naliv, umaknili v avto in se z mojim očetom odpeljali domov. Tako sem bil na poti sam s cesto, in sem lahko preizkusil mobilitel. Zaradi konfiguracije terena je bil signal nekje na meji, da se ga je sploh dalo uporabljati, a je kar šlo, tako nekam za silo. Poklical sem ženo v službo, ji povedal, da se je začelo.

»Zaenkrat je vse v redu, samo da lije kot iz škafa.« sem se ji potožil.

»Ali si kaj moker?« Jo je zanimalo.

»Ah! Kje pa.« sem ji odvrnil, čepprav je vedela, da pomeni odgovor obratno.

»Pazi nase. Srečno!«

»Bom. Adijo!«

Pot sem nadaljeval mimo znane motokros steze na Prilipah, kjer se je cesta zaradi naliva spremenila v močvirje in sem šel zaradi blata od tu dalje do Čateža kar po bankini avtoceste. Vsake toliko časa je zazvonil mobilitel. Klicali so me prijatelji in znanci. Vse je zanimalo, ali sem štartal, ali pa sem se morda zaradi dežja premislil in odložil ta trening. Toda to za mene ni bil samo trening, če sem res želel traso prehoditi vse od državne meje. Ko bi vsaj lahko slišal misli voznikov, ki so me srečevali in prehiteli na avtocesti. Verjetno sem bil po dežju,

oblečen v anorak, z ruzakom na hrbtu in telefonom v roki, prava prikazen, ki se je sprehajala v nalivu, po nekoliko najbolj prometni cesti, Ljubljana-Beograd. Še dobro da se niso od kod pripeljali policaji. Preden bi jim razložil, zakaj gre, bi se že sušil v kakšnem njihovem kevdru za "ohladitve". Avtocesto sem zapustil na Čatežu, ne daleč od Čateških Toplic, se v bifeju pri Budiču segrel s hladnim pivom in nadaljeval pot preko mosta ob sotočju reke Save in Krke mimo Brežic proti Krškemu.

Zaradi vse hujšega naliva sem anorak oblekel kar preko nahrbtnika. To se je pokazalo zelo pozitivno, čeprav nekateri zatrjujejo, da Roky-jevi nahrbtniki ne premakajo. Osebnost glede vode ne zaupam nobenemu nahrbtniku in dvomim da je res kateri "vaser diht", zato ga raje pravočasno zaščitim. To mi je ostala navada iz izkušenj, ko nisem imel v hribih nič več suhega za na mokro kožo.

Po mokri in mlakasti cesti sem nadaljeval skozi Šentlenart proti Pohanci.

Na križišču v Pohanci sem pred večjim nalivom stopil v gostilno na požirek. Notri nisem bil dolgo. Le toliko, da je začel dež malo poenjati.

Nadaljeval sem proti Dolenji vasi. Kljub dežju se je med oblaki malo jasnilo. Pogled mi je bil že uprt v Libno. To je bil znak, da imam le še par kilometrov hoje, saj je pod Libno naša vas. "Joj, koliko krat sem se v preteklih mesecih za trening sprehodil do cerkve Sv. Marjete na tem hribčku. To je približno tako visok hrib, da ga z nekoliko višjih bregov, kot so na primer Gorjanci na nasprotni strani Krškega polja, komaj opaziš. No, če že ni visok, ja pa zato arheološko dokaj pomemben. O tem pričajo železnodobne najdbe iz okoli 700 let pred našim štetjem in kasnejše antične naselbine iz okoli 265 leta.

Vsake toliko časa me je prehitel kakšen avtomobil. Ali mi je za ritjo zatrobil, da me je kar zmrazilo, in sem planil v obcestni jarek, ali pa mi je pljusnil preko glave kakšno lužo. Pa kaj smo res vsi šoferji tako divji in tako razkazujemo svojo premoč do pešcev, kjer ni pločnikov.

Spodnji Stari Grad nekaj pred 17. uro popoldan

Domov, ali na cilj zadnjega treninga sem prišel celo manj moker, kot sem pričakoval. Za dvaindvajset kilometrov sem s počitkom vred potreboval nekaj več kot štiri ure. Kar zadovoljen sem bil, čeprav sem porabil več časa, kot sem za takšne razdalje potreboval ob suhem vremenu. To je bil zame zadnji trening pred uradnim startom. Jože in Goran sta odšla po mojem odhodu iz Bregane v nov trgovski center. Goran si je še menda moral oddelati proste ure, da bo lahko z mano pohajal po Gorenjskem. Pozno v noč sta montirala stalaže in lepila razne nalepke in napise v sestrični trgovini.

Popotne malhe so pripravljene

Stvari iz garderobe so se preselile v popotne torbe in v nahrbtnike.

Nedelja, 25. junija 1995

Iva in Aljaž sta mi pomagala pri zlaganju prtljage. Ne toliko zaradi pomoči, kot pa zaradi pogovorov in igre, ker sta vedela, da bom šel za nekaj dni od doma. Iz omar in shrambe sta nosila vse, za kar sta mislila, da bi mi prišlo prav, ali da sem na to pozabil. Iva je že večja, hodi v šolo in že razume stvari, Aljažek pa je bil neutrudljiv s svojimi vprašanji. Pri vsaki stvari, ki sem jo dal v nahrbtnik ali potovalno torbo, je bil zraven otroški zakaj in seveda največkrat zakaj ne more on zraven.

V naslednjih dneh se bo za nekaj časa veliko navadnih življenjskih stvari spremenilo. Stvari iz garderobne omare se bojo preselile v popotne torbe in v nahrbtnike. Založen hladilnik in dišeče lonce iz domače kuhinje bojo nadomestili sendviči, hladilna torba in obcestni lokali. Udoben kavč iz dnevne sobe pa za vsakogar po svoje. Za Gorana bo to sedež v avtomobilu, za Jožeta "zic" na kolesu, a meni v kilometre dolg asfalt in prašne ceste.

V nedeljo smo imeli prav toliko časa še, da smo na hitro zmetali v potovalke in nahrbtnike vse potrebno in ponedeljek je bil tu. Ker je bil naš cilj na najvišjem vrhu "naše mlade itd..." in ker so vremenska poročila govorila o visokem snegu na Triglavu in Kredarici, sem še posebno skrbno zapel za nahrbtnik popolnoma nove planinske čevlje, ki jih je za spremljevalca na kolesu namenila Avtobopa iz Brežic in ki sem jim že v Planikini prodajalni takoj tako zelo zaupal, da sem jih sklenil razhoditi kar na Triglavu.

Joj kak je siten!**V ponedeljek, 26. junija 1996 na vse zgodaj**

Ura je zaropotala že ob pol petih zjutraj. Če sovražim še kaj bolj, kakor ta jutranji elektronski alarm, ki ti vseka po možganih, kot strela z jasnega in ti vzame spanje pravičnega. Zajtrkoval sem ob poslušanju jutranjih poročil in vremenske napovedi, ki ni obetala nič kaj prida vreme. Ob pogledu skozi okno v kislno oblačno nebo, sem se spomnil sobotne mokre ceste in premočenih čevljev. Dobra volja me je tako že na vse zgodaj skoraj zapustila. Ob misli na goro suhih majic, "gat" in "zoknov" v torbah sem se zopet malo potolažil. Na hitro sem še enkrat preletel spisek opreme, če nisem kaj pozabil, nato pa znosil vso prtljago v avto. Toliko je bilo vsega tega, kot da se za vedno selim od doma.

Preden sva z ženo zrihtala otroke, da me pospremijo, je bilo s časom že kar na knap.

Med vožnjo do Jožeta, sem zaslišal sina z zadnjega sedeža avtomobila:

»Ati!«

»Kdaj pa plideš domov?« so se nadaljevala vprašanja neutrudnega Aljažka.

»Ja Aljažek.«
 »Če bo dež padu, boš šou tut na Tliglav?«
 »Ja seveda. Saj imamo vsi trije anorake in dežnike, da ne bomo mokri.«
 »Pa si leku, da so tam tut stlele kadal dež pada.«
 »Če bo pa na Triglavu deževalo, bomo pa cel dan v hiši, da ne bomo mokri in da nam ne bodo strele nagajale. A je v redu tako?«
 »Ja plov. Se boš melku?«
 »Seveda bom. Vsi bomo pazili, da se komu kaj ne zgodi.«
 »Kdaj pa plideš domov?« so se nadaljevala vprašanja neutrudnega Aljažka vso pot do svaka.
 Pri Jožetu smo zelo na hitro spili kavo, ker sem jaz sitnaril, da smo že pozni. Lidija in Greta, moja svakinja ali Jožetova žena, sta se na moje priganjanje samo smejali in me zbadali, kot po navadi, če sem slabe volje. Do Trga Matije Gubca sta odšli raje kar peš. Verjetno zato, ker sem bil že menda res preveč siten pred odhodom, in me nista mogli več poslušat. Z Jožetom sva hitro zmetala še njegove torbe in nahrbtnik v avto in oddrvela do Gorana.

Malo pred sedmo uro zjutraj, ali po Goranovo sredi noči, sva se z Matjažem znašla z vso kramo pred njegovo garažo, kjer je stalo tudi njegovo gorsko kolo, ki je za tako dolgo pot in moje kilograme dosti primernejše, kot moj "maraton". Le s težavo smo Gorana odtrgali od telefonske slušalke, kjer je imel še zadnje glasne pogovore z izvajalci del v novi trgovini in ker je bila ura že sedem, odhiteli proti Trgu Matije Gubca, kjer se je že zbralo precejšnje število Matjaževih prijateljev, sodelavcev, sorodnikov in naših skupnih hribovskih sotrpinov, med katerimi je Tč že veselo raztegoval harmoniko. Ko so člani kolesarskega društva Master team, katerega predsednik je Matjaž, zagledali kolo na katerem sem sicer sedel prvič, so me takoj ošteli in se vrgli na delo ter mi namestili sedež in krmilo, ter povečali tlak v gumah. Po obveznem fotografiranju in snemanju, pa se je Matjaž zaprašil na svojo dolgo pot, prve korake pa sta ga pospremila hčerka Iva in sinček Aljaž.

Pa srečno hodi!

7:10 Na ploščadi pri spomeniku Matije Gubca

Še enkrat sem z očmi preletel množico in pomislil v sebi: »Ne smem vas razočarati, preveč vas je tukaj zbranih, ki mi želite srečno pot.« Kar stisnilo me je v srcu, ko sem opazil pri Lidiji, mami in Erni nekaj svetlega v očeh. Ženo in mamo sem v slovo poljubil, nekaterim pa sem stisnil roko. Ostalim pa sem, kar vsem skupaj, dvignil roko v pozdrav. Da bi jim kaj povedal? Ah, nisem imel pravih besed, le zgolj hvala in adijo. Mati mi je ob slovesu stisnila v dlan majhno svečko in zraven dejala:

»Tudi to sodi v nahrbtnik.«

Ob zvokih Tč'ove harmonike in v spremstvu svojih otrok sem tokrat čisto zares krenil na pot.

Na Trgu Matije Gubca se je zbralo precejšnje število Matjaževih prijateljev, sodelavcev, sorodnikov ...

»Saj v resnici ne gre vso pot peš« je zbranim hitel pojasnjevati, v tem primeru moj svak, sicer pa avtoprevoznik Ivan, »za prvim ovinkom ju bom pobral v tovornjak in ju peljal naprej.«

»Ati! Plehite! gleš,« me je opozoril sin po parih korakih.

Dvignil sem Aljaža in ga posadil na nahrbtnik, zraven pa prijel še Ivo za roko. Skupaj smo tako nadaljevali naslednjih nekaj sto metrov. Na križišču pri mostu sem še enkrat v slovo otroka poljubil. Previdno sem ju po pločniku poslal nazaj k mamici. Še vedno sem slišal zvoke harmonike. Le kaj so si predstavljali učenci in dijaki, saj niso navajeni, da jim nekdo na delovni dan igra pod oknom že ob sedmih zjutraj "budnico". In to še "Slovensko gozjer musko" v živo! Za njih to sigurno ni bilo "kul" ali pa "ful špon". Pa kaj mi mar. Tu na križišču me je dohitela moja mama in me pod roko spremljala do farne cerkve.

»Matjaž srečno! Jaz grem sedaj k maši prosit za vreme in za srečo na poti.«

»Adijo mama. Kmalu se vidimo.« sem ji rekel in stisnil roko. Ob pogledu sem ji opazil dve iskri v očeh. Ravno tako skrbeč pogled, kot ga je imela takrat, ko sem še za "rajnko Jugoslavijo" odhajal k vojakom. Razlika je bila le v tem, da je bilo tisto pred leti obveza, to sedaj pa kvečjemu norost ali nepremišljenost. Takšne so pač verjetno vse mame. Skrbeče, kakšne pa!

»Ne boj se mama, vse bo v redu.« Sem jo tolažil. Mislil sem ji še nekaj reči, a se je že obrnila in odšla proti cerkvi. A poslavljanja še ni bilo konec. Tu me je počakal naš hribovski šef in vodnik Jošk, s katerim sva se pred tem dogovorila za srečanje v Vratih. Samo pogled v oči in stisk roke. Srečno. Kako iskren prijatelj planinski pozdrav. Adijo Krško. »Bog vedi, ali mi bo uspelo vse po načrtih,« sem si mislil pri prečrtanem napisu Krško na občestni tabli na koncu mesta.

Medtem, ko se je Goran vrnil, da naloži v avto našo ropotijo in postori še to in ono, pa jo je Matjaž ubiral po Štajerski strani proti Brestanici, spremljali pa so ga člani Master teama Djuro, Marjan in Lojze, ki je nekje pri Sotelskem sredi ceste mimogrede pokazal, kako se nepravilno "sestopa" s kolesa in šel potem nekaj časa raje kar peš poleg kolesa.

Do Brestanice se vije cesta tik ob Savi in ob vznožju Sremiča, tako, da je skoraj ves dopoldan v senci. Bil je rahlo megleno, kakor spomladi. Pogled mi je vsake toliko časa uhajal v nebo. Vse bolj se je zapiralo. Kolega, ki je nekaj časa pešačil zraven mene, se je kar kmalu vrnil na kolo. Očitno sem šel zanj prehitro, bil je obut v kolesarske sprinterice z blokeji na podplatih, kar je pa za hojo izredno nerodno. V družbi kolegov so prvi kilometri kar hitro minevali, tako, da smo sorazmerno kmalu prispeli do Brestanice.

Že od daleč sem na vzpetini nad Brestanico opazoval grad Rajhenburg, ki se na račun druge svetovne vojne, na žalost, ne more pohvaliti z ugledno preteklostjo. Zgraditi ga je dal salzburški nadškof na strmem hribu nad reko Savo, zaradi obrambe pred Madžari. V stari Jugoslaviji so v njem domovali trapisti. Po zlomu stare Jugoslavije so okupatorji trapiste, kateri so po zgodovinskim podatkih in ljudskih pripovedih delali daleč naokoli najboljši liker in čokolado, izgnali. Nemci so nato spremenili grad in grajsko pristanišče v mučilnico in zbirno taborišče za na izgnanstvo obsojene Slovence. To je trajalo do pomladi leta 1942, ko je šlo skozi ta zbirni center v tistem času okoli petinštirideset tisoč Slovencev.

Nekaj časa so Matjaža spremljali člani Master teama Djuro, Marjan in Lojze.

Za kratek čas smo se za spominsko fotografijo ustavili na kamnitem mostičku, ki je sezidan preko potoka Brestanica. Tu stoji na strmem pobočju kamnita gotska pieta iz petnajstega stoletja. Da je ob Savi nekoč potekala rimska cesta še danes pričajo obcestni miljniki in sledovi nekdanjega mostu čez reko Savo.

Preden smo se poslovili s kolegi iz kolesarskega društva, smo še stopili v bližnjo Okrepčevalnico Vovčak na "planinski frušték" - šus pa kavo, če seveda komu kava paše zraven. Čeprav sem bil ta dan že kar dolgo pokonci ni bilo za takšen "frušték" še nič zamujenega.

Od izhoda iz Brestanice dalje, pa sva ostala sama. Matjaž s svojimi koraki, kilometri, urami in dnevi dolgo potjo in tempom, da sem ga komaj dohajal, sam pa sem medtem raziskoval kolo, se mu privajal in navduševal nad odličnim menjalnikom, pritiskal na tipke števca ter šele nekje pred Sevnico odkril, da ne kaže samo ure in skupnih kilometrov, ampak tudi dnevno prevožene (beri prehojene) kilometre, porabljen čas in s tem preračunava povprečno hitrost, kar se je v naslednjih dneh izkazalo še kako koristno. Na monitorčku sem pogrešal samo še kakšen TV program. Tistih nekaj kapelj dežja, ki so naju prisilile, da sva iz nahrbtnikov potegnila anorak in pelerino, da sem na kolesu po Matjaževo izgledal kot Gargamel oziroma kakšna, za čas iznajdbe bicikla posodobljena čarovnica, je hitro ponehalo in v lepem vremenu sva se približevala Sevnici. Del poti pa je Matjaža na kolesu spremljal tudi njegov sodelavec Sandi, sicer kandidat za državno reprezentanco v triatlonu, ki se je pravkar vračal s treninga.

Malo pred vstopom v Sevnico, naju je dohitel Goran ter naredil nekaj posnetkov. Kar malo presenečena sva bila, saj ga zaradi njegovih ostalih obveznosti, kljub temu, da je bil na dopustu, nisva pričakovala tako kmalu.

»V Krškem je tako lilo, da sem bil prepričan, kako imaš že poln kufer vsega in boš nadaljeval z mano« mi je pojasnil. No ja, tako za v staro šaro pa tudi mi še nismo. Omenil je tudi, da so policisti sicer zelo korektno, opravili razgovor s pripadnikoma Slovenskih sokolov (uganili ste, z enim od njih sem v "žlahti", ni sicer moj svak, ampak nečak Mitja), ki sta prišla prav tako pospremiti Matjaža na pot, saj so bili med sponzorji akcije tudi Sokoli, oziroma SND in so nam plačali namestitev in pogostitev drugega dne. Ko so se nam pozneje v Vratih pridružili še ostali prijatelji, ki so tudi bili priče dogodka, je postal stavek:

»A stop'te mal' z mano, prosim?!« prava krilatica.

Od vstopa v Sevnico in vse do pizerije Plus, kjer smo imeli dogovorjen postanek, sem si ogledoval zgodovinske zanimivosti tega mesta. Kakor skoraj nad vsakem mestom ob Savi, je tudi na bregu nad Sevnico, srednjeveški grad, ki je v zapiskih prvič omenjen leta 1903. Ob njem je lep park s starimi drevesi. V grajski kašči južneje od gradu je sedaj Lutrova klet. V njej je poučeval Lutrov nauk Jurij Dalmatin. Na trgu v Sevnici stoji Spodnji sevnški grad, ki ima nad glavnim vhodom letnico 1664 in 1613 na dvoriščnem pomolu. Na sredi trga stoji kamnito

V Sevnico se je prišel od nas posloviti tudi Goranov sinček Nik.

znamenje iz leta 1775 s kipom sv. Martina. Tudi po ostalih pročeljih stavb ob glavni ulici skozi stari del mesta se vidi spoštljiva starost.

V pizeriji Plus v Sevnici, kjer smo se ustavili, da bi se malo okrepčali, pa nas je poleg pic, velikih kot traktorsko kolo čakalo še več presenečenj. Gospod Marjan Gabrič je prišel tja prav zaradi tega, da bi pozdravil Matjaža. Sam je bil namreč že sto trinajstkrat na vrhu Triglava in namerava letos zopet gor. Pozneje je sicer pojasnil, da so bili ti vzponi opravljeni večinoma v času, ko je med sezono živel na Kredarici, kamor je izpod ledenika nosil vodo, kar je sedaj rešeno s prečrpavanjem in se je tako včasih povzpел na vrh tudi po trikrat ali štirikrat na dan. V pizeriji pa nas je pričakala tudi prijazna lastnica športne trgovine "Kolo" in spet sem jih slišal zaradi kolesa, saj nismo imeli s sabo ne tlačilke; »Saj imam v avtomobilu kompresor«, nas je vlekel iz zagate Goran, ne kompleta za krpanje, ne potovalnih torb (Matjažu so njegove namreč "vzele miši na dopust") in ko pic nismo uspeli pojesti še niti za osmino, kolikor je potrebovala do svoje trgovine in nazaj, je bila zadeva rešena. Še večje presenečenje pa je pripravil Goran, ko je na mizo vrgel že, pri Potočniku razvite in izdelane fotografije, posnete ob jutranjem startu.

»Ti, da ne boš s to stvarjo pretiraval in prinesel fotografij z vrha Triglava, še preden bomo na Bledu« sva ga dražila z Matjažem.

V Sevnico pa se je prišel od nas posloviti tudi Goranov sinček Nik, ki je hotel kar z nami nadaljevati pot, »skoz do vrha Triglava«. Po kratkem slovesu in že nekje pri Stillesu, pa je Matjaž zaskrbljeno ugotovil, da ga na podplatu ene od obeh nog sumljivo peče in ker še vedno velja, da je bolje preprečevati kot zdraviti, me je poslal v lekarno po obliže, čeprav jih je nekaj že imel s sabo, le da ni vedel, ali jih ima v nahrbtniku ali med ostalo kramo v avtu. Sicer pa tako in tako ni računal da jih bo potreboval že kar prvi dan.

Goran in Nik sta se z avtom odpeljala nazaj v Krško, Jože je s kolesom odbrzel v lekarno, jaz pa sem nadaljeval svojo pot. Po nekaj korakih, čeprav me je v levem čevlju močno skelelo, sem zopet ujel pravi ritem hoje.

Je kaj trden most?

Nekje na polovici mostu preko Save sem se za hip ustavil in opazoval, kako je reka narasla od deževja v preteklem tednu. Pogled se mi je ustavil na pred nekaj leti zgrajenem mostu, ki je namenjen samo pešcem in kolesarjem. Spomnil sem se, kaj je pisalo v časopisu o otvoritvi tega mostu. Na otvoritvi so se zbrali arhitekti, izvajalci del, veliko občanov in skoraj vsi občinski veljaki, da preizkusijo nov most. Ko so prišli približno do polov-

ice, voda pa je bila nekako tako visoka, kot danes, se je most tako zamajal, da so jo skoraj vsi "ucvrli" dol. Izvajalci del so morali v sredini dograditi še en nosilni steber, kasneje pa so otvoritev ponovili in most predali v uporabo, slišati je bilo, da se je v drugo zbralo manj preizkuševalcev in da nekateri po tistem prvem preizkušanju niso šli nikoli več peš preko Save.

Na drugi strani Save, zopet Goranovo presenečenje, kaj pa drugega. On s kamero in fotoaparatom okoli vratu, Nik, nasmejan do ušes, kot vedno in moj sodelavec Miloš, doma tukaj blizu.

»Ja kaj pa ti tukaj?« sem ga vprašal, »pa si rekel, da se vama z Nikom mudi nazaj v Krško?«

»Pozabil sem te vprašati, kje se dobimo?« se je smejal Goran.

»Pri Strnadu v Hotemežu na kosilu.«

»Kaj misliš zopet jest?«

»Ja mislim, upam da bom to pico kmalu pokuril. Res je bila tako velika, kot pokrov od sekreta in nisem mogel cele zmazati.«

»In kdaj planiraš biti tam?«

»Čez kakšni dve uri in pol. Se vidimo?«

»Verjetno, če kaj vmes ne pride. Živijo!«

»Živijo! Doma pozdrav!«

»Ja, koga pa? Mojo ženo ali tvojo?«

»Pojdi, pojdi! Pa pokliči, če bo prišlo kaj vmes.«

»Pozabil sem te vprašati, kje se dobimo?«

Mislím, da se je Goranu in Niku res mudilo, saj sta se tako odpeljala, kakor da jima je gorelo za petami. Z Milošem sva ostala sama. Na hitro sva se še malo pogovorila. Ko sem že krenil dalje, je zaklical za mano:

»Ej Ažo! Počakaj malo.«

Obrnil sem se in ga videl kako se skuša držati povsem resno. Mislil sem, da mi ima še kaj za naročiti, pa je bilo povsem drugače.

»Sedaj, ko si sam, greva lahko nekam na "enih par pirov".« Se je hudomušno režal Miloš. »Te bom že jaz malo kasneje zapeljal do Zagorja. Saj ne bo nihče videl.«

»Hvala, drug teden, ko pridem na šiht gremo na pijačo. "Ajd bok"«

»No pa nič. Še žal ti bo čez nekaj kilometrov!«

Drugega mi ni ostalo, kakor da se tudi sam odpravim dalje. Regionalna cesta, Drnovo-Zidani most, po kateri sem hodil, je bila zelo prometna. Ni mi treba posebno poudarjati, da so mi nekateri kar sami od sebe ustavljali, saj so ob tej cesti vajeni raznih štoparjev. Vljudno sem jim pojasnil kam grem, jih odslovil in se jim vseeno zahvalil za ponujeno uslugo. Nekateri so na moj odgovor gledali dokaj čudno in dvomim, da so verjeli in ga jemali resno.

Jože se je vrnil iz lekarne hitreje, kot sem ga pričakoval.

Po nekaj kilometrih sem se na prvem razširjenem delu, kjer je Jože lahko "parkiral" kolo, usedel v travo in sezul čevljev. Kar zmrazilo me je. Žulj na podplatu. Res samo začetek. Nesramen rdeč madež, skeleč na dotik in to ravno na sredini podplata. Po vrhu tega pa še po lastni bedariji. Med obema zoknoma sem našel nekakšno smet. Med zajtrkom sem bos v nogavicah capljal po kuhinji. Rezultat za smet med zoknoma je tukaj.

»Prekleta smet!« je kar bruhalo iz mene.

Nekaj časa sem na stvar žalostno gledal, nato pa me je prijel še bes ali mora ali še kaj hujšega. V sebi sem si dejal: »Ne boš me ustavil!« za javnost pa izustil nekaj sočnih, mednarodnih iz "Mujotove" slovnice. Žulja sem se lotil z obližem, Jože pa je to seveda dokumentiral s fotoaparatom. Še dobro, da ni bil to tonski posnetek, ker sem med tem opraviлом klel kot kakšen star furman.

Tako sem spoznaval lepote Sevnice, saj sem jo med iskanjem lekarne kar nekajkrat prekolesaril gor in dol, ob tem pa ugotavljal, da imam pravzaprav še srečo, da je od mojih najstniških let minilo že kar nekaj časa in da imam "tisto stran" življenja urejeno, saj bi mi drugače ob morebitnem iskanju kakšnih balonov po Sevnici dekle že ušlo, ali pa bi ušlo kaj drugega. Od veselja, da sem lekarno končno le našel, sem nakupil za 1500 tolarjev obližev, tako, da se bo Matjaž lahko v prihodnjih letih odpravil še na kakšno daljšo turo.

Pozneje mi je povedal, da sta mu v tem času ustavila dva mlajša moška ter ga povabila v avto, z besedami: »Stric, a se grete pelat?«

»Prekleta smet!« je kar bruhalo iz mene.

»Ah, saj se ne splača«, jima je odgovoril Matjaž.

»A ne greste daleč?« je zanimalo sopotnika.

»Samo do Triglava« je mimogrede navrgel Matjaž.

Sopotnik je zinil kot krap, se obrnil k vozniku ter zapovedal: »Pelji, temu se je zmešalo!« in avto je odbrzel, da se je izpod gum kar smodilo.

Ko sem Matjaža končno le dohitel tik pred ovinkom v Kompolju, od Sevnice naprej je namreč nadaljeval po "kranjski strani", je bil že sredi operativnega posega.

»No ja,« sem ga tolažil »po eni strani pa imaš še srečo, da imaš žulj na podplatu, ti vsaj nihče ne more stopiti nanj.« Med nadaljevanjem poti skozi pravo gradbišče (asfaltirajo in širijo namreč cestišče) proti Vrhovemu in Hotemežu do gostišča Strnad, kjer smo načrtovali krajši postanek, pa sta naju dohitela prijatelja in Matjaževa sokrajana Pavel in Jože, ki je Matjažu izročil majhno figurico planinca, kot talisman za srečno pot. Ko se nam je pridružil še Goran, pa se je tako neusmiljeno ulilo, da sem bil že prepričan, kako je moja današnja etapa končana. V smeri proti Radečam, se je zaradi močnega naliva videlo le nekaj deset metrov. Vendar, ko smo že začeli pripravljati prtljažnik za kolo, se je tako iznenada, kot se je prej ulil dež, pokazalo sonce, postalo je prav prijetno sveže in ko sem obrisal popolnoma premočen sedež na kolesu, sem se že pognal za Matjažem, ki jo je hitro pobiral skozi Radeče.

Pri starem mostu je nadaljeval po lokalni poti ob desnem bregu Save. Po prijetno razgibani senčni poti, deloma asfaltirani, deloma pa še v gradnji, ki je za promet sicer zaprta, sva se mimo Zidanega mosta hitro približevala Hrastniku, tako da naju je Goran na nasprotnem bregu Save z avtomobilom komaj dohajal, saj je neprestano skakal ven in poskušal ujeti čim več kadrov v video kamero.

To je zelo ozka soteska, skozi katero se Sava prebija že tisočletja. Z ene strani jo nad Radečami stiska Vranski hrib, ki se nadaljuje v pogorje do Kuma (zasavskega Triglava), z druge strani, nad Zidanim mostom pa Kopitnik in Gore. Na teh zasavskih hribih so rastišča velikega in malega svišča, blagajevoga volčina in avriklja, v mešanih gozdovih pa živijo mufloni in ostala divjad. Soteska je morala biti pred sto petdesetimi leti ali več prav čudovita, kot kakšna alpska dolina s svojo deročo in zeleno reko, dokler je niso zasvinjali. Ob njej so odprli rudnike, zgradili kemične tovarne, cementarno... Vendar tudi tako zamazana Sava, kakšna je sedaj, vseh ne moti. Po barvi sodeč, bi jo lahko zamenjal za kakšno kavno brozgo. Še vedno so ob njej ribiči. Pravijo, da tudi lovijo. Ali so te ribe sploh še užitne? Pri Hrastniku so ob njej zgradili celo slalom progo za kajakaštvo na divjih vodah. Le kako lahko na njej trenirajo in prirejajo razna tekmovanja, ko se skoraj ne loči zastavic na visečih količkih od raznega visečega polivinila na obrečnem grmovju. Kasneje, ko sem se o tem pogovarjal, so me sicer poučili, da na visečih količkih na kajakaških progah ni zastavic. Torej je bila tudi to polivinilasta nesnaga od zadnje še višje

Sokrajana Jože je Matjažu izročil majhno figurico planinca, kot talisman za srečno pot.

vode. Kje ste "zeleni, naravovarstveniki, varuhi slovenskih voda, varuhi okolja, zelene bratovščine"? Samo na papirjih, v boju za parlament, na sejah in sestankih. Z branjem zakonov se Slovenija ne bo očistila. Potrebno bo narediti kaj bolj konkretnega. Na primer za začetek zavihati rokave, pljuniti v roke in...

Iz drevesnih vej se je še scejalo in kapljalo, da sem imel občutek, kakor da kljub soncu še vedno po malem dežuje. Nekateri makadamski odseki, zlasti tisti, ki so bili pripravljeni za asfaltiranje so se spremenili v pravo močvirje, tako da sem hodil kar po obcestni škarpni nad Savo, kar se pa Jožetu ni niti najmanj dopadlo. Venomer me je opozarjal, da imam že kar veliko kilometrov za seboj in da noge niso več tako stabilne. Verjetno se je spomnil Goranovega opozorila iz Bregane pred sobotnim odhodom. Toda mojemu žulju ni bilo nič do tega, da bi se še kopal v premočenem čevlju, kot v bazenu. Na enem odseku sva morala kolo klub krampastim gumam prenesti preko blata, da se ni pod Jožetom zakopalo do osi.

Preko Save sem opazoval sodoben motorni vlak in se spominjal, kako sem se nekoč še kot otrok peljal po tej železniški progi, še s parno lokomotivo v Ljubljano na obisk k sorodnikom. To je bilo doživetje za še ne osnovnošolskega fantiča. Ne spominjam se, kaj sem takrat opazoval skozi okno vlaka, ko smo stali na železniški postaji v Zidanem mostu. Te premočene ceste, po kateri sedaj hodim, sigurno ne. Sedaj pa opazujem iz kamena sezidane tri mostove na sotočju Save in Savinje. Koliko ožuljenih rok jih je gradilo? Po gradnji in kamenju se vidi razlika v njihovi starosti. Cestni je stal že v rimski dobi, vendar je dal sezidati novega, iz kamena, okoli leta 1223 Babenberžan Leopold VI. Drugi most so zgradili za južno železnico Dunaj-Trst leta 1849. Kakor da v ozki dolinici še ni bilo dovolj tesno, so leta 1931 zgradili še enega za železnico proti Zagrebu.

Približno tri kilometre od Zidanega mosta globlje v dolino se ta še posebno zoža. Tu je prostora poleg železnice le za ozki cesti na vsaki strani Save. Od ceste se proti zaselkoma Hočevar in Čimerno vije ozka, komaj opazna stezica. Opazil sem jo le po markaciji Zasavske transverzale, narisane na debeli bukvi. Na tam mestu ta stezica povezuje Kum in na drugi strani Save, Širje in Kopitnik. Preko Save je napeta, vsaj na videz močna, jeklenica, na njej pa obešeno nekakšno korito. Tovorna žičnica na ročni pogon preko vitla. Škoda. Ni bilo časa, in tudi ne za razmetavanje z močmi mi ni bilo, da bi jo preizkusil, če ravno naju je Goran vabil, naj se pripeljeva preko Save. Tu je Sava kar deroča in glasna, tako da sva za pogovor z njim uporabila kar "tulifon". Ta naprava izgleda nekako takole: dlani preprosto stisneš in ju oblikuješ v lijak, postaviš pred usta in zatuliš:

»Ohoj! Ti tam preko!« Če te sliši je v redu, če pa ne, pa veš, da je nekaj narobe na "tulifonskih" linijah in da ne bo z zvezo nič. V takem primeru še parkrat zatuliš, in če še vedno ni nič, "pač žali Bog", in greš dalje svojo pot. Zaradi bučanja Save tudi z našo "tulifonado" ni bilo nič! So pa zato odlično delovale UKW zveze.

»Se pravi, da ne prideš preko na pivo?« se je zanimal Goran.

»Ne. Je tale iz Jožetove torbe kar lepo hladen.« in sem mu ga dvignil in z njim nazdravil v pozdrav preko Save.

»Prvi bife, ki ga zagledam, greva z Jožetom na kavo in pivo, sem že presneto žejen.«

»Moram dalje.« Se je še slišalo iz UKV zveze. Videla sva, kako se je že odpeljal, ker se je za njegovim avtom pričela nabirati kolona.

»No, pa da sem sedaj v tistem koritu na sredi Save, sem si mislil bolj naglas. Tudi meni ni preostalo drugega, kot pot pod noge.

Tudi tu so naključni sprehajalci nejeverno zmajevali z glavami, ko jih je Matjaž spraševal za oddaljenost do Zagorja in Izlak, oziroma Medijskih toplic. Nekje v višini železniške postaje Hrastnik, pa naju je Goran že pričakoval na najini strani Save pri športnih objektih v prijetni senci bifeja "Bratstvo i jedinstvo", kjer sem se že ustrašil, da smo za sto osemdeset stopinj ali za nekaj let zgrešili smer. Po krajšem počitku in prijetnem razgovoru z gosti, sva z Matjažem nadaljevala po desnem bregu Save z Goranom pa smo se zopet srečali pri odcepu za Trbovlje in Kum, kamor nama je dostavil ogromna sendviča, ki mu jih je Matjaž naročil po postaji, saj je čutil že neko čudno praznino v želodcu. Ob dosti prometni in že kar široki cesti, smo potem nadaljevali skupaj in že v poznem popoldnevu zavili preko mostu nad Savo in železniško progo proti Zagorju. Ob vstopu v mesto, je Matjaža pričakoval in pozdravil prijatelj s tečaja za planinske vodnike, ki so ga pred kratkim opravljali skupaj, ter obljubil, da nas "po šihlu" obiše v Medijskih toplicah.

Od Trboveljskega mosta do mosta za Zagorje je zelo lepa in široka cesta, ki se v dolgih in blagih ovinkih vije ob Savi. Skozi okno avtomobila ali s kolesa nič posebnega, ali celo super. Ko pa potuješ peš, je pa to čisto drugače. Dolgi ovinki so v rahlem nagibu in so za vožnjo pravi užitek. Med hojo sem se spomnil vica o šepavcu, saj sem imel občutek, kakor da hodim z eno nogo po pločniku. Prava mora. Zaradi tega sem nekajkrat, kjer mi je to seveda teren dopuščal, kar preskočil ograjo in hodil po travi ali peščenem nasipu.

»Matjaž me slišiš?« se je zaslišal Goranov glas iz UKV postaje.

»Ja. Super. Govori. Poslušam.« Sem odgovarjal kratko in jedrnato, kakor v službi, kadar varčujemo z akumulatorjem. Oba sta verjetno mislila, da od utrujenosti tudi govoriti več ne morem v stavkih, kar naj bi bila kultura govora.

»Vsaj te postaje delujejo.« Se je potožil z žalostnim glasom. »Veš da mobilni zopet ne vleče iz te doline. Nimam signala.«

»In kaj boš sedaj?« me je zanimalo. »Če se ne motim, je že čas javljanja na radio?«

»Zopet bom šel na kakšen ta pravi telefon, saj to počnem že ves dan. Kje se pa nahajata?« je zanimalo njega.

»Sedaj prihajava od mostu proti centru Zagorja. Prvi bife, ki ga zagledam, greva z Jožetom na kavo in pivo, sem že presneto žejen.«

»Sem že našel lokacijo.« Je bil seveda takoj za stvar.

Matjažev prijatelj Slavc, ki se nam je pridružil, jer kot pravi "Zagurjan" poskrbel za dobro voljo.

»Super! In kje se nahajaš?« me je zanimalo.

»Ko prideta do avtobusne postaje, bosta z leve strani videla naš avto. Preko ceste na terasi bifeja sedim in čakam na vaju.« Me je razveselil s svojim odgovorom. Vsakič, ko smo se kje dobili, so bili to največkrat gostinski lokali, ki so bili na srečo vsi odprti. V njih se seveda tudi dobro spoznajo na to, katero pivo je najboljše. Spoznal sem, da imava z Jožetom s sabo pravega raziskovalca na tem področju. Nikoli ni izbral slabega lokala. Tu mi je bilo veliko več do tega, da se malo usedem, kakor do pijače, čeprav se piva nisem nič branil. Zaradi tega fardamanega žulja sem moral spremeniti način hoje, tako, da nisem več obremenjeval sredine stopala - žulja. Težo sem preusmeril na zunanji rob podplata. Posledica tega so bile neznosne bolečine v mišicah med gležnjem in kolenom, tako, da sem kar vidno šepal.

»Poglej! Že vidim avto.« Je že čez nekaj trenutkov veselo ugotovil Jože.

Na terasi v senci smo imeli za sosednjo mizo prijetna sogovornika. Ko sem jima povedal, da smo trije svaki, sta se oba nasmejala in je eden od njiju vprašal:

»Ali gre za kakšno stavo, ali vas bo gor čakala tašča?«

Po še enem krajšem postanku v samem Zagorju, kjer naju je Goran zapustil ter se odpeljal urediti vse v zvezi s prenočiščem, pa se je Matjaž skozi Kisovec po dobrih štirinajstih urah, kolikor je že bil na nogah, že skoraj v temi približeval cilju prve etape, to je križišču pred tovarno Elektro izolacijskega materiala na Izlakah. Čeprav že kar utrujen, se je takoj strinjal ter na Goranov nasvet po javljanju v TV Kranj, dokaj naglo odpravil peš še tista dva ali tri kilometre do Medijskih toplic, čeprav je moral zjutraj to isto pot ponoviti.

Nekakšen "Western" klepet

Že skoraj na koncu Zagorja pri nekakšnem domu, gasilski, lovski, rudarski, mladinski, delavski, morda združni ali kakšen je že bil, se ne spominjam več, sva že od daleč slišala bučno glasbo, ki je spominjala na nekakšno veselico. Najprej sva bila oba z Jožetom mnenja, da ne bi bilo slabo iti po večerji pogledat nazaj na kakšno pivce. Ko sva prišla mimo, sva bila takoj istega mnenja. Ta ambient ni za naše živce. Prvotno misel, da se po večerji vrnemo, sva takoj odpisala. Fantje so si namreč pred vhodnim vratom nekaj dopovedovali kar na roke. Nisem se mogel opredeliti, ali me ta ročni klepet spominja na posnetke iz kakšnega Western filma, ali na slučajno srečanje navijačev dveh prvoligašev angleške nogometne lige.

Prijetno v srcu in neprijetno v čevljih sem se počutil na cilju prve etape po devetinšesdeset kilometrih hoje iz Krškega ali skupaj enaindevetdeset iz slovensko-hrvaške meje.

Za mano je bila najdaljša etapa.

V sobi sem sezul čevlje in mokre zokne. Ne vem, ali so bili bolj mokri od luž na cesti, ali od znoja. Z grozo sem si ogledal Podplat.

Panika! Bes, groza, jeza, mora...

Vse me je prijelo hkrati.

Na podplatu ni bilo več rdečega madeža, ampak za otroško stopalce velik bel mehur, poln vode, podoben kot pri opeklini. Nekaj časa sem razmišljal in ga opazoval, kako se ga naj lotim. Dobro da sem imel s sabo v sobi vsaj svojo prvo pomoč. Ni bog ve kako polna, žiletka je pa v njej, če ravno nosim okoli po svetu kosmato brado. Operacije sem se lotil, ko je Jože odšel v kopalnico. Vedel sem, da bo peklo, ko bom zopet hodil, ampak kar bo, pa bo. Najprej sem žulj predrl, nato pa še odstranil kožo. Ta je bila podobna, kot pri utopljenju. S sredstvom za preprečitev infekcije je bilo malo težje. Od tekočin smo imeli le ledeni čaj, nekaj vrst brezalkoholnih pijač in par kartonov piva. Žganega pa čisto nič. Pa mi je oče ponujal s sabo flašo domačega "šnopca". Brije se na žalost od nas treh tudi nihče, da bi imeli s sabo kakšno vodo za po britju. Stik pa še zdaleč za rane ni uporaben. Spomnil sem se, da mi je oče včasih rekel, da je treba rano "poscat", tako so včasih delali pastirji, da se rana prej zaceli. A kaj ko mi ne nese v to smer "proti podplatu". Ah, do jutra se bo že zasušilo, v nasprotnem primeru pa ena kavica in viljamovka za podplat, pa bo.

Moram priznati, bil sem zelo vesel, a zmantran kot pes. Za mano je bila najdaljša etapa, katere me je bilo najbolj strah. No, vsaj mislil sem, da tudi najtežja. Toda ta dan še nisem vedel, da sem se o težavnostni stopnji posameznih etap pošteno zmotil.

Po namestitvi in tuširanju smo med večerjo doživeli manjše presenečenje: niso namreč imeli "našega" (Laškega) piva, tako, da smo bili potem kar ob svojem, saj je majhen hladilnik v Goranovem avtomobilu delal prave čudeže, kar je z veseljem pozdravil tudi Matjažev prijatelj Slavc, ki se nam je resda kmalu pridružil, ter kot pravi "Zagurjan" poskrbel za dobro voljo. Bil je namreč prvi človek, ki sem ga slišal odkrito priznati, da je klical na takoimenovani vroči telefon. Ko so potem na šihlu (kje pa drugje?) dobili astronomski račun in s pomočjo datuma ter ure prišli do njega in njegovih dveh "kumaratov" so hitro ugotovili, kdo se je v tisti dolgi nočni izmeni najdlje zadrževal v bližini telefona. Ko si je že urejal kredit in pričel sposojati denar, da bi plačal račun, pa so njegovemu direktorju naprtli dosti večjih grehov, novi direktor pa mu je v znak sprave in ob tovariški kritiki nočni "life" velikodušno odpustil. Razlagal je, da je sedaj nerodno edino to, da ve za to zadevo celo Zagorje in kamorkoli pride, zasliši za hrbtom težko sopihanje in stokanje. Malo pred polnočjo smo se utrujeni odpravili spat, noge pa so najbolj bolele Gorana:

»Ja, ti ne veš kako utrudljivo je neprenehoma skakati ven in noter iz avtomobila« je pojasnjeval, ko z Matjažem, ki se je na postelji z britvico in obliži zopet ubadal s svojim žuljem, nisva mogla verjeti svojim ušesom.

»Saj boš lahko jutri zjutraj dolgo spal«, ga je tolažil Matjaž.

»Jaz bom počakal, da odprejo bazen. Se grem malo razplavat, potem pa pridem za vama.«

»Drugje ne morem spati ne vem kako dolgo«, je žalosten ugotavljal Goran.

»No fajn, boš pa vstal skupaj z nama in bomo lahko odšli malo bolj zgodaj«, je bil vesel Matjaž.

»No ja, če sem rekel da ne morem dolgo spati, to še ne pomeni, da tudi ležati ne morem«, se je Goran takoj ustrašil kakšne prezgodnje budnice.

V sicer lepem okolju in arhitektonsko prijetnem kompleksu Medijskih toplic pa sem na, sicer brezhibno postlani postelji našel dokaze, da ni še dolgo tega, kar smo bili tudi mi na Balkanu. Prav na sredi postelje, je ležal namreč kup kot oglje črnih, upam da las, kajti če bi bilo tisto, kar mislite da bi lahko bilo, potem bi bila tista zadeva ogromnih dimenzij in bi imeli moški lahko upravičeno manjvrednostne komplekse. Pri zajtrku smo se zaman ozirali za morebitno lastnico zadeve na moji postelji. Morda dela samo v nočni izmeni? Bicikel pa je prenočeval v avli recepcije hotela. Ni kaj!

2. dan pohoda

Medijske toplice, 27. junija 1996

Bujenje kar tako brez ure. Zbudil me je ropot na cesti, ki pelje mimo hotela. "Šihtarji" menda. To jutro mi ni bilo vreme na prvem mestu, kot prvi dan. Glavna skrb je bil moj žulj na podplatu in posledice sinočnje operacije. Začudil sem se in bil presenečen hkrati. Ugotovil sem, da viljamovka ne bo potrebna. Kar lepo se je zasušilo. Samo kako za dolgo, me je zanimalo. Za vsak slučaj sem podplat na debelo "tapiciral" z obliži. Tudi nogavice sem pred obuvanjem začel pregledovati zelo temeljito. Pri obuvanju sem prvi par nogavic obul "narobe" s šivi navzven, da le ti niso pritiskali na kožo. To se je pokazalo zelo koristno.

Imel sem srečo, da sta bila z mano Goran s svojim spremljevalnim avtomobilom in Jože s potovalnimi torbami na kolesu. Tako sem lahko vsak dan posebej spakiral le majhen nahrbtnik in zbasal vanj le tisto, kar mi je za pot narekovala vremenska napoved. Najboljša trenutna napoved, je bil seveda pogled v nebo, kar pa to jutro ni napovedovala nič kaj razveseljivega. Velik del vsebine v mojem nahrbtniku so zavzemale frišne majice, nekaj parov rezervnih "zoknov", anorak in ker je tako pokazala praksa tudi zavojček obližev. Jože je vozil v torbah na kolesu zame vso pot kakšne rezervne čevlje ali tenis copate, fotoaparat, UKW zvezo, nekaj pločevink ledenega čaja, katerega sem "tankal" samo jaz in še to v izredno majhnih količinah in precejšno zalogo pločevink Zlatorog piva, ki je pa "zanimivo" obema kar enako pasal. Zalogo "goriva", katero sva kurila oba, sva vsakič, ko naju je Goran dohitel, dopolnila. Goran je razen prevažanja naše opreme z avtom, počel še dosti koristnih opravil. Skrbel je za javljanja v radijske postaje, snemal z video kamero in fotografiral, bil ekonom, iskal prenočišča, primerne lokale za tople obroke, vedno poskrbel za dobro razpoloženje, urejal vse v zvezi s finančnimi zadevami in še marsikaj bi se dalo naštet.

Od Mlinš proti Kanderšam se cesta vso pot zlagoma vzpenja.

Zanimivo je bilo to, da se nama je Goran, kljub sinočnjemu protestu o zgodnjem vstajanju, že ob sedmi uri pridružil pri zajtrku ter naju z video kamero in foto aparatom pospremil na pot.

»Te posnetke imam za dokaze, ko nas bodo drugi spraševali o tvoji hoji, da te nisem prevažal z avtom.« Je med snemanjem rekel Goran. V mislih je imel verjetno ta kilometer poti do križišča, ki sem ga prehodil že na včerajšnji etapi.

»Kaj greš z nama?« sva ga vabila.

»Srečno pot. Jaz bom počakal, da odprejo bazen. Se grem malo razplavat, potem pa pridem za vama.«

Močno sem dvomil v njegovo kopanje, ko sem se, oblečen v anorak, oziral proti nebu. Bil sem prepričan, da mu je plavanje samo izgovor in gre še kakšno "kitico oddremat".

Jutro drugega dne je bilo svinčeno sivo, pred hotelom je padlo celo nekaj kapelj dežja in z Goranom sva se že dogovarjala o montaži nosilca za kolo, medtem pa je Matjaž že krenil na nekoliko krajšo etapo tistega dne. Da bi se tudi sam čimprej ogrel na delovno temperaturo, sem Matjaža, dokler še ni imel svojega "normalnega" tempa hoje, spremljal kar nekaj časa peš ob kolesu. Pot naju je vodila po prijetni gozdni dolini mimo razvalin Medijske graščine po cesti, ki je bila razmeroma dosti prometna. Nekaj tovornjakov cistern, v katerih so prevažali najbrž cement, je tako pridrvelo mimo, da sem raje sedel kar na kolo. S tem sem namreč postal bolj ozek in zato manjša tarča.

Od Mlinš proti Kanderšam se cesta vso pot zlagoma vzpenja. Ne ravno prestrmo, a tega vzpona je kar nekaj kilometrov. Na parih mestih se cesta nekoliko bolj postavi pokonci in nekaterim ovinkom proti vrhu bi se lahko reklo celo serpentine. Morda je tudi zaradi tega šel Jože nekaj odsekov zraven mene peš ob kolesu.

»Jože prestavi v "cirkular", pa bo šlo.« Sem ga malo dražil. Cirkular pravimo kolesarji zobnikom na zadnjem kolesu, ki štejejo več od triindvajset zob.

»Moram nabirat kondicijo za na Triglav.« Mi ni ostal Jože nikoli nič dolžen pri šalah, in nadaljeval peš v klanec. Od dežja na srečo ni bilo nič. Le par škrapelj za testiranje živcev in nič drugega. To se je sigurno dopadlo tudi krepkemu kmetu z zavihanimi rokavi, ki je že to jutro pokosil kar velik del strmega pobočja nad cesto. Na roke, kako pa drugače, bečeška bi se tukaj sigurno prevrnila.

»Bog daj. Bo previselo?« sem ga vprašal.

»Bo, bo! Do večera bo treba že enkrat obrnit.« mi je odgovoril in si obrisal potno čelo.

Če je res, kar je možak povedal, bo tudi nama še pošteno vroče. Ne, ni se zmotil, kmalu se je nebo zjasnilo. Tudi sonce se je pokazalo izza oblakov in kar prijetno toplo je že postajalo. Anoraka sta bila že dolgo zložena in spravljena v nahrbtnika, zopet tako za vsak slučaj. Kmalu sva bila v majicah, dolge hlače pa sva zamenjala za kratke.

Za vsak slučaj sem podplat na debelo "tapiciral" z obliži.

...kakor bi bil predsednik

Križišče na prelazu. Nekaj hiš in trgovina. Smerna tabla tu usmerja na Vače. Le nekaj kilometrov v stran od glavne ceste. Na žalost mi čas ni dopuščal, da bi se lahko vpisal v vpisno knjigo na Geosu - Geografsko središče Slovenije. Malo pred tem križiščem naju je dohitel Goran. Navajen sem, da se pripelje dokaj hitro, vendar je bilo tokrat še hitreje, menda kar v nizkem letu.

Kakor vselej pri srečanju, nama je najprej ponudil hladno pijačo, nato šele odgovoril. Toda tokrat malo bolj strogo, kot ponavadi:

»Kaj sta pa delala vso pot z zvezo. Kličem vaju že več kot eno uro, pa se mi nihče ne oglasi.«

»A res?« sem ga vprašal. Mislil sem, da se zafrkava, pa se ni!

»Ja res! Sem mislil, da sta že tako daleč, da postaje več ne vlečejo in da vaju ne bom več ujel do Gorenjske.« je nadaljeval prav tako strogo, kot je začel, »Zato sem tudi pohitel z bazena.« je še na koncu dodal, kot bi se potožil, češ da sva ga midva nagnala iz vode.

S strahom sem preveril ali je s postajo kaj narobe. Vse je bilo z njo v redu, le...!

»Oprosti. Pozabil sem jo vklopiti, ko sem menjal akumulator.« Sem mu povedal v zadregi.

»Jaz sem pa mislil, da si jo ti vklopil?« Me je skušal iz zagate izveliči Jože.

»Opa! Jaz polnim akumulatorje. Ne morem misliti in skrbeti še na to, ali bosta na zvezi stikalo vklopila, ali ne!« Se je še naprej jezil.

Še dobro, da je imel Goran za povedati tudi kaj bolj zanimivega, ker bi se verjetno v nasprotnem primeru še lep čas pričkali okoli teh postaj.

Kaj bom tekel, še hoditi ni bilo preveč lušno.

Nekje pri Kandršah, pa naju je tik pred vzponom na prelaz, kjer je tudi odcep za Vače in geometrijsko središče Slovenije, že dohitel Goran. Pohvalil se je, da se je vsaj enkrat v življenju počutil kot ministrski predsednik, saj je bil namreč edini gost v bazenu hotela kjer smo spali. Pripovedovali so nam namreč, da so ob neki priložnosti, ko jih je obiskal gospod Drnovšek (ki je sicer iz teh krajev), ostali gostje morali bazen zapustiti. Vendar je bilo to menda še v času gnilega socializma in gospod Drnovšek je bil takrat še tovariš in predsednik Jugoslavije. Sedaj je seveda vse drugače.

Ob avtomobilu, ki je, poslikan kot je bil, resnično povsod zbuja pozornost, se je kmalu zbralo nekaj vaščanov, ki so navdušeno pozdravljali in vzpodbujali Matjaža, saj so o njegovi poti slišali na radiju. Javljanja z mobilom v lokalne radijske postaje ob poti, so bila problem zase in še potem, ko smo se nekako izvili iz zasavskih revirjev in se je proti Moravčam odprl lep razgled in smo oddajnik na Krvavcu videli že s prostim očesom, je bil signal slab. Po slovesu s prijaznimi domačini in potem, ko smo jim razdelili nekaj reklamnega materiala, sva z Matjažem nadaljevala proti Moravčam, Goran pa je odpeljal naprej, da bi našel primeren kraj, kjer bi imeli krajši postanek in kosilo. Ker je bil promet še vedno dosti gost, sicer lepa cesta pa se je v vijugah strmo spuščala navzdol, me je Matjaž nagnal naprej, saj je bila počasna vožnja s kolesom kar nevarna. Z veseljem sem sprejel ta predlog in "popravljal" največjo doseženo hitrost na Goranovem kolesu, čeprav je s svojimi širokimi, grobo profiliranimi gumami in potovalnimi torbami, tulil kot kakšen reaktivec, pa vendar ni bil tako hiter, kot bi bila na tem mestu "specialka". Ob izteku v ravnino pa sem Matjaža počakal in še preden sem dobro namestil fotoaparata in pripravil pijačo, je bil že za mano.

»Si tekel, a?...« sem ga sumljivo pogledal.

»Nisem«, je bil skoraj užaljen Matjaž.

Kaj bom tekel, še hoditi ni bilo preveč lušno.

V čevlju, čeprav udobnem, me je vsake toliko časa zaskelilo ali zapeklo. Sam ne vem kaj? Ali morda preznojene nogavice? Kljub debeli "tapicirungi" se je začel oglašati žulj in sem moral vsake toliko časa preobuvati nogavice.

Prijaznih ljudi je povsod

Po približno eni uri hoje se je že preko polj in travnikov videlo naselje s cerkvenim turnom na najvišjem delu, kakor se za pravi slovenski kraj spodobi.

»Jupi! Jože! Poglej Moravče!« Sem veselo vzkliknil, ko sva prišla izza gozdička.

»A si že bil kdaj v Moravčah?« Me je vprašal.

Najprej sem se popraskal za ušesom, in malo pomislil, nato pa: »Ne. Veš da še nikoli nisem potoval skozi to dolino.« Sem mu odgovoril in kar malo sram me je bilo zaradi tega. »Kaj pa ti?« sem ga nato še sam vprašal. Kar nekaj časa sem čakal na odgovor, kakor da tudi on razmišlja.

»Ne vem. Vsaj spomnim se ne, da bi že bil kdaj tukaj. Grem pogledat.« Je rekel in oddrvel s kolesom naprej.

Na trenutke mi je kar ugajalo, da sem bil na cesti malo sam. Mislim, da je tudi Jožetu prav prišlo vsake toliko časa malo spremeniti ta dolgočasni in ubijajoči tempo vožnje, bil je okoli šest kilometrov na uro. Kdor se vsaj malo spozna na kolesarjenje, to dobro ve, vsi ostali pa si lahko to predstavljajo, kako izgleda, več, kakor cel šiht sedeti na trdem sedežu ob treniranju polžje vožnje. Med tem časom, ko sem sam nadaljeval ob dišečem polju, je Goran preizkušal UKV zvezo. Tokrat je delovala brezhibno. Med pogovorom sem izvedel celo to, da jo tokrat preizkuša že izza šanka. Raziskuje teren. Tudi dobro, meni je že pošteno krulilo v želodcu.

»Nisem vedel, da ta stvar kar dobro vleče tudi skozi stene,« se je čudil Goran in spraševal dalje: »Čez koliko časa boš v Moravčah?«

»Približno še kakih deset minut, že vidim tablo v bližini. Lahko kar naročiš južno, da ne bo juha prevroča, ko pridem.« Sem mu zatrjeval, čeprav sem vedel, da bo vse skupaj trajalo malo dlje, kot pol ure. Goran bo tako in tako počakal, da sam padem v jedilni list.

»Te že čakam v zasedi.« Je bil vesel Goran. Za zasedo pa je mislil na svoj položaj s video kamero v rokah, nekje v grmovju.

»Veš, da sem že enkrat bil v Moravčah.« Je rekel Jože in kar žarel od veselja zaradi te ugotovitve, ko se mi je s kolesom pripeljal naproti.

»Res! Kdaj pa?« Me je zanimalo, ker sem pričakoval, da mi bo povedal kaj zanimivega iz pred let, ko je v Ljubljani študiral ali hodil po Gorenjskem. Skoraj vso pot mi je pripovedoval zanimive dogodivščine o svojem študiju in potepanju po Sloveniji.

»Pred nekaj minutami. Zapeljal sem se nekaj metrov mimo table in se vrnil nazaj, da ti to povem.« Me je tokrat Jože pošteno nategnil.

Moravče so res polne gostiln.

Prijazen sprejem v Florida Baru.

Ob vstopu v prijetne Moravče, naju je že pričakoval Goran z nepogrešljivo kamero na ramenu, v senci prijazne gostilne in še prijaznejše gostilničarke, pa smo planili na tipično slovensko jed - pasulj. Po približno enournem počitku, ki ga je Matjaž, kot tudi vse ostale, izkoriščal za pisanje naslovov sponzorjev na, prav za ta namen izdelane razglednice, smo se že v precejšnji vročini odpravili dalje.

Med sponzorje smo uvrščali tudi lokale ob poti, saj smo dobili v večina od njih brezplačno kakšno rundo ali celo malico.

Škoda, da nisem imel malo več časa za ogled tega mesta, ki daje videz kot malo večja vas. Če že ni bilo časa za podrobno ogledovanje, sem si ga pa vseeno vzel nekaj malega za prijazne ljudi in kratke pogovore z njimi. S tem namenom sem se tudi odpravil na to peš-pot. Moravče so res polne gostiln. Nisem še prehodil dobrih sto metrov, mimo cerkve Sv. Martina, velike gostilniške (Jurkove) hiše iz leta 1803, ki je tudi rojstna hiša našega pisatelja Frana Detele in spomenika znamenitega matematika in rojaka iz Moravč, Jurija Vege, delo kiparja Ivana Zajca, ko so me zopet povabili domačini, naj jim prisedem. Kam drugam, kot v gostilno. Z opravičilom, da me preganja cesta in moram dalje, sem stopil z njimi samo do šanka. Bolj iz vljudnosti, kot zaradi žeje sem spil z njimi eno pijačo in jim na hitro povedal, kako Krška Nuklearka izgleda od znotraj. Bili so namreč zelo zeleno usmerjeni. Ko sem dal vsakemu po eno reklamno kapo z znakom NE Krško, smo se začeli kar prijetno pogovarjati o Moravčah, tamkajšnjih ljudeh in okolici.

»Če boš zavil vsako gostilno, koliko jih je po Gorenjskem, ne boš pred koncem poletja na Triglavu.« Me je v šali opozarjal Goran, a imel je čisto prav. Res bi potreboval veliko več časa za spoznavanje krajev, njihovih znamenitosti in prijaznih ljudi, katere pa srečaš največkrat pri raznih opravilih okoli hiš, na polju ali pa prav v gostilni. Ravno ti prijazni ljudje so po večini najboljši turistični vodniki. Velikokrat še sami ne vedo koliko koristnih napotkov zveš od njih, brez da bi jih posebno kaj vprašal, temveč se z njimi pogovarjaš čisto vsakdanje stvari. Od njih sem izvedel tudi to, da je prvo naselje Moravč stalo ravno tu v bližini, kjer je pokopališče, na griču, ker je bila dolina zamočvirjena. Včasih je nad vasjo stal tudi grad. Marija Terezija je takratno naselje Moravče, povzdignila v trg.

Prestop Gorenjske meje

»Krka« na žalost ni bila med sponzorji.

Nadaljeval sem po lepi senčni dolini skozi Selo pri Moravčah, Krtino, Brezje pri Dobu.

Ojoj. Zopet so se začele komplikacije. Ob cesti sem se zaustavil na parkirišču, kjer so bili zoženi hlodi. Malo preveč ljudem na očeh, da bi bili iz "Botrove hoste". Verjetno so bili pripravljene za na žago. Kar lepa streha ali brunarica bi lahko nastala iz tega kupa. Jože je verjetno mislil, da grem na potrebo, ko sem se skrila za te hlode, a bilo je nekaj čisto drugega. Najprej sem okleval in se oziral okoli, če me mogoče kdo ne gleda, nato pa sem slekel hlače in zalučal "gate u ...". Med nogami so me obribale, da sem bil malo pod jaj... rdeč, kot predolgo polulana dojenčkova ritka. Mogoče je bilo vse skupaj malo hecno, ali jaz sem zopet penil. Kaj ni dosti da me peče podplat? Ne, še med nogami me mora. Malo pred križiščem s cesto Trojane-Ljubljana naju je, parkiran

v senci, čakal Goran. Ravno prav. Včeraj sem v lekarno poslal Jožeta, danes pa je bil na vrsti Goran. Res se je pošteno nasmejal na moj račun, a prvo pomoč, ki jo uporabljamo pri dojenčkih, mi je pripeljal že čez nekaj kilometrov. Ne "pampers plenice" ampak "baby puder". Če pomaga dojenčkovi ritki, bo tudi mojemu, skoraj do krvi, ožuljenemu mednožju. Na terapijo sem se spravil že v prvem WC-ju.

Goran se je medtem še kar naprej ubadal z mobitelom. V neposredni bližini Doba pri Domžalah, pa je potem, ko ga je po nekaj besedah javljanja v živo na studio "D" zopet "vrglo ven", dokončno obupal in šel iskat klasičen telefon. V cvetličarni, kjer je zaprosil za uporabo telefona, pa mu je gospa prijateljsko svetovala, naj gre na pošto, da je tam ceneje. Tako smo že vedeli, da se približujemo Gorenjski. Morda jo je prestrašil Goranov kosmati videz in se je zbala, da namerava poklicati "Krajino" ali na Pale, kar bi bilo pa mednarodno javljanje. Tik ob vstopu na zelo prometno cesto iz smeri Vranskega proti Ljubljani, je do nas pridiral starejši možakar, ki je le uspel ujeti del Goranovega javljanja, ter hotel na svoje oči videti junaka Matjaža, ter mu zaželeli srečno pot. Za razliko od cvetličarke, pa so nas zelo prijazno sprejeli v Florida Baru, od koder sta se Matjaž in Goran končno uspela javiti v eter, čestitkam Matjažu in željam za srečno nadaljevanje poti, pa sta se poleg domačinov pridružila tudi dva policista na motorjih.

V Mengšu sva se z Jožetom lovila po križiščih in ljudi, ki so hodili mimo spraševala za pot. Kar nekajkrat sva morala prečkati prometno cesto, da nisva iz pločnika na pločnik kričala preko ceste na mimoidoče. Ob enem takšnem skoku iz pločnika in prečkanju ceste se je za mene skoraj končal moj pohod. Kar ostal sem v počepu za nekaj časa.

»Bindek! Kaj pa delaš?« Je zakričal Jože s takšnim glasom, kot vzgojitelj v internatu pred mnogimi leti, kadar sem kaj ušpičil.

»Nič hudega ni. Malo sem klecnil.« Sem se začel opravičevati. V prsih me je kar stisnilo, saj bi mi lahko takšen nepotreben zvin nakopal nepopisne težave. Najprej obliži, nato puder in samo še mavec mi je manjkal.

»Sem ti rekel, da glej pod noge, ne pa v gorenjske noge in misli kje hodiš,« se je jezil Jože še kar naprej, »bom že jaz spraševal za pot. Saj me ima imaš zaradi tega s sabo, da ti odkrivam teren, mar ne.«

Nisem se več spuščal v debato, kaj smem in kaj ne. Jože je bil prestrog in preveč odločen pri svoji nameri. Raje sem mu prepustil iskanje poti. Sam sem nadaljeval po pločniku in opazoval okolico bolj na skrivaj, tako da tega Jože ni opazil. Strah dela svoje. Bal sem se, da me nebi spet napizdu, da ne gledam pod noge. Živa in neživa okolica je bila preveč lepa in se ni dalo buljiti samo v pločnik pred sabo. Prenovljene fasade, žive in polne ulice, cvetoče rože na okenskih policah in balkonskih ograjah. Vse to te pritegne da se malo razgledaš. Polne terase gostov v gostinskih lokalih. Bučna glasba se sliši skozi okna ali vrata le teh. Vse v disko ritmih. Prej bi pričakoval kakšno domačo glasbo, tako "govejo ali gojzer muziko", kot ji zaničljivo pravi mestna mladež, saj ravno tu v Mengšu izdelajo največ "frajtonaric".

Ali sokoli že spletajo gnezdo

Med večerjo, je prišel Matjaža pozdraviti tudi Sašo Lap, poslanec in predsednik SND.

Po kar junaškem prečkanju zelo prometne ceste, sva jo z Matjažem udarila kar po bližnjicah skozi polja, mimo tovarne papirja v Količevem, prekoračila Kamniško Bistrico po železniški progi industrijskega tira, ter se v zgodnjem popoldnevu približevala koncu etape drugega dne v Mostah pri Komendi. Po UKV postaji je bil Goran že ves nestrpen, kako daleč sva še, ter spraševal za kraje, o katerih se nama niti sanjalo ni. Z avtomobilom je moral pač opraviti daljšo pot, seveda pa je bil kljub temu mnogo prej na dogovorjenem mestu. Pojasnil nama je, da so člani Slovenskih sokolov, sicer naši gostitelji tega dne, že vsi zbrani. Ko sem ga, tudi sam že precej utrujen in v mislih na kopalnico in posteljo vprašal, če so nam že spletli gnezdo, je samo nekaj zamrmral, da poleg njega že sedi gospod Vidmar, predsednik Sokolov. Ko sem se pozneje srečal z njim, sem razumel, zakaj Goranu ni bilo preveč za hece: gospod Vidmar meri v višino vsaj dva metra in se je kar stemnilo, kadar se je pojavil v bližini. Sprejem, pa je bil res prisrčen in enkraten. Vsi prisotni so se zbrali pred gostiščem ter z bučnim aplavzom pozdravili Matjažev prihod. Goran ne bi bil Goran, če tega sprejema in Matjaževega prihoda ne bi zamudil, poklicno pa je že ravno toliko "deformiran", da je moral Matjaž, po vseh prehojenih kilometrih, svoj prihod ponoviti še enkrat. Ko smo že posedli za mizo, pa nas je, vsaj mene, ki vse prav zadnji izvem, čakalo še eno presenečenje; z nečakom Mitjo in njegovo Jožico, sta se pripeljali Matjaževa in "Goranova" žena Lidija in moja žena Greta. Posebno zabavno pa je bilo, ko so čez nekaj trenutkov prispeli še "Hollywoodarji" kamniške televizije in je moral Matjaž po opravljenem intervjuju z njimi svoj prihod še enkrat ponoviti.

Po drugi etapi, ki je bila le malo daljša od polovice prve, sem bil tako dobre volje, da sem čisto pozabil na boleče noge. Tudi žulj me ni več tako motil. Očitno je včerajšnja operacija kar v redu uspela. Na ožuljeno in razžarjeno mednožje pa po polovici porabljenega "Baby pudra" nisem več mislil. K dobri volji je pripomogel cel splet lepih in nepozabnih dogodkov. Prisrčen sprejem Slovenskih Sokolov, snidenje z ženo in prijatelji, ki je trajalo absolutno prekratko, saj so se takoj po večerji vrnili v Krško, pozdravi od otrok, dobra večerja in še bi se dalo naštevati. Tudi dodatno sprehajanje zaradi zamude novinarjev, me ni moglo vreči iz tira. Nasprotno, še v boljšo voljo. To je popestrilo dogajanje in razpoloženje med nami in med Sokoli. Do tega trenutka so bili vsi nekam zadržani, kakor na paradi. Opravičilo novinarjev je spravilo v smeh še gospoda Vidmarja, ki bi lahko s svojo postavo igral glavnega junaka v prvem slovenskem romanu, samega Martina Krpana.

»Oprostite, ker smo zamudili. A bi bili tako dobri in še enkrat ponovili prihod, da ga posnamemo.« Sta se mi opravičevala novinarka in snemalec kamniške televizije.

»Seveda, ni problema, sem že navajen. Če ne bi tudi z Goranom ponavljala kadrov, bi bil sedaj že nekje pri Brniku, ne pa šele tu v Mostah pri Komendi.« Sem se jim kar smejal v odgovor, zraven sem si pa mislil, kaj tudi Kučana ali ostale znane slovenske face tako sprehajajo. Z Goranom nisva veliko ponavljala, če kdo misli, da sva

Intervju z novinarko kamniške televizije.

slučajno snemala film po scenariju, a mi jo je vseeno, veliko bolj vaje mikroфона kakor kamere, včasih zabelil za nekaj dodatnih korakov.

»Goran, prosim da tega sedaj ne snemaš.« Sem ga opozoril v zadnjem trenutku, ko je nameraval narediti rezervno kopijo. »Kaj ne vidiš, da sem se že preoblekel.«

»Ja, pa kaj!« Se je začudil Goran.

»Lahko se ti zgodi, ko boš kasneje montiral kaseto, da dam polovici zbranim roko v eni in polovico v drugi trenerki.« Tu v Mostah sem izkoristil priložnost in vrgel v Mitjev avto že kar zajetno vrečo preznojenih zoknov in majic. Ženo sem seveda lepo prosil, da mi naj nekaj tega čez dva dni pripelje nazaj v Vrata. Tako za vsak slučaj. Kolikor se vreme »rihta«, napovedujejo pa vsak dan večjo vročino, bom potreboval še veliko frišnih švic majic in zoknov, tako da me je že kar malo skrbelo za Goranov avto. Nisem želel, da bi na koncu zaradi vseh teh prešvicanih cot prihajale ven takšne vonjave, kot iz kupeja kakšnega »Balkan expresa«.

Pri »Pr'jatu«

Med večerjo, je prišel Matjaža pozdraviti tudi Sašo Lap, poslanec in predsednik SND neposredno iz parlamenta, kjer so sprejeli državni proračun. Po večerji in slovesu od prijaznih gostiteljev, smo se namestili v privatni hiši in medtem, ko smo gospodinjji hvalili gorenjsko gostoljubnost ugotovili, da je priseljenka in sicer doma iz okolice Velikega Podloga, kamor se je odpravljala prav naslednji dan. Ko smo se poslovili še od domačih, ki so se vrnili v Krško, nas je Goran zapeljal k svojemu prijatelju, snemalcu slovenske TV, ki je sicer bolj znan kot »p'rjat'u« kranjskega župana Vitomirja Grosa, Tinetu Golobu. Pod brajdo utice na travnatem dvorišču svoje hiše v Šenčurju, je s sosedom veselo raztegoval meh frajtonarice, ter nam »Dolenjcem« takoj ponudil vino:

»Dolenjci pač ne pijete drugega kot vino« je bil zatrdno prepričan. Poleg prisrčnega sprejema, pa se je obisk izkazal za koristnega še posebno naslednji dan. Ko mu je Matjaž opisal nameravano pot naslednjega dne, se je ponudil, da mu pokaže bližnjice, po katerih bo prihranil vsaj petnajst kilometrov poti. Zbasali smo se v avtomobil in zgovorni Tine nas je vodil skoraj od mesta našega prenočevanja, skozi lepo urejene vasice ter pri pomembnejših križiščih, medtem ko si je Matjaž pridno beležil »radar«, poudarjal:

»Kle pa še posebej paz', da ne zgrešiš!«, do gostišča Marinšek v Naklem pri Kranju, kjer smo se ustavili: »Kle nekje, boš pa približno na polovici poti!«

Po krajšem postanku med katerim smo poizkusili v domači gostilni varjeno pivo, ki ga edino točijo v tej znani gostilni, pa smo se od Tineta poslovili, ter odpeljali spat.

S snemalcem TV Slovenije Tinetom Golobom na terasi gostišča Marinšek v Naklem.

Ura je bila že krepko preko polnoči, ko smo prikolovratili v naše stanovanje. Sobo smo imeli v mansardi in sem se iz avta komaj privlekel po strmih stopnicah. Ko smo se vzpenjali v zadnji "štuk" pod streho, je bilo slišati, kot da gre Napoleonova konjenica v napad. Verjetno smo zbudili celo "bajto", ne samo našega "štuka". Ne vem, če zaradi prehojenih kilometrov, Zlatorogovega piva med potjo in pri večerji, vina pri Tinetu ali domačega piva pri Marinšku, sem imel noge mehke kot kuhane makarone.

»Matjaž, jaz bom vstal ob pol petih.« Je kar tako, kot za šalo med priklopljanjem vseh polnilcev, rekel Goran. Z Jožetom sva ga pogledala, kot deseto čudo.

»Ne vem ali sanjam, ali je s tabo kaj narobe?« Sem ga vprašal.

»Mimo grede bom nekam skočil. Ob pol šestih sem že zmenjen v Ljubljani. Samo problem je v tem, da nimamo budilke.« Je bil nekam zaskrbljen in mrmral bolj sam zase, kakor da se naju to ne tiče.

Z Jožetom sva se nekaj časa samo spogledovala, ker sva bila prepričana, da je to zopet eden od Goranovih štosov. Končno sem le doumel, da misli povsem resno, ko je kar naprej omenjal Ljubljano in nekega Janeza in kaj vem kaj še vse. Tu sem zraven tega še ugotovil, da nimam samo telečja kolena ampak tudi nekam čudno zapletal.

»Na pošto pokliči, in naroči bujenje, saj imaš mobitel.« Je najbolj trezno in naglas razmišljal Jože.

»Sem že, pa so mi rekli, da mobitelov ne kličejo.« Je bil še kar naprej zaskrbljen in vztrajal v svoji nameri, kako se bo zjutraj zbudil.

»Daj meni tisto čudo.« Sem rekel in se prijel posla. Poklical sem sodelavce v službo. Z njimi sem se na dolgo in široko pomenil o poteku zadnjega dne, o vsem novem in starem v službi, kakor da me ni bilo tam že nekaj tednov, ter jih prosil za majhno uslugo. Ni bilo več problema. Mobitel je izpustil svojo najbolj divjo štimo, kar jih premore, točno ob pol petih.

3. dan pohoda

Moste pri Komendi, 28. junij 1995 na vse zgodaj zjutraj

Elektronski pisk se mi je zarezal v možgane, da sem planil, kot bi zatulila sirena za proti avionski napad. Tako telefon ni zbudil le Gorana, temveč tudi naju, če pa morda še koga v sosednjih sobah, se sploh ne bi čudil. Dvomim, da bi lahko spal dlje, tudi če ne bi slišal telefona, saj je Goran tako rogovilil po sobi in kopalnici med pripravami za odhod, da sem imel občutek, kot da spim na železniški postaji.

Gospodinja priseljenka, doma iz okolice Velikega Podloga, kamor se je odpravljala prav tisti dan.

Pravo presenečenje, da ne rečem šok, pa sva z Matjažem doživela zjutraj tretjega dne, to je v sredo, čeprav je bilo jutro najlepše, odkar smo bili na poti, ko je Goran res vstal, kot je sicer napovedal že prejšnji večer, ob pol peti uri zjutraj. Tako, mimogrede, je namreč nameraval skočiti v Ljutomer, pred tem pa še v Ljubljano po Janeza. Da bova večji del dneva brez Goranovega popolnega servisa in uslug njegovega avtomobila, sva se sicer že sprijaznila, toda Gorana videti kolovratiti po spalnici, ko bi še jaz, ki mi že tudi spanje že dolgo ni več tisto, kar je včasih bilo, potegnil kakšno minutko?...

Ko se je Goran odpeljal proti Ljubljani, čeprav dosti kasneje, kot je načrtoval, je postalo nenadoma zopet tako mirno, da sva se z Jožetom odločila oddremat še kakšno kitico. A ta spokojen mir ni trajal ravno dolgo. Še nisva dobro zadremala, ko je zopet zatulilo iz te fardamane škatle.

»Ja kdo hudiča pa zdaj zopet kliče? Ej Jože.« Sem najprej pomislil, ker je bil telefon bližje njemu, pa sem se spomnil, da mu je telefon menda najbolj zoprna stvar v življenju.

»Ti, tako zvonijo, kot bi bilo za tebe.« Sem ga slišal od nekje izpod odeje.

»Ja! Prosim.« Sem se oglasil.

»Halo. Janez tukaj. A je Goran že "šu"?« se je slišalo iz slušalke.

»Ja že zdavnaj. Kaj še ni tam?« Sem odgovoril in ga skušal pomiriti, čeprav sem vedel, da še ni mogel priti do Ljubljane, kljub svoji vožnji in moči njegove "mrcine".

»Kje za vraga pa hodi toliko časa. Ga že kar dolgo čakam.« Se je kar vsipal plaz nejevolje na oni strani linije.

»Ah, pomirite se no. Saj ga poznate. Sicer pa veste kakšne navade imajo novinarji. Če ne bo zamudil vsaj četrte ure, bo mislil, da je prišel prezgodaj. Mislim, da bo kmalu pri vas, saj nima daleč.« Mislim pa sem si, da mu bo že Goran povedal, zakaj je šel nekoliko kasneje na pot, a rekel sem mu samo še: »Pa dobro potujta.«

»Ti pa dobro hodi in srečno!«

»Hvala. Živijo!«

Ob tem pogovoru sem se ravno toliko predramil, da mi ni bilo več do spanja in sem se odpravil v kopalnico. S tuširanjem sem si zbistril pogled in ugasnil zvonove, ki so mi odmevali v glavi. Presenečen, da z "mačkom" verjetno ne bo nič, sem ves vesel prišel nazaj v sobo. Prvo kar je temu sledilo, je bilo to, da me je izpod odeje Jože spucal kot staro flinto:

»Zdaj boš pa ti kolovratil, ko je Goran odšel?«

Namesto odgovora sem dvignil okensko roletno, da je v sobo posijalo jutranje sonce. To je Jožeta takoj spravilo v dobro voljo in potegnilo izpod odeje.

»Poglej ta kozolec. Tega moraš fotografirati!«

V potovalne torbe sva zbasala nekaj več opreme, rezervne čevlje za Matjaža, ki jih je sicer neprenehoma menjaval, kot da bi bil stonoga, saj je lahko le na ta način razbremenil kakšen morebitno pretirano dolg pritisk na določeno mesto, kar bi lahko povzročilo dodatne žulje, ter se po slovesu od gostiteljev odpravila proti Bledu. Tudi to jutro sem Matjaža prve kilometre spremljal peš ob kolesu, ko pa je zopet pričel "noret" s svojim dolgim, hitrim korakom, sem brž zajahal kolo. Pot naju je vodila skozi lepo urejene vasice in polja, mimo dolgih kozolcev, naphanih s sveže dišečim senom, z bleščeče ožarjenimi vrhovi Kamniških Alp, Krvavca in Kalškega grebena v ozadju, na priostreni vrh Storžiča pa so se obešale meglice. Prav pod robom vršnega grebena Kriške gore se je že tudi s prostim očesom videla koča, v daljavi pa so kvišku kipeli vrhovi Julijcev s Triglavom, Matjaževim in našim ciljem v svoji sredini.

»Joj, Jože. Poglej ta kozolec. Tega moraš fotografirati. Bom nesel Lojzu sliko.«

»Kateremu Lojzu?« Ga je zanimalo.

»Mojemu sodelavcu. Ne vem, če ga poznaš, predsednik Kostanjeviške nogometne lige.« Sem mu ga skušal opisati in nadaljeval: »Na "šihtu" ga večkrat dražimo, če je predsednik lige v namiznem fuzbalu. V kateri gostilni pa še igrajo tak fuzbal, ga sprašujemo. Ma, ne zajejavi. Taprave. Veš kaj je mali nogomet, rad pouči Lojz vsakega posebej o nogometu. To je tip, kar jih jaz poznam, kateri ve največ vicev na račun jagrov. To bi bile srne ogrožene, če bi imel on doma takšen kozolec.«

»In kaj imajo srne s kozolcem?« je zanimalo Jožeta. »Prej bi bile vesele tolikšne količine sena.«

»Kaj seno, stebri so nevarni.« sem še kar štrikal dalje.

»Kako to misliš?«

»Ob neki priliki je na "šihtu" razlagal, da so doma naredili nov kozolec, tak na ducat štantov. Ker je bil tako dolgi, ga je stalo nekaj v lovskem revirju, kar preko stečin od divjadi. In ravno v tem je bil problem. Vsake toliko časa je našel pred kozolcem kako na pol "crknjeno" srno, ker jim je bil predolgi kozolec na poti in so se reve zaletavale v stebre. Lojzu se pa srne tako smilijo, kot našemu hribovskemu šefu Jošku, zato je moral en del kozolca podreti. Vidiš, s tem, ki je tako dolgi, bi pa lahko pregradil polovico lovskega revirja nad Kostanjevico. Daj slikaj no.«

Za poljem se je na pristajalno stezo spuščala velika srebrna ptica, ravno takšna, kot sem si jo včasih predstavljal ob zvokih Slakove narodne.

Kljub zgodnji jutranji uri, je pričelo sonce, na sicer popolnoma jasnem nebu, čedalje bolj pridobivati svojo moč. Ker je tudi cesta, ki vodi skozi Spodnji Brnik mimo letališča zelo prometna, sva se z Matjažem dogovorila, da zopet odpeljem naprej ter ga počakam pri odcepu ceste za Šenčur. Po tem, ko sem si dal malo duška na kolesu ter ga parkiriral ob cesti, sem se posvetil iskanju najprimernejše lokacije za "umetniško" fotografijo (z Matjaževim "trotelzi-

Mobitel, ki ga je imel tokrat ob sebi Matjaž, je neprestano zvonil.

herjem"), ter skakal preko zelo prometne ceste na drugo stran, počepal, usmerjal fotoapararat enkrat proti Storžiču, drugič zopet proti Kočni in Grintavcu, kjer sem imel sicer malo "gegenlichta", ter čakal, kdaj se mi bo pojavil v kadru Matjaž. Presunljivemu žvižganju v daljavi najprej nisem posvečal posebne pozornost, saj je bila v bližini skupina delavcev, ki so krpali luknje na cesti in sem bil prepričan, da se morda zbirajo za malico ali za "na pivo", ko pa Matjaža le ni bilo za mano, sem se pričel ozirati okoli, ter ga zagledal sredi pšeničnih polj, kako je krilil z rokami kot kakšen mlin na veter, ter me klical. Odkril je namreč makadamsko bližnjico, ki je vodila skozi polja prav v Šenčur. No ja, pa drugič. Vseeno sem ga "pritisnil", čeprav bi za to, da ga na fotografiji ne bi zamenjali s kakšno kavko, potreboval vsaj teleobjektiv. Sonce pa je čedalje bolj neusmiljeno pripekalo in razgrevalo asfalt, da je iz njega kar puhtelo. Kljub temu, da je postajala vročina skoraj neznosna, je Matjaž hitrost hoje še povečeval, saj je imel ob deseti uri dogovorjeno srečanje z ekipo TV Kranj in živo javljanje v kranjski radio v Naklem. Pospešeni korak in pripekajoče sonce, pa so pričeli vidno delovati nanj, tako, da sem ga pri naselju Britof zaprosil za krajši postanek ter ga fotografiral skupaj z napisom tega krajevnega imena. Res je izgledal bolj "švoh". Več simbolizma ne bi uspelo najti niti Cankarju. Po krajšem postanku zaradi javljanja na radio Sraka, sva pot nadaljevala. Mobitel, ki ga je imel tokrat ob sebi Matjaž, pa je neprestano zvonil, da se mi je na trenutke zdelo, kakor da sva v pisarni komercialnega oddelka kakšne uspešne (če se takšna še najde) firme, ne pa ob prometni cesti nekje na Gorenjskem. Seveda pa je bil Matjaž teh klincev zelo vesel, saj so vsi izražali vzpodbude za uspešno nadaljevanje poti, še posebno se je razveselil klica krškega župana, Danila Siterja, ki je klical (kakšno naključje) prav v trenutku, ko je Matjaž marširal mimo rezidence na Brdu pri Kranju. Med krajšim razgovorom, ki ga je Matjaž opravil kar med hojo, se je čestitkam in željam za uspeh pridružil tudi župan, ki je tudi sicer pokazal razumevanje za Matjaževo akcijo ter jo podprl, Matjažu pa je v zahvalo za to, vso pot z nahrbtnika bingljala zastavica krške občine.

Kriza

Sonce je žgalo neusmiljeno. Temperatura je bila za slabih deset stopinj višja od prejšnjega dne. Ta dan sem bil prvič na svojem pohodu povezan s časom. Dogovoril sem se z novinarji, ob kateri uri in kje se dobimo. Časovne vezave na uro ali nekakšnega tempiranja na maram, tako, da je tudi to, poleg vseh naporov in vročine prispevalo k zelo slabemu psihičnemu počutju. Nenadoma se mi je zazdelo, da sem lačen, žejen, utrujen, naveličan vsega skupaj... Zdelo se mi je, kot da imam stopala kakor likalnike in noge vse težje. Imel sem občutek, da mi pada tempo. Nastopila je kriza. Že doma so me opozarjali, da nastopi kriza tretji dan. Prav so imeli, čeprav jim nisem verjel. Jaz pa "pameten kot le kaj, da mi včasih škodi", ali kakor pravi pregovor naših južnih sosedov "zbok lude glave, trpi celo telo in njegova okolica", si ravno za ta dan določim drugo najdaljšo etapo. Za povrhu pa še dan brez ekonoma in organizatorja Gorana.

Morda so tudi spomini botrovali k še večji krizi in slabemu razpoloženju, da sem ravno okoli Kokrice hodil kot v transu, ker imam na gozdove in pokrajino okoli Kokrice med drugim tudi slabe spomine. Pred leti, ko sem še opravljal akcijo Brazde vzdržljivosti, sem tu nastopal na tekaškem maratonu. Dvajset kilometrska trasa je bila speljana po mešanih gozdnih okoli Kokrice. To so prečudoviti gobarski revirji, saj so imeli vsi, katere smo takrat v gozdu srečali, polne košare gob. Dan pred maratonom je deževalo kot za stavo. Za gobarje je bilo to dobro, za nas tekače pa ne. Trasa je bila že sama po sebi, zaradi drevesnih korenin in same konfiguracije terena zelo razgibana, zahtevna in nevarna, zaradi dežja pa še razmočena in spolzka. Približno na petnajstem kilometru sem si zvil gleženj in maratona je bilo konec. Na cilj sem prišepal po vsej logiki veliko kasneje za vsemi, ko so že organizatorji pospravili "piskre". Še dobro, da je bil maraton popoldan, če ne bi imel zaradi tega cel dan pokvarjen, bi rekel Goran.

Cesta se je iz prijetnih razgibanih gričev in senčnih

Kilometri so se vleкли neznosno.

dolin spremenila v žgočo ploskev skoraj nepreglednih ravnin med polji in travniki.

»Ali smo sploh na Gorenjskem?« Sem pomislil.

Če nebi gledal v ozadju polj in travnikov na zasnežene vrhove, bi pomislil, da smo kje na Banatu.

Kilometri so se vlekli neznosno. Avtomobili, ki so mi prihajali nasproti so kar migetali od vročega asfalta, prav tako, kakor obrazi, ki jih gledaš preko tabornega ognja. Hodil sem, kjer se je le dalo, po peščenih bankinah in se s tem izogibal vročega asfalta, od katerega me je kljub udobnim obuvalom, debelem obližu in dvojnimi nogavicam žgalo v že od prvega dneva ožuljen podplat. Vsake toliko časa me je Jože opozarjal, da pojačujem tempo in da nekam nevarno "švajdram" po cesti. Imeli smo veliko srečo, da smo bili prejšnji večer pri Goranovem "P'rjatlu" in da nas je odpeljal odkrivat teren današnjih bližnjic. Za dober ducat kilometrov sem si na ta način skrajšal etapo tega dne. A to še ni vse. Nekaj teh bližnjic je celo makadamskih in vodijo po senci in med polji gorenjskih vasic, kar je v nasprotju z asfaltom pravi balzam za noge. Moram priznati, da so bile te bližnjice presneto dolge, prejšnji večer smo jih pa z Goranovo mrcino tako na hitro preleteli, da sem si komaj dohajal zapisovati križišča in odcepe. Če bi se vozili v dnevu si bi pot verjetno bolj zapomnil, saj so tako lepe Gorenjske vasice, in toliko rož, da ne bi bilo potrebno zapisovati kažipotov.

Iz krize sem se za sproti pomalem pobiral ob nenehnih telefonskih pogovorih. Od časa do časa, pred naprej določenim javljanjem na radio sem moral telefon izklopiti. Ne za to, da bi mi ti klici iz drugega konca naše male države šli na živce, temveč zato, ker se je akumulator v telefonu neusmiljeno praznil in me je bilo strah, da bo prazen, ravno v trenutku, ko bo čas javljanja, kar pa ni bilo samo enkrat. Za polnjenje akumulatorja sva z Jožetom izkoristila vsak postanek v gostinskih lokalih. Še posebno danes, ko ni bilo Gorana zraven. On je polnil akumulatorje kar v avtu. Včasih se mu je avto spremenil v pravo centralo ali improviziran studio, saj je imel v njem toliko polnilcev in raznih kablov, da je bil, nama z Jožetom, vstop do najine opreme dovoljen le skozi vrata na zadku avtomobila. Po vrnitvi domov sem bil zaradi teh izklapljanj telefona od marsikaterega znanca pošteno oštet, ker ni mogel dobiti zveze z mano. Odkrito rečeno sem jih popolnoma razumel. Velikokrat sem poskušal in bil razočaran, ko sem z druge strani telefonske linije slišal samo zoprno "tajnico": »Naročnik trenutno ni dosegljiv!« ali »Trenutno nas ni doma, po pisku pustite sporočilo.« In še raznorazne fraze. V takšnem primeru mu bi najraje posnel celo kaseto.

Gorenjski Schumacher

Intervju v živo za Radio Kranj ...

Po teh dodatnih bodrenjih sva se v že prav neznosni vročini končno le približevala polovici poti tega dne in srečanju s kranjskimi novinarji v gostišču Marinšek v Naklem. Nekaj deset metrov pred omenjeno gostilno, pa je po kolesarski stezi, koder sva jo ubirala, Matjaž seveda peš, jaz pa na kolesu, pridrvel avtomobilist, da sva se že ozirala, kam bova "zalegla". Ko sva že brskala prav po dnu besednega zaklada, da bi "pozdravila" tega gorenjskega Schumacherja, pa je ta žarečih lic skočil iz avtomobila, ter navdušeno pričel pozdravljati Matjaža. Bil je namreč moj daljni sorodnik Veselko, oziroma sorodnik mojega svaka, ki živi na Lescah, tudi sam rekreativec in ves sijoč nad Matjaževim podvigom, je kar sredi pomembnega sestanka odšel, da bi naju pozdravil.

V prijetni senci gostilne ob domačem pivu in malici, je Matjaž opravil intervju v živo za Radio Kranj, ter podal izjavo za TV Kranj. Tudi tu, kot že mnogokrat prej, nama ni bilo treba plačati zapitka potem, ko so gostilničarji v Matjažu spoznali, kakšnega kerla imajo pred sabo ter kar krepko postavljali na laž tisto trditev o skopušnih Gorenjcih in stopnjevanju pridevnika "skop" kot: Ljubljana, Kranj, Jesenice. Po približno enournem počitku in povabilu gostilničarja, naj se ob vrnitvi še oglasimo, se je Matjaž v najhujši vročini okrog poldneva, odpravil po žgočem asfaltu naprej. Do Podbrezja je mobitel zopet pel kot za stavo, klici Matjaževe in moje svakinje, kaj pa drugega, Erne, našega gorskega šefa Joškota in Matjaževih sodelavcev ter javljanje na Radio Sevnica, pa so Matjaža tako zamotili, da je pozabil na vročino, žulje in prejšnjo krizo ter jo, kot da bi bil na poti šele prvi dan, razpoložen mahal dalje. Nekdo se je spomnil celo mojega dela telesa, kjer križ izgubi svoje pošteno ime, ter vprašal, če imam tudi jaz kakšen žulj. Nisem vedel, da se da žulj dobiti tudi na tem mestu (nikoli namreč nisem bil kakšen direktor ali uradnik) in morda ga prav zato nisem dobil. Razen nekaj začetnih težav s sedežem kolesa, ob vsakem malo večjem tresljaju se je namreč pogreznil za kakšen centimeter, dokler ga nisem privil z jezo, pred tem pa obrisal mast, s katero je bila na debelo premazana cev (nosilec sedeža) "proti rjavenju" mi je pojasnil Goran in mravljinčaste dlani desne roke, kljub rokavicam, na katere sem vse do takrat gledal s predsodki in jih imel bolj za šminkerski del nepotrebne kolesarske opreme, sem stvar kar dobro prestajal, glede na to, da je kolo le moja "dopolnilna dejavnost". Raje od kolesarjenja in igranja tenisa, namreč hodim v hribe. Nekoliko boljše volje bi seveda bil, če bi pred mano namesto Matjaževih kosmatih nog, ki sem jih gledal že tretji dan, drobencljalo kaj drugega, posebno ob neprestanem srečevanju celih trum kolesark na gorskih kolesih, kar je na Gorenjskem očitno postalo pravi hit.

Po domačih okrepčilih pri Marinšku sem se počutil kakor preroben. Za ta prerod je bilo, ob vročini, kakšna je bila, eno doma zvarjeno pivo absolutno premalo. O dobrosrčnosti Gorenjcev ni potrebno več razglablјati. Ko pa sem navalil na pivsko klobaso, sem zagledal v Jožetovih očeh rahlo skrb. Še posebno, ko me je vprašal: »Misliš da bo po tej klobasi vse v redu s tabo?« Tu ni dvomil v kvaliteto prehrane, temveč ga je skrbela moja izmučenost, in še dodal: »Ne bi raje pojedel kaj z žlico?«

... ter izjava za TV Kranj.

»Misliš zopet na kakšen pasulj ali kako zelenjavno čorbo iz slovanske kulinarčne folklore. Ne hvala. Toliko pa nisem v žlahti s prašiči, da si bi delil z njimi vitamine,« se nisem dal nikakor prepričati in odtrgati od zlato zapečene klobase. Bile so res odlične, a sem ob njih na nekaj pozabil. Papricirane in slane so bile, kar načeloma meni zelo paše, a sem se na to spomnil žal prepozno. Že po nekaj sto metrih, ko sem zapustil prijetno senco in družbo gostilne Marinšek v Naklem, so se v meni oglasile klobase in že zahtevale svoj davek. Nimajo zastoj ime Pivske klobase. Menda se v telesu spremenijo v pivnik ali suho gobo.

»Jože imava v torbah še kaj pijače?« me je zanimalo.

»Ne. Vse sva že popila,« mi je odgovoril in bil zraven presneto začuden, »kaj si že žejen? Saj sva pila malo prej pri Marinšku.«

»Ne. Nisem še!« Sem se mu na debelo zlagal. Žejen res še nisem bil tako pretirano, a bi vseeno pasalo nekaj malega in mokrega za preventivo. Vsaj kakšno pivce.

Teh ravnih predelov ceste, ki so mi sledili od Naklega dalje, sem se še dobro spominjal izpred dveh let, ko smo s člani kolesarskega društva skupaj v obratni smeri kolesarili od Jesenic na Gorenjskem do Jesenic na Dolenjskem. Že takrat so se mi ti cestni odseki vtisnili v spomin, predvsem zaradi žeje. Nekaj časa sem še tajil sam sebi in Jožetu, da je vse v redu, a po slabi uri nisem več vzdržal. Pogoltnil sem namreč še zadnjo mokro slino, ki sem jo imel. Tisti pivnik ali suha goba mi je čisto posušila usta. Prosil sem Jožeta, naj se vrne do ene trgovine ali gostilne in kupi nekaj mokrega. Po spominu sem razmišljal, da naslednjih nekaj kilometrov ne bova videla nič kaj temu podobnega. O tem sem se tokrat zmotil, a na veselje v mojo korist. Jože se je odpeljal v iskanje odrešilne pijače, sam sem pa nadaljeval po vroči cesti, ki se je že kar krepko vzpenjala iz Bistrice proti Podbrezju. Že po približno tristo metrih, od kar me je Jože zapustil, sem izza ovinka zagledal znano zeleno tablo, z morda očem najbolj prijaznim likom, "Zlatoroga", ki krasí fasado prenekaterega slovenskega gostinskega lokala. Najprej sem pomislil, da je to "fatamorgana", a sem se kmalu vrnil v resničnost, ko mi je natarica postavila na mizo rosno steklenico, in ko je stekel hudournik v moje žrelo. Ko je zopet zvonil telefon, sem se veliko lažje pogovarjal. Zanimivo, tudi za spremljevalcema mi ni bilo kar naenkrat več tako dolgčas, ko sem čakal Jožeta pod ogromnim dežnikom si gasil žejo in ob cigareti poslušal radio. Skoraj tako, kot bi bil pri opoldanskemu počitku v dnevni sobi. Sicer je pa Jože kar kmalu prispel za mano. Ko je privlekel iz kolesarskih torb zelene pločevinke, jaz pa sem med tem časom že gasil žejo, sem se počutil prav klavrno, kot Ivan Cankar ob svoji Skodelici kave.

V Podbrezju pa sva po mobitelu že uspela vzpostaviti stik z Goranom, ki je sicer klical še iz Ljubljane, vendar že na poti proti Gorenjski. Ob ponovnem srečanju, je v naše prešerno razpoloženje, kljub prelepemu pogledu na sicer še oddaljeni Triglav, kanila grenka pripoved možakarja petdesetih let, ki je v neposredni bližini kosil travnik, po našem

V daljavi se je že izrisoval cilj mojega pohoda.

povabilu na hladno pijačo, pa je začel pripovedovati, kako mu je prav tam, na popolnoma ravnem delu ceste pred slabimi tremi tedni pijani voznik do smrti povozil ženo, ki se je vračala z avtomobilom iz službe, ter stopila ven, ker ji je motor nekaj nagajal.

»Še lani mi je prav na ta travnik ob košnji prinesla malico,« je s pogledom uprtim nekam v daljavo pojasnjeval, »ta cesta je zelo nevarna, vsi tako drivijo mimo«.

Ob cesti na pokošenem travniku, med dišečim senom, sem zagledal priletnega možaka, verjetno iz bližnje kmetije, z grabljami v zgaranih in ožuljenih rokah. Ko nam je odzdravil, smo ga povabili na pijačo iz Goranovega hladilnika in se z njim zapletli v razgovor. Možaku sem se zazrl v obraz. Na prvi pogled nisem opazil nič posebnega na njemu. Obraz, kot nešteto drugih. Le razbrazdano čelo in lica z dvoje, kot iskre, žarečimi očmi. Le te pa so bile nekako drugačne, kot pri večini ostalih, s katerimi sem med potjo izmenjeval poglede. Te oči so bile rosne, kakor da jih moti premočna svetloba, ali morda prah suhega sena, ali prah, ki ga dvigujejo avtomobili, ki brezglavo drivijo mimo, ali morda kaj drugega. Kakor da izražajo nemir, izmučenost, žalost, bolečino... ali kaj. Skratka povsem drugačne, kot bi gledale v prazno ali v daljavo, kakor da nekaj iščejo in bi rade videle nekaj, česar več ni. Tudi tresoča roka, ki je nesla pijačo k žejnim ustom, je bila videti odsotna, kot da maha nekam daleč v slovo. Povedal nam je o pretresljivem dogodku, ki se je pripetil ne dolgo tega le malo vstran. Kot da se je njegova potrtoost preselila tudi vame. Še nekaj dolgih kilometrov sem imel po tem pogovoru pred sabo njegove obupane oči in razmišljal, kako tudi sam včasih pohodim plin in pozabim, da me lahko kaj neprijetnega čaka že za prvim ovinkom. Nisem si dajal obljub, da bom zaradi tega srečanja drugače vozil, a siguren sem bil, da se bom tega možaka še velikokrat spomnil. Sam ne vem zakaj, pa vseeno se mi je nekako čisto drugače vtisnil v spomin.

Poslovlili smo se od nesrečnega domačina ter se mimo prižganih svečk ob cesti odpravili dalje, Goran se je odpeljal naprej, da bi našel primerno mesto, kjer bi lahko kaj pojedli. In kot vedno, je tudi tokrat zadel v polno. Ne vem sicer ali ga je pritegnilo ime gostilne, imenuje se namreč Posavec ali prijetna senca na vrtu pred gostilno. Ko se je Matjaž približeval gostilni, so ga gostje na vrtu zopet navdušeno pozdravili, saj so slišali njegovo javljanje po radiu. Prava pojava, pa je bil hudomušni lastnik gostilne, ko je z iskrečimi očmi in skrbno negovano, črno bradico pred nas postavljaj ogromne jušnike vampov in golaža. Zopet znova smo morali pojasnjevati naše sorodstveno razmerje, gostilničarja pa je še zanimalo, če nas bo v Vratih pričakala tašča. No, skupno taščo imava samo midva z Matjažem in z Goranom nisva v neposrednem sorodstvu, misel pa je bila vsekakor zanimiva in je vzbudila pravo zabavo in muzanje med gosti. V najino skupino sicer sodi še tretji svak Zvonko, ki pa je bolj pri "ta pametnih" in pravi, da ga bo

»Še lani mi je prav na ta travnik ob košnji prinesla malico.«

Triglav videl le, če bodo v okviru DARS-ovega programa izgradnje avtocest, do vrha potegnili štiripasovnico. Ko so nam razpoloženi domačini z gospodarjem na čelu hiteli pojasnjevati krajevne znamenitosti, niso pozabili omeniti, da imajo v svoji sredini tudi Dolenjca, ki pa so ga vzeli že kar za svojega. V kletnih prostorih gostilne, ima podjetni gostilničar nočni klub Škorpiljon z uvoženimi "artistkami" ter nam je velikodušno podaril častne vstopnice. Navdušen je bil tudi nad Matjaževo majico in takoj smo naredili posel: za eno našo majico nam je vsakemu podaril po eno od svojih in ker vsi štirje spadamo v že bolj "težjo kategorijo", je bila izmenjava kar uspešna. V gostilni ima tudi posebno mizo z napisom: "Ta miza je rezervirana za ribiče, lovce, politike in ostale lažnivce" in zatrdil nam je, da ni skoraj nikoli prazna. Po pristrčnem slovesu in povabilu, naj se zopet oglasimo (tudi pri njem se je izkazalo, da ni tipičen Gorenjec, saj tudi on ni dovolil plačati hrane in pijače), smo nadaljevali mimo Brezja na Črnic.

To so bili najboljši vampi, ki sem jih jedel v svojem življenju. Tudi moja tašča skuha odlične, toda ti so bili nekaj posebnega. Ali pa sem bil tako lačen. S tako na frišno napolnjenim želodcem in seveda novo rezervo v torbah je postal tudi korak veliko bolj lahek. Od Posavca proti Črnicu je bil zopet eden tistih klancev kjer sva peščila dva. Ko se je svet zopet zravnal sem v daljavi preko polja zagledal ogromno cerkev.

Brezje. To je menda najbolj obiskan kraj na Gorenjskem. Tudi sam sem ga že večkrat obiskal, ob različnih priložnostih, zlasti pa na božjih romanjih do menda ene najbolj svečane cerkve v vsej Sloveniji, posvečene Mariji devici, materi božji, pomočnici pri hudih nesrečah in ob zadnji uri.

Od Podvina proti Radovljici sem hodil nekaj kilometrov ob glavni gorenjski cesti. V obe smeri je bila nepretrgana kolona motornih vozil. Večina od njih so bili bivalniki, tovornjaki in avtobusi. Zrak ob cesti je bil kar gost od izpušnih plinov in sem se jih nažrl, da mi je kar sapo jemalo. Kasneje, ko sem zopet hodil po vaških poteh med zelenjem in je bil zrak zopet čist, meni pa je ušel kakšen prebavni veter, se mi je zazdelo, da je še vedno zasmrdelo po nafti.

V Radovljico smo vstopili po Ljubljanski cesti. Kot ob vsakem vstopu v večja naselja, sta se tudi v tem primeru izkazali za nepogrešljivi prenosni UKV postaji, ki so jih v Nuklearni elektrarni velikodušno posodili Matjažu za to pot, saj je Goran z avtomobilom ponavadi "vstopal" v mesta po glavnih vpadnicah, midva z Matjažem pa včasih tudi mimo vrtov in manj prometnih lokalnih poteh. In ko smo po zvezi drug drugega prepričevali, kako nekdo od nas ni na pravi poti, ter sva z Matjažem porabila že ves besedni zaklad, kako bi Goranu opisala, kje se trenutno nahajava, nama je zatrobil tik za hrbtom, saj je že kar nekaj časa natihoma vozil za nama. V Radovljici mi je Goran ob pogledu na cele skupine kolesark, ki so v tesno oprijetih kolesarskih hlačkah križarile gor in dol po mestu in okolici, hotel kar iztrgati kolo in predlagal, da bi se sedaj še on malo peljal s kolesom. Seveda iz tega ni bilo nič, nekaj zaradi tega, ker sem

To so bili najboljši vampi, ki sem jih jedel v svojem življenju.

Spremljevalca skupine petih planincev iz Poljčan.

pričel že tudi sam kar uživati na kolesu, nekaj pa zaradi dejstva, da Goranove zverine z samodejnim menjalnikom verjetno, če bi jo že uspel spraviti z mesta, ne bi peljal dlje kot do prvega jarka. Med postankom v centru Radovljice pa sta do nas pridvela dva možakarja z kombijem mariborske registracije, oblepljenim s plakati planinskega društva. Ko smo že pomislili, da gre pač za kakšen planinski izlet, sta vsa sijoča, potem ko sta iskreno čestitala Matjažu ter povedala, da preko radija spremljata že ves njegov pohod pojasnila, da sta spremljevalca skupine petih planincev, ki iz Poljčan prav tako kot Matjaž, pešačijo na vrh Triglava. Upam, da sedaj to ne bo postala splošno uveljavljena praksa, kajti potem me bo Triglav bolj malo videl, sem pomislil. V krajšem razgovoru, potem, ko smo tudi mi njim zaželeli uspešno opravljeno pot in izrazili upanje, da se srečamo na vrhu in izmenjavi nekaj daril; kot smo ugotovili, je bila Matjaževa akcija marketinško neprimerno bolje izpeljana, saj so imeli oni bolj čudne sponzorje (Deit, ki sta nam ga dala, še dolgo nismo uspeli spraviti v promet, medtem ko sta se onadva zelo razveselila nekaj naših pločevink Laškega piva), smo se od simpatičnih Štajercev poslovili. Svojo pot so, zaradi vremenskih poročil o visokem snegu na Triglavu, nadaljevali čez Pokljuko, na vrh pa so načrtovali stopiti iz smeri Planike.

Medtem, ko smo nadaljevali pot proti Lescam, je Matjaž od domačinov izvedel, da je za hojo dosti primernejša pot proti Bledu kar skozi kamp Šobec, ki jo uporabljajo tudi oni, nekaj zaradi tega, ker je krajša, po drugi strani pa se na ta način izognejo zelo prometni vpadnici za Bled. Na tej bližnjici sva srečala skupino konjenikov in Matjaž jim je s svojim edinim parom, kar glasno zavidal njihovih "po šest nog". Na strmi, gozdni stezici, sem preko korenin testiral še to vrsto zmogljivosti gorskega kolesa in sebe seveda. Priznati moram, da kar zaostajam za njim, saj se je "on" skozi peljal, sam pa sem zaradi previdnosti kar nekajkrat stopil z njega, saj sem bil prepričan, da imam težišče zaradi neke čudne "izrastline", ki se je pojavila v zadnjih letih na prednjem delu mojega telesa, vse preveč pred prvim kolesom. Pred recepcijo kampa, pa smo se zopet sestali z Goranom.

V Šobcu sem se nameraval sestati s katerim od sodelavcev, kjer naj bi začel svoj letni dopust. Iz tega ni bilo nič. V kampu sem sicer našel nuklearkino prikolico, a žal zaklenjeno. Tudi po videzu sodeč, se ni v njej še nihče naselil. Turistična sezona se je tako reko šele začejala. Malo sem se vsedel na klopico pred prikolico in si ob hladnem pivu iz Jožetove potovalne torbe s kolesa zopet privoščil čikpavzo. Tako je bil čist gozdni zrak, da nisem mogel dalje. »To me bodo razumeli samo kadilci, vsi ostali pa me upravičeno obsojajte.« Občudoval sem prečudovito, kot kristal čisto in zeleno, bolj potok kot reko, Savo Dolinko, ki ni premogla, kljub vročemu popoldnevu niti enega kopalca. Najprej se mi je zdelo to malo čudno, ko pa sem si v njej splahnil roke, mi je bilo vse takoj jasno, saj me je zazebljo precej višje, kot pa mi je segala ledeno hladna voda. In ta čudovita voda se tako "zasirje", predno pride do Krškega.

Med tem časom je Jože naredil en "giro" s kolesom po kampu, da bi se razgledal za pravo pot, Goran je pa tako

Pred recepcijo kampa, pa smo se zopet sestali z Goranom.

in tako odšel naprej po opravkih. Zvečer bo pa zopet tarnal, da je najbolj utrujen, ker se celi dan samo vozi in urejuje stvari in nima časa še z nama počivat.

Ker se je dan že kar globoko prevesil v popoldan, turistična agencija Alpski turistični servis, ki je bila to noč naš gostitelj, pa je svoja vrata zapirala ob petih popoldan, se je Goran zopet odpeljal naprej, da uredi vse v zvezi s prenočiščem. Ker nihče od naju še nikoli ni bil v Šobcu, sva z Matjažem v bojazni, da ne bi zgrešila odcepa za Bled, ter v krogih hodila po kar velikem kampu, prav ob počitniški prikolici Matjaževe firme Nuklearne elektrarne (kako je res svet majhen, mar ne?), za pot vprašala mlajši parček. Ker sta bila tujca, najprej nista bila pripravljena dajati nasvetov glede poti "domorodcem".

»Da naju sedajle vidi Jelinčič,« je bilo Matjažu kar malce nerodno, »kako tujce prosiva za nasvet glede poti!«

Ko pa se le nisva dala odpraviti, sta nama začela v neki "svahili" nemščini (z Matjažem sva ugotavljala, da sta bila najbrž Nizozemca), pojasnjevati nekaj o "Holze Brucke" "Und dann nach recht" itd.

Res sva kmalu prispela do lesenega mostička, ki ga je zapirala železna ograja, preko katere sva morala kolo dvigniti, nato pa se mimo njiv posajenih s koruzo in pšenico, kakor da sva kje na krško-brežiškem polju ali v Vrbini, približevala predmestju Bleda. Sonce je že zahajalo za horizontom, Julijci s Triglavom, ki ga potem do Aljaževega doma v Vratih praktično nisva več videla, pa so žareli v škrlatno rdečih večernih barvah. Po UKV postaji pa se je že oglašal Goran, ter spraševal kje sva:

»A gresta po kakšni kolesarski stezi?« ga je zanimalo.

Nobene kolesarske steze nisva videla v bližini. Bila sva na ozki asfaltirani, nekoliko dvignjeni poti, ki je mimo polj in kozolcev vodila proti Bledu in v daljavi sva že zagledala grad.

»Pa sta že prišla pod železniško progo?« je bil zopet zaskrbljen Goran.

Naj sva se še tako ozirala naokoli, nikjer nisva videla niti sledu o kakšnih tračnicah.

»Gotovo sta se izgubila« je Goran podvomil v najine orientacijske sposobnosti »in ne gresta prav«.

»Nisva se izgubila. Gresta po pravi poti« sem ga poskušal potolažiti, »sva v Šobcu vprašala dva Nemca in sta nama povedala za pot«.

»Pa kaj sprašujeta Nemce«, naju je nahrulil Goran, »oni imajo ja zemljevide še iz enainštiridesetega leta«.

Med pogovorom sva se že približala krajevni tabli z napisom Bled, kjer sem že pri močno zmanjšani dnevni svetlobi, še enkrat "pritisnil" Matjaža. Matjaževe hoje pa za ta dan še ni bilo konec.

Blejski kilometri

Bil sem pošteno zgagan.

Iz Šobca sva se najprej po strmi poti, bolj stezici, ki se je vijugala levo in desno skozi gozd vzpela precej visoko. Ni potrebno poudarjati da je bila ta steza za kolesarjenje s polnimi potovalnimi torbami krame in pijače predivja. Kolo je bilo potrebno vsake toliko časa potisniti preko korenin in skal. Po prihodu iz gozda se je svet zravnil in odprl v, za Gorenjsko, kar veliko ravnino. Hodil sem zopet med polji in pokošenimi travniki skozi Krtino in Zagorico. Tu sem videl tako prikupne domačije, kot smo jih mi Posavci vajeni le z reklamnih prospektov za urejanje tirolskih balkonov. Les in rože. Prečudovito in skladno z okoljem.

Na Bled sva prišla po, vsaj zame, najbolj neznani varianti. Gledala sva na Blejsko jezero, ta biser Gorenjske, skoraj s ptičje perspektive, saj sva bila na griču na nasprotni strani Zake. Bled in blejski grad se spominjam tudi iz žabje perspektive, ko sem enkrat na plavalnem maratonu plaval preko jezera, vendar takrat nisem bil še približno tako zmatran, kot pa ta dan.

Mislil da je bilo na Bledu še vedno nekaj krize v meni. Na srečo tu še nisem vedel, koliko kilometrov me še čaka do prenočišča, ker bi se sigurno odločil za rezervno varianto. Ob cesti bi zapičil zastavico, Goran pa bi me odpeljal do prenočišča. Naslednje jutro, bi se z avtom zopet vrnil do označenega kraja, od koder bi nadaljeval pot. "Hvala Bogu" to ni bilo potrebno. Po vseh opisih v turističnih prospektih je bilo še od prilike štiri kilometre do penziona gospe

Kuraltove. Malenkost, sem si mislil. Na koncu se je izkazalo, da so to verjetno blejski kilometri in merijo po izračunih s kilometer števcu na Jožetovem kolesu okoli morske milje, saj je bilo do prenočišča še preko sedem kilometrov in se je cesta vlekla okoli Bleda, kot kurja čreva.

Ker ga je naslednji dan čakala še zadnja etapa do Aljaževega doma v Vratih skozi, nam do takrat nepoznano dolino Radovne, je Goranu naročil, naj se dogovori za prenočišče kje v smeri te doline ali Vintgarja. Tako nas je lastnik turistične agencije ATS, ki je na dogovor z Matjažem sicer že pozabil, pa vseeno takoj izpolnil svojo obljubo, namestil kar v penzionu svoje matere "Kuralt" v Gorjah, Matjaža pa so čakali še "štirje" (kot smo pozneje ugotovili "Blejski") kilometri hoje. Pozneje smo ugotavljali, da razdalje med kraji očitno merijo med krajevnimi tablami, ki pa so postavljene ob skrajnem robu posameznega kraja, če pa v mesto vstopaš na popolnoma drugem koncu, moraš narediti že po mestu samem kar nekaj kilometrov. Za vožnjo z avtomobilom to seveda ni pomembno, pri hoji, še posebno po celodnevni, pa je človeku vsak tak kilometer odveč, zato sva z Matjažem že kar nestrpnost spraševala vrtničkarje v bližini pokopališča, kje je najbližja pot v Gorje. Pojma niso imeli. Tudi smer so nama kazali nekam visoko pod nebo, kar tako, približno. Končno sva naletela na moškega, ki pa je vedel celo že preveč:

»A Spodnje ali Zgornje Gorje?«, ga je zanimalo.

Sedaj sva bila v zadregi midva, saj se nama niti sanjalo ni, da obstoja tudi to. Kljub tako "izdatnim" informacijam glede pravilne smeri, sva že skoraj v trdni temi, končno le prispela v majhno vasico s hiškami razmetanimi po klanecu. Na dvorišču velike, tipične gorenjske hiše z ogromnimi balkoni polnimi cvetja, pa naju je pričakoval že stuširani Goran v spremstvu prijazne, simpatične gospodinje. Nameščeni smo bili v apartmajih in bili poleg skupine Nemcev edini gostje, saj se je turistična sezona praktično šele pričevala. Po tuširanju in že v "civilnih" oblekah, sva se z Matjažem pridružila Goranu, ki je z hudomušno gospodinjo še enkrat premleval te zadnje "štiri" kilometre Matjaževe hoje. Med razgovorom je tudi omenila, da je bila pred leti pri njej kar nekaj časa nastanjena posadka ameriškega vesoljskega plovila Apollo 15 in da so na Gorenjskem kar uživali. Ker smo se na večerjo odpravljali na Bled, nas je še prosila, da na policiji (?) oddamo kartončke z našimi podatki, izpolnjene v ta namen. Najprej nisem mogel verjeti svojim ušesom, da kaj takega pri nas dandanes še sploh obstoja. Za podobne zadeve, kako moraš iz kraja v kraj potovati po prav določeni trasi in se spotoma prijavljati na policijo, sem sicer že slišal, kadar je beseda nanesla na bivšo Sovjetsko zvezo ali katero drugo državo vzhodnega bloka. Tudi Goranovi in Matjaževi argumenti, kako je to povsem

normalno, me niso prepričali; razumel bi, če bi morali podobne obrazce oddati na davkariji ali kakšni drugi ustanovi, kjer država preverja lojalnost in poštenost davkoplačevalcev. Prijava na policiji pa nima drugega namena, kot naziraj moje, do tedaj sem verjel, da popolnoma svobodno gibanje znotraj lastne države, kar se mi zdi popolnoma nesprejemljivo, če smo v neki demokratični ureditvi. Verjel sem tudi, da policija "budno spremlja" samo gibanje falotov, ne pa tudi turistov oziroma vseh, ki bi še utegnili narediti kaj slabega??? Kljub vsemu smo prijazni gospodinji naredili to uslugo in Goran je med komentarjem:

»Sedaj pa prvič na policiji prijavljam samega sebe« skočil iz avtomobila ter oddal te čudne obrazce. "Veliki brat" nas torej še vedno opazuje. Po izdatni večerji v gostilni Planinc (kje pa drugje?), pa smo se po krajšem "korzu" po nočnem Bledu, utrujeni odpravili v postelje.

Brez pretiravanja. To je bila najtežja etapa na mojem pohodu. Bil sem pošteno zgagan. Ko smo se vračali z večerje in sprehoda po Bledu, ki je bil kar z avtom, sem domov grede med potjo do Gorij zaspal. Tako imam sedaj v spominu tudi lepšo plat te razvlečene poti. Ob vrnitvi v naše apartmaje, smo videli, da je naša gospodinja še pokonci. Tako sem jo lahko prosil, naj me okoli sedmih zjutraj zbudi. Bujenje mi je obljubila, vendar se je začudila in svetovala tudi to, da se v gorah bolj zgodaj zjutraj dan lovi.

»Ja za to planinsko navado sem pa že nekje slišal, pa se me nikoli ne prime.« Sem ji odgovoril. »Sicer pa imam dovolj časa. Jutri imam najkrajšo etapo in grem samo v Vrata do Aljaževega doma.« Lahko bi ji še povedal, da si ravno zaradi tega lahko privoščim malo daljši spanec, ker sem ga bil potreben, kot kakšen stekel pes šusa.

4. dan pohoda

Spodnje Gorje, 29. junij 1995 okoli 7. zjutraj

"Drrrrr..."

Prekleti telefon, da me je moral zbuditi, ko sem imel tako prijetne sanje, kako se žogam s sinom in hčerko na domačem travniku med vrtom in hišo. Z jezo sem zagrabil telefon in zavidal Goranu, ker je bujenje prepovedal in je hotel imeti zjutraj mir zaradi polnjenja vseh akumulatorjev. Menda tudi svojih.

Prijazni dobro jutro in povabilo na zajtrk, gospe Kuraltove preko telefona me je potolažil. Kmalu po tem, ko sem spregledal, sem že sedel v Jožetovi družbi v kuhinji. Gospa me je pričakala ob praznje pogrnjeni mizi s celo zbirko dišečih kmečkih dobrot. Od gorenjske zaseke, klobas in slanine, do domačega sira, masla in marmelade. Dišalo je po kislem mleku, iz skodelic, pa se je še kadilo, ko je gospa postavila na mizo črno kavo. Pripravila je

Gospa me je pričakala ob praznje pogrnjeni mizi s celo zbirko dišečih kmečkih dobrot.

tudi nekaj bolj mestne hrane, mislim da za vsak slučaj, nekaj paštetke in Zdenka sirčkov. Jaz sem se raje odločil za domačo in kmečko hrano, mi je bolj dišalo. Joško pa je tako in tako zajtrkoval cel teden samo kavo. Ob ponujenem šilčku zraven kavice pa je vedno znova poudarjal:

»Ne hvala, jaz vozim.«

Med zajtrkom sva z Jožetom dobila od prijazne gospe v dar porcelanasta spominka v obliki gojzerčka, škatlo mestnih piškotov in planinski vodnik, ki opisuje ture na Triglav. Ob slovesu nama je gospa še dodala zraven:

»Prvo je za srečo, drugo da navta lačna hodiva gor in tretjo, da se navta zgubiva.«

Že dolgo ni nihče tako poskrbel za nas. Najraje bi ostal kar na počitnicah.

Ko sva odhajala od hiše, so naju vaščani nekam čudno gledali. Verjetno zato, ker so pravi planinci odšli že zdavnaj na pot, taki ne ta pravi pa so še spali. Po videzu sva bila za njih, kakor verjetno za vse ob moji poti, dokaj čudna patrona. Eden peš, drugi na kolesu, pa še smer sva imela čudno. Namesto, da bi šla navkreber proti Pokljuki sva jo ubirala v dolino proti Radovni.

Malo se mi je stožilo, ko sva v Zgornji Radovni zavila proti Krnici, ne pa nadaljevala v hrib proti Pokljuki. Po tej cesti bi dosegel skale in pravo planinsko pot že isti dan. Pa kaj sem si mogel. Dogovor s kolegi in načrt trase je bil pač takšen. Kazen pač za nepremišljeno načrtovanje. Naključna izbira trase med potjo bi bila lahko povsem drugačna. Ali pa ne, kaj se ve.

Zaprašil sem se v makadam.

»Ejga fanta. Tam je pa samo dolina in nič drugega do one strani. Samo gozd in ozka dolina z reko v sredini. Pa makadam. Vidi se pa samo v nebo in nikamor drugam.« Nama je odgovoril možak na vprašanje o poti, ko se je široka asfaltna cesta že spremenila v makadamsko in prašno pot.

»Koliko je kaj do prve gostilne?« Sem z nasmehom razmišljal bol na glas, da me je možak na hišnem pragu lahko slišal.

»Ojoj! Preko dvanajst kilometrov je do one strani, ko se dolina odpre. "Umes nau nč." Dolga bo.«

Prijazno sem se mu zahvalil in samo nasmehnil. Mislil pa sem si, stric, ko bi ti vedel da imam ta teden že okoli sto devetdeset prehojenih kilometrov, bi mi verjetno verjel, da bo tale dolinca hec proti asfaltnim kilometrom.

Ne, nisem se ustrašil teh nekaj kilometrov sprehoda, saj sem vedel, da bo sedaj pred mano samo še makadam in poslušal bom vsem pohodnikom najljubšo melodijo - mletje šodra pod nogami.

Triglavski narodni park

Najraje bi ostal kar na počitnicah.

Z Matjažem sva še enkrat vstala v prelepo, sončno jutro in medtem, ko je Goran "lovil notri" minute, zadnje čase tako pogrešanega spanja, pripravljala vse potrebno za odhod na še zadnjo, "ravninsko" etapo njegove poti. V manjše plastenke sem iz tetrapaka prelival ledeni čaj čudnih vonjav (prvi dan sem sumil, da je obogaten z rumom, pa ni bil), ki ga je med potjo pil Matjaž, sam pa, dokler v popoldanskem času nisva preklopila na "hmeljev sok" nisem bil posebno žejen. Po obilnem zajtrku in potem, ko nama je prijazna gospodinja dajala še zadnje napotke o poti, najbrž je odveč poudarjati, da je bilo do vsakega nadaljnjega kraja "le štiri" kilometre, pa sva se odpravila dalje, ter v naselju Krnica, vstopila v dolino čudovito lepe Radovne in s tem na območje Triglavskega narodnega parka. Tu pa: presenečenje! Poleg table Triglavskega narodnega parka, je bil postavljen prometni znak, ki ga takrat, ko sem vozniški izpit opravljal jaz, nismo jemali, prikazoval pa je osebo na dvokolesu s široko profiliranimi gumami, kot jih je imelo "moje" kolo, preko celega znaka pa je bila potegnjena debela rdeča črta. Tudi nepismen bi se težko izgovarjal, da nisem razumel sporočila. Matjaž me je takoj potem, ko sem, kot lojalen državljan, glede na življenjske izkušnje sicer eden redkih, ki verjame, da pa so predpisi in zakoni pisani zato, da se jih upošteva, od presenečenja kar cepnil s kolesa, nadrl, da ta znak ne velja zame in da naj ga ignoriram. No, čelade resda nisem imel na glavi, toda kdo ve, morda bi jo celo moral imeti, tudi po zadnjem kolesu se ne znam voziti, vendar se mi je zdela tista oseba na prometnem znaku vse bolj podobna, zato sem pot nadaljeval peš poleg kolesa in vse bolj nerazpoloženega Matjaža.

»Poglej, če ta lahko vozi po tej cesti!...« mi je med hrupom ob srečanju s hlodovino naloženega težkega tovornjaka, pred katerim sva komajda odskočila v travo, vpil Matjaž.

»Ja, samo tovornjaka ni bilo na sliki«, se nisem dal kar tako speljati na stranpota kršiteljev cestnoprometnih predpisov, ali še česa hujšega.

»No, pa poglej tega« me je Matjaž zopet prepričeval ob srečanju s poltovornjakom brez registrskih tablic, ki je bil videti, kot da bi pobegnil iz filma "Ko to tamo peva?"

»Veš, danes sem tako ali tako nameraval hoditi malo več, da si naberem kondicije za na Triglav« sem prepričeval Matjaža, čeprav mi ni čisto verjel. Začel je pogrešati mobilni telefon s katerim bi lahko poklical na policijo in preveril, kako je s to zadevo, vendar je to jutro ostal pri Goranu, ki ga je po celem tednu uporabe malo "okopal". Namesto časopisa ga je namreč vzel s sabo v kopalnico, kjer pa mu je čofnil v vodo. Med velikokrat ponesrečenimi javljanji, smo mu sicer obljubili drugačen konec, nekaj v zvezi z vrhom Triglava in tisoč osemsto metrsko severno steno, pa tudi utopiti se ni dal kar tako. Deloval je celo bolje kot pred tem. Medtem pa sva se z Matjažem še nadalje prerekala o tem, komu je namenjen nesrečni prometni znak.

»Preden policaju dopovem, da to ni motor ampak bicikel, sem že ob kakšnega tisočaka« sem poskušal pomiriti Matjaža. Neprijetna epizoda pred nekaj leti v dolini Sedmerih jezer, kjer sva z ženo nameravala prespati na prostem ob Dvojnem jezeru (koča je bila kot vedno prepolna), pa naju je član osebja pregnjal ter grozil z gorsko straži in

Kakor da si stopil v razglednico.

Ob koritu natoka ledenomrzle rečice Radovne.

nekaj sto markami kazni in nikakor nismo uspeli "priti skupaj" o tem, kaj je kampiranje, kaj pa bivakiranje oz. prenočevanje na prostem, dokler nisva pametnejša odnehala, pobrala spalni vreči, ter že v temi odšla spat na Štapce pod vrh Tičarice, oddaljene pol ure hoda nad bajto, pa je moje vztrajanje ob kolesu še podkrepjevala.

Medtem sva, po odlično vzdrževani makadamski cesti, ki je na posameznih mestih celo boljša, kot kakšna asfaltirana lokalna cesta v Posavju (po dolgih letih sem videl celo "klasična" cestarja s samokolnico in lopatama) in se je vijugala skozi smrekove gozdove, kot bi bila kje na Pohorju, prispela do kraja srhljivega dogodka ob koncu druge svetovne vojne. V jeseni leta 1944, so Nemci namreč, po nekih pričevanjih še žive, zmetali v ogenj štiriindvajset domačinov, med njimi tudi eno leto starega otroka, gole počrnjene stene pa kot spomenik še danes pričajo o tem dogodku. Po nekaj minutni hoji s kraja grozljivega dogodka, sva prišla do manjše zasebne hidroelektrarne, kjer je lastnik pravkar čistil z listjem in vejicami zamašene rešetke na dolgem betonskem koritu natoka ledenomrzle rečice Radovne. Po prijaznem pozdravu in izmenjavi prvih besed pa naju je dokončno pomiril, glede prometnega znaka ob vstopu v njihovo dolino. V resnici je namreč namenjen motokrosistom, ki so pred tem prihajali kar organizirano preko turističnih agencij predvsem iz Avstrije, divjali po okolici in poteh, ter vznemirjali prebivalce in živali. Drugače pa se promet skozi njihovo dolino odvija nor-

malno z vsemi prometnimi sredstvi in tudi kolesarjijo kar precej, nama je še pojasnil zgovorni možakar. Kljub temu pojasnilu, sem pot po slovesu od pristrčnega domačina, še kar nekaj časa nadaljeval skupaj z Matjažem peš, saj je bila hoja prav prijetna in sem po eni strani že komaj čakal, da se "znebim" kolesa, namesto lahkega, za ta namen sicer zelo priročnega nahrbtnika Roka Zelinke, ki nama jih je priskrbel Bojan oziroma trgovina Ajda iz Lončarjevega Dola, pa zadegam na hrbet svoj težki, stari pohodni nahrbtnik, ki me v hribih spremlja že vrsto let. Posebno še potem, ko sva prispela v Zgornjo Radovno, kjer se dolina nekoliko razširja in je morda še najbolj primerljiva z pomanjšano Logarsko dolino, kot preproga gosti travniki s smrekovimi gozdovi ob robovih ter verigo Julijev v ozadju pa dajejo vtis, kakor da si stopil v razglednico ali kakšen prospekt turistične agencije. Prav na sredi tega dela idilične dolinice med Mežakljo in Pokljuko, kjer se že nakazujeta dolini Krme in Kota pa je samotna domačija, ki ima poleg vsega še to prijetno lastnost, da je obenem tudi gostilna. In prav, ko je zaseka in klobasa na najinih krožnikih že jemala slovo, je pričelo v UKV postaji nekaj škrtati. Goran ima res nos na ta pravem mestu. Ko pa se nama čez nekaj trenutkov, kljub najini hvali klobase in "zas'ke" ni hotel pridružiti pri malici, sva že vedela, da mora biti nekaj zelo narobe. In res je kmalu prišel na dan z novico, da so ga izvajalci del v Brežicah zopet "nasadili" ter da gre z otvoritvijo trgovine vse narobe tako, da bo moral "skočiti" v Krško, še prej pa se bo odpeljal do Aljaževega doma v Vratih kjer bo uredil vse potrebno za prenočišče in odložil najino kramo.

»Če ne že nocoj, se vrnem najpozneje jutri zjutraj do osme ure« nama je še obljubil. »Seveda pa si moram medtem kupiti še planinske čevlje«, je še dosti zgodaj ugotovil, »stare je namreč plesen že tako zdelala, da se ne vidi več, kakšne barve so bili«.

Goran je namreč že kar "star planinski maček", z pred leti opravljenim vodniškim tečajem tudi v zimskih razmerah, samo na Triglavu je bil že okoli dvajsetkrat, tja je vodil tudi skupine otrok s planinskih taborov, potem pa... Saj veste, kako je v svetu "businessa", ko pa se človek enkrat poroči, pa po Nušiču tako ali tako nima več svojega življenja.

»Če nočeš, da bi te ožullili, potem si kupi prav takšne«, sem odšel proti avtomobilu, da bi mu pokazal svoje nove gojzarje, pripete za nahrbtnik, vendar ni bilo o čevljih ne duha ne sluha. Nekje v podzavest se mi je kradlo, da jih je na dan odhoda Matjaž Goranu še nekaj razkazoval in hvalil ter mu prigovarjal, naj jih pomeri, vendar smo se potem zaradi zamude na start kar v naglici odpravili, vendar tudi Matjaž ni imel pojma, kje bi lahko bili.

»Ostali so v Krškem«, sem prišel do zaključka. »Pred tvojo garažo ali pa kje v njej«.

Kljub Goranovim zagotovitvam, da je v avto zmetal vse, kar se je tam nahajalo, smo poklicali njegovo mamo, ki je večkrat "obrnila" vso garažo, vendar med množico jadralnih desk, smučk, koles, teniških loparjev in ostalih športnih rekvizitov (Goran je namreč zelo "športen tip") ni našla ničesar, kar bi spominjalo na gojzarje.

»Potem pa se prosim oglasi pri ženi in mi naj prinese stare gojzarje« sem še naročil Goranu. Z Matjažev in mojo ženo smo bili namreč dogovorjeni, da se dobimo v Vratih, odkoder bomo šli skupaj na vrh. Ko je bila še ta zadeva urejena, pa sem moral na kolesu Goranu pozirati. Med fotografiranjem se ni zadovoljil samo s tem, da sem se vozil gor in dol po cesti pred in za domačijo, marveč me je nagnal celo na travnik. In medtem, ko me je bilo še pred nekaj urami strah voziti po cesti, sem moral sedaj "po scenariju" voziti po, kot perzijska preproga gosti trati, kamor mi je bilo še stopiti neprijetno. Česar vse človek ni pripravljen storiti za "filmsko kariero". Po krajšem slovesu in opozorilu, naj pelje "normalno" saj smo sedaj praktično že na cilju, sva se z Matjažem od Gorana poslovila. Medtem se je v smer najinega prihoda napotil tudi droban popotnik z torbico obešeno preko ramena, ki se mi je zdel ves čas počitka nekam znan, šele Goran pa je pogruntal, da gre za Petra Božiča, znanega slovenskega pisatelja, ki ga je ob pogledu na, z napisi oblepljen Goranov avtomobil zanimalo: »A je ta avto tudi peš prišel iz Krškega?«

Po obilni malici, domači klobasi in zaseki ter slovesu od Gorana sva jo tudi midva mahnila dalje. Široka makadamska cesta se je od zgornje Radovne proti Kosmačevemu prevalu vse bolj strmo vzpenjala.

»Jože, dobro, da nabiraš kondicijo za na Triglav, saj bi šel v ta hrib tako in tako peš.« Jože je tu mislil, da ga zafkavam, jaz pa sem na vso stvar gledal po kolesarski teoriji. Zajetne torbe in njegovih nekaj preko devetdeset kilogramov, nebi skupaj toliko obremenilo zadnjega kolesa, da ne bi zakopalo v tem tako strmem makadamskem klancu. Sam sem to večkrat preizkusil na podobnih cestah, pa ni šlo. Preden sva se povzpela na vrh Kosmačevega prevala, čeprav skozi smrekov gozd, ko sonce ni imelo tako velike moči, sva se pošteno preznojila. Sonce je bilo visoko na nebu, za nama pa polovica današnje etape. Privoščila sva si kratek počitek. Kar ob cesti, ko se je hrib spremenil v dolino in makadam v lepo novo asfaltirano cesto. Skozi redke veje dreves sva v dolini že opazovala Mojstrano. Sedela sva na visokem obcestnem robniku za vodo, ki preprečuje, da ob deževju voda ne prinese proda na asfaltno cesto ali pa ceste ne odnese s sabo v dolino.

Pri pakiranju današnje tekoče rezerve v torbi na kolesu, sva se pošteno vštela. Nisva računala, da bo na trasi toliko klancev in tako vroče. Med odgovarjanje na telefonske klice, katerih je bilo kar veliko, sva se prijetno zabavala. Nekaj jih je bilo tudi namenjeno Goranu. Klicala ga je žena ali moja sestra Damjana in monterji iz njene nove trgovine. Sestra se je potolažila, ko sem ji povedal, da je Goran že na poti proti Krškem, za monterje pa nisem ravno prepričan, da jih je ta novica razveselila. Kolikor poznam Gorana, ne bodo nehali z montažo, dokler ne bo vse montirano. Med tem počitkom in telefonskimi pogovori sva tudi izpraznila zadnjo pločevinko piva iz najine rezerve. Jožetu, ki se je odpeljal po cesti v dolino, sem pošteno zavidal. Tako lepo speljana cesta, da bi s kolesom verjetno padel kakšen hitrostni rekord na poti iz Krškega. Predlagal sem mu, da v Mojstrani pri trgovini obnovi vsebino potovalnih torb. Pri slovesu od Gorana nisva bila toliko zrela, da bi iz hladilnika v avtomobilu

Po obilni malici, domači klobasi in zaseki ter slovesu od Gorana sva jo tudi midva mahnila dalje.

vse preložila v torbi na kolesu. Po eni strani pa še bolje, saj bi na tako prijetnem kraju za počitek obsedela še kakšno "urco".

Po nekaj minutnem nadaljevanju hoje v že kar razgretim, sončnem dnevu Matjaževe po kilometrih sicer, najkrajše etape, sva že prispela do ceste, ki vodi v dolino Krme, ki sva jo že pustila za hrbtom in Kota, kjer se cesti združita. Ker je cesta proti Mojstrani na posameznih mestih zelo široka in asfaltirana, sem zopet zajahal kolo. Ko sva v daljavi že opazila posamezne hiše te, vsakemu pristopniku Triglava s severa že kar domače, lepe vasice, je Matjaž pri teniških igriščih odkril bližnjico ter jo mahnil po njej, sam pa sem oddirjali proti Mojstrani ter na trgu zopet zavil navzgor v dolino Vrat.

Sam sem zavil preko travnikov ob markacijah, prvič po pravi planinski poti in mimo teniških igrišč. Pri teniških igriščih tik nad Mojstrano me je pozdravila in premamila velika reklama nad vrati bifeja. Privoščil sem si kratek počitek, saj sem imel zaradi bližnjice veliko krajšo pot in dosti časa v rezervi.

Vandal!

Poslovil sem se od prijetne sence in razposajenega otroškega živžava v peskovniku poleg lovilca za žoge in zraven razmišljal, kaj sedaj doma počneta moja otroka, Nisem ju videl že kar lep čas. Pošteno mi je že bilo dolg čas za njunim divjanjem in prepiranjem.

Pot me je vodila ob potoku ali rečici Bistrici, nato pa sem jo pri Rosu prekoračil. Na cesti proti Peričniku sem začel razmišljati, če se nisem na klopci pri igriščih predolgo zadržal in s tem zgrešil Jožeta. Ob misli, da se je odpeljal dalje in da bom sam nadaljeval do Aljaževega doma v Vratih, se nisem nič kaj prijetno počutil.

In do Aljaževega doma je še dvanajst kilometrov.

In kaj, če je še kočja pri Peričniku zaprta?

In kaj mi bo sedaj mobitel, kam ga nanj pokličem.

In zakaj sem pustil UKV zvezo v avtu pri Goranu?

In še cel kup teh »zakajev«.

Morda je pa le še zadaj? Ta misel mi je malo bolj ugajala. In če je res, tudi ne bi bilo dobro, da bi me kje čakal. Odločil sem se, da mu pustim sporočilo. Najprej sem razmišljal kako. A mi je kmalu kanilo. S svojo nalepko, na zame najbolj primernem mestu.

»Če ne že nocoj, se vrnem najpozneje jutri zjutraj do osme ure«.

»Ja kaj pa delaš!« sem iznenada zaslišal znan, a tokrat strog Jožetov glas za hrbtom, ravno v trenutku, ko sem nameraval pritisniti na prometni znak nalepko. Na debelo sem pogoltnil knedel in raje ostal tiho, saj sem se v tem trenutku počutil kot kak vandal ali bizantinec.

Ujel sem ga še ravno v trenutku, ko se je že pripravljaj na prometni znak nalepiti svojo nalepko, da bi mi na ta način sporočil, da je pred mano, kar sem kot zagrižen naravovarstvenik seveda glasno obsodil:

»Tistim dekletom na kolesih bi raje pustil sporočilo« sem ga opozoril na še "eno jato" kolesark, ki so se vozile mimo.

»Saj sem tudi njim naročil za vsak slučaj«.

In res so ob srečanju nekaj čebljale, vendar vsebine zaradi "hitrosti" ki sem jo razvil prav ob srečanju z njimi, nisem dobro ujel. (Resnici na ljubo, pa mi je od vročine in navora med vožnjo po tem rahlem klancu navzgor srce razbijalo že nekje pri ušesnih bobenčkih). Po nekaj vročih in prašnih kilometrih, ki sva jih prekinjala le zaradi Matjaževih neprestanih javljanj v različne radijske postaje in fotografiranja, sva končno prispela do koč pri Peričniku, kjer naju je zopet čakalo presenečenje. Ko sva naročala malico in pivo, je natakarica pred naju postavila dve pločevinki hladnega Laškega piva, ki ju je za naju pustil Goran med vračanjem v Krško.

»Le kako je vedel, da se bova prav tu ustavila?« sva tuhtala z Matjažem. Nepoznavalcem tega dela Slovenije je treba pojasniti, da je koč pri slapu Peričnik edina postojanka na preko dvanajst kilometrov dolgi prašni cesti med Mojstrano in Aljaževim domom, kjer si popotnik še lahko priveže dušo in je seveda večje presenečenje, če si tu kdo ne odpočije. K najini mizi je prisedel starejši, prijazen gospod, ter pričel hvaliti lepote Gorenjske in Slovenije. Govoril je za tujca, kot se je izkazalo pozneje je bil Italijan, presenetljivo dobro slovenščino, malo so mu delali težave le spoli in skloni. Tako sva zvedela, da je poročen s Slovenko iz Mojstrane, da »ima stara pes, v avto«, »stara kot jaz« in da je prepotoval že vso Evropo, pa mu vendar nikjer ni tako všeč, kot v Sloveniji.

»Jaz bila v Španija, Portugalska,« itd...

O Krškem je slišal le v zvezi z Nuklearno elektrarno in kljub temu, da je to "Matjaževa firma", sam pa sem imel prav tisti dan na sebi majico z njihovim znakom, on pa finančno podpira "Greenpeace", smo se kar prijetno zabavali.

Slap Peričnik imam tako, kot še nekatere slovenske izletniške točke v lepem spominu, njihove fotografije ali razglednice pa zasedajo posebno mesto v mojem albumu. To so bili eni od prvih biserov v spoznavanju naše domovine, ki sem jih odkrival še kot osnovnošolec na izletih v spremstvu staršev ali mentorjev. Seveda kot slovenski turist, ne pa kot planinec, kar sem postal veliko kasneje. Planinec sem postal šele proti koncu srednje šole, ko niso imeli več starejši, posebno pa starši, toliko vpliva name s svojimi pametnimi nasveti, kot na primer:

»Gora ni nora,« in podobnimi frazami.

Sicer pa če poudarim, da živimo na Krškem polju, ki je obdano s vinorodnimi griči posajenimi z nešteto vi-

Do Aljaževega doma v Vratih je še dvanajst kilometrov.

nogradi, vinskimi kletmi, hrami in vikendi. Da je bila takrat največja moda slovenskih proletarcev, imeti za hobi vikend s vinogradom in glavna stvar:

»Na dopust gremo pa na morje.«

Za kaj več tako poleg službe in hobija že ni bilo več časa, morda še kakšna božja pot, seveda za tiste, ki niso bili v partiji. Takšno je bilo pač življenje, tako, da tudi ne morem vsem tem starejšim toliko zameriti za njihove »najbolj« pametne nasvete. Sem se pa naučil delati in ustvarjati, ne pa samo pohajati. Zato pa tako in tako še ni prepozno...

Po približno enournem počitku in povabilu simpatičnemu Italijanu, naj obišče še kaj Dolenjsko in druge lepe kraje Slovenije saj, kot se je izkazalo pozna v glavnem le Gorenjsko, sva z Matjažem krenila naprej. Klanec, ki kmalu po Peričniku cesto postavi pokonci, pa mi je dal, kljub Matjaževim strokovnim nasvetom glede prestavljanja v pravo prestavno razmerje vetra, tako da sem se popolnoma "zašaltal" in moral že nekje na polovici stopiti s kolesa, srce pa mi je divje bobnalo nekje pod brado. Sicer sem ta, dvajset odstotni klanec, kjer je še dodatna tabla z opozorilom: "Prestavi v prvo!"; tako ali tako že večkrat prehodil. Tudi iz avtobusa nas ponavadi polovico naženejo ven, ter nas na vrhu počakajo, pri kateri polovici pa imam sam ponavadi "srečo" biti, mi verjetno ni potrebno posebej omenjati, čeprav sem ob eni takih priložnosti nekoč protestiral, da bi šli iz avtobusa tisti, ki že tako ali tako vso pot sedijo, ne pa mi, ki smo kaznovani že s tem, da smo morali stati v hodniku. Pa voznik ni bil navdušen nad to inovacijo.

Za vse ljubitelje telefoniranja iz avtomobila, torej uporabnike mobilnih telefonov, bi povedal, da je pametno opraviti telefonske pogovore že v Mojstrani ali počakati s to razvado do Aljaževega doma, kjer se dolina odpre. Vmes so le redke točke, ko je ta moderna napravica res uporabna. Alpska dolina Vrata je včasih tako ozka, še zlasti njen zgornji del, da dvomim, če vanjo posije sonce za več kot kakšno urico na dan.

Približevala se je ura javljanja v radijske programe, za katere sem kasneje slišal, da se je zanimalo presenetljivo več ljudi, kot le naši svojci, prijatelji, sosede in sodelavci. Neprestano sem pogledoval na mobitelov monitorček z digitalnim zapisom o moči signala in tudi po tem ugotavljal ali se je pred mano pričela dolina odpirati ali zoževati. Takšne razširitve, oziroma rasti števil na digitalni skali, sem pridno izkoriščal za javljanja, pri katerih sem v teh primerih stal na miru, kot v telefonski govorilnici, če nisem želel, da me vrže ven. Iz linije, ne iz govorilnice.

Jože mi je ta ustavljanja seveda pripisoval k počitkom, ker sem v prejšnjih ravninskih etapah lahko večina pogovorov opravljal med hojo.

»Jaz bila v Španija, Portugalska« ...

Dogodek, da te kap!

Nikakor nisem mogel verjeti svojim očem, ko sem zagledal svojo taščo.

V Vratih sredi popoldneva

Proti koncu današnje etape ali kasneje v Aljaževem domu sem pričakoval ženo, svakinjo ali Jožetovo ženo Greto, našega planinskega kolega in vodnika Joška ter nekaj kolegov in znancev, da bi skupaj nadaljevali jutraj zadnjo etapo ali vzpon na Triglav. V telefonskem pogovoru pred dnevi se mi je nečak Damjan zagovoril, da morda tudi on pride v Vrata. Vprašanje kdaj in koga bo imel s sabo pa mi je pustil neodkrito, za presenečenje. Skrito, zavito, bi se temu reklo. Ta pogovor nisem jemal povsem resno, zato ga tudi nisem omenjal Jožetu. Če se prav spominjam, je bil ta pogovor v tistem času, ko se je on vračal s kolesom proti Naklem po pijačo. Ravninski del mojega pohoda ali pristop do izhodišča za vzpon se je že počasi bližal koncu. Sonce je bilo še kar visoko. Nikamor se mi ni mudilo.

»Ej, Jože! Imaš še kakšno "piksno pira" v torbi?« sem ga vprašal.

»Počakaj, da naju prehiti ta avto, pa bom pogledal.« Mi je odgovoril in se oziral nazaj proti avtomobilu, ki se mi je približeval in dvigoval oblak prahu.

V delu, kjer je cesta zopet postala kolikor toliko normalna, je za nama potrobil avtomobil z nekam sumljivo domačo registrsko številko. In res so se iz njega kmalu skobacali prešerno razpoloženi, Matjaževa in moja svakinja Erna, njen sin Damjan s Tjašo in - pravilno boste prebrali: najina taščica Anica. Seveda sva bila obiskovalcev, ki pa so bili očitno samo zame (kaj pa drugega) popolnoma nepričakovani, zelo vesela. Še posebno potem, ko je Damjan iz prtljažnika potegnil cel platojček piva ter ga postavil v najučinkovitejši, najhitrejši in najlepši hladilnik na svetu (pa tudi sicer se v njihovi družini razumejo na hladilne sisteme, saj ima svak Zvonko servis hladilnih naprav), tolmun dobessedno ledeno mrzle, saj priteče izpod triglavskega ledenika, Bistrice.

Ko se je polegel prah, da sem lahko, sploh videl, kdo vse je prilezel iz avtomobila, sem ostal kakor vkopan. Nikakor nisem mogel verjeti svojim očem, ali vidim pravilno. Vse prej bi pričakoval, da se bi lahko zgodilo tu pod vznožjem najvišje slovenske gore, kakor pa to, da bom zagledal svojo taščo. Še v sanjah si nisem mogel predstavljati, da bo prišla ženina mati pozdravit tako daleč od doma, čisto na drugi konec države, svojega "utrganega" zeta, kot so mi nekateri pravili. Predvsem zaradi tega ne, ko pa vem, kako slabo prenaša vožnjo, še na veliko krajših razdaljah, kot je tale. Misli so se mi v hipu povrnile do sogovornikov v Zagorje in v Posavec. Kasneje sem se še velikokrat spomnil tega dogodka. Damjan, še enkrat hvala za to presenečenje.

Svoj prihod sem najavil tako, da sem zavriskal.

Po krajšem počitku na skalah med brzicami šumeče rečice, se je Matjaž odpravil še na zadnje tri ali štiri kilometre svoje dolge poti. Tako kot prve kilometre pred tednom dni začete hoje od meje pri "Kalinu", le da takrat še v spremstvu njegovega sinčka Aljaža in hčerke Ive, ga je do Aljaževega doma peš pospremila tudi svakinja Erna. Po še enem izmed mnogih javljanj v radijski program, pa je na presenetljivo praznem parkirišču Aljaževega doma v Vratih ("hribolazniška" sezona se očitno še ni prav pričela), dvignil roki in zmagozlaslavno zavriskal, čeprav je bil pred njim še vzpon na Triglav, ki za marsikoga že sam po sebi predstavlja kar velik dogodek.

V spremstvu Erne in Jožeta sem prihajal na sam cilj ravninskega dela mojega pohoda. Za mano je bilo dvesto šestindvajset kilometrov poti od slovensko hrvaške mej in od tega v grobem rečeno sto devetdeset kilometrov vročega, trdega in peklenskega asfalta.

Najavil sem svoj prihod tako, da sem zavriskal, ali za nekatere zarjul, kot sem kasneje izvedel, proti od sonca obsijani triglavski steni, z vso silovitostjo glasu, kar sem ga v tem hipu premogel iz suhega grla. Zatulil sem tako silovito, da sem se skoraj sesedel sredi parkirišča. Tu v Vratih je bila že praktično moja zmaga, saj sem se bal le ravninskih etap. Čakal me je še vzpon na sam vrh naše države in seveda še, kar sem si najbolj želel, varen spust v dolino. Vedel sem,

da bo del proslave že tu v Vratih, glavna fešta pa, če bo Bog dal, jutri zvečer na Kredarici.

Sredi na pol praznega parkirišča, kakšnega se ne spominjam, da sem ga že kdaj videl, je ponosno kraljevalo "Nikino" kolo. Ponosno, saj je bilo tudi zmagovalec svoje vrste. Potrepljal sem ga po sedežu, kakor zvestega konja. Če samo pomislim kolikšna teža, voznika in opreme, predvsem tekoče, je bila vso pot na njemu. Pravi junak. Če pomislim, da svojo "specialko" krpam, štelam in popravljam na vsakih par treningov, ne morem verjeti, da je res zmožem to preizkušnjo brez enega samega defekta. Prijel sem ga za krmilo in ga odpeljal, boj iz spoštovanja, kot pa iz strahu, da bi ga kdo "lastnil", do mize na terasi. Tako kot vsak pameten "furman" po naporni poti pokrije svojega konja, sem tudi ja pokrtil kolo. Preko "štange" sem mu obesil svojo prešvicano majico.

Svakinja Erna in njena mama sta med tem časom že praznje, po planinsko pripravile mizo, da se je kar šibila pod domačimi dobrotami, pločevinkami piva in kanistrom vina iz očetovega vinograda... Menda ni potrebno posebno poudarjati, kako smo se vsi veselo spravili na uničevanje pripravljenih dobrot. Midva z Jožetom sva imela za to še dovolj časa. Erna, tašča, Damjan in Tjaša so se pa nameravali še pred večerom vrniti v Krško, zato so morali biti kar pridni pri tem pospravljanju in uničevanju.

Po tuširanju z vodo popolnoma enake temperature, kot nam je malo pred tem služila za hladilnik, pa sva se z Matjažem s terase v senci Aljaževega doma, prvokrat popolnoma od blizu zazrla proti Triglavu, ter ocenjevala količino snega. Presenečena sva tuhtala, kje so izmerili tistih sedemdeset centimetrov, o katerih so poročala vremenska poročila in po kakšnem postopku. Zaplate snega v žlebovih in ledenik v "dimenzijah", kakršni se nama je prikazoval, je bil še pred desetimi leti nekaj povsem običajnega. Le mile zime zadnjih let in verjetno učinek tople grede so nam Triglav preko poletja naredili že skoraj popolnoma kopen.

Tako, kot na parkirišču je bilo tudi v domu zelo mirno. Celo na okroglem stopnišču in v sanitarijah, kjer je med sezono frekvenca gibanja obiskovalcev kakor v nakupovalnih centrih pred prazniki, je vladala tišina in mir.

V zgornjem nadstropju Aljaževega doma, v naši sobi, pa me je zopet čakalo presenečenje. Gorana sem pred odhodom prosil naj nama v sobi pusti najnujnejšo opremo, nisem pa s tem mislil, da bo v sobo znosil vso prtljago, kar smo jo imeli s sabo. Tudi polna hladilna torba in nekaj platojev piva, pripravljenega za prijatelje, je bilo v sobi. Tako, kakor vsak dan, sem se tudi tokrat odločil, da si takoj pripravim nahrbtnik za naslednji dan in to prej, preden pridejo prijatelji, ker potem ne vem če bo vse v redu. Tudi ne vem, kako dolgo se bo zavleklo pogovarjanje o prehojeni poti. Morda pa celo ugotovim, da sem kaj pozabil doma in mi lahko Goran jutraj

S svakinjo Erno, taščo Anico, Damjanom in Tjašo.

pripelje. Sedaj je šel majhen ravninski nahrbtnik med prešvicane majice in zokne, na vrsto pa je prišel stari prijatelj, velik in zajeten nahrbtnik, kakor se za hribe spodobi in so ga moje rame že navajene. Med pripravljanim opreme, med katero so sodile tudi vrvi, dereze in cepin, sem našel v svojem nahrbtniku tako pogrešane Jožetove gojzarje. Takoj sem se spomnil, kako so prišli v moj nahrbtnik. Notri sem jih vrgel pred Goranovo garažo, da ne bi v navadni vrečki ostali doma ali se kje izgubili. Ko sem o najdbi po telefonu obvestil Goranovo mamo, sem izvedel da so jih iskali skoraj cel dan. Sporočila je tudi Jožetovi ženi, naj vzame s sabo stare gojzarje za Joškota, ker smo tako in tako nekje med potjo nove izgubili. Še sam sem bil tako vesel ponovne vrnitve njegovih čevljev, da sem mu jih poslal kar po "avionski" pošti skozi okno in zraven zakričal:

»Jože! Pogledj! kaj sem našel!«

Medtem, ko smo z domačimi izmenjevali dogodke zadnjih dni in čakali, da se nam pridružijo še ostali člani naše hribovske bratovščine s katerimi smo prelazili že praktično vso Slovenijo in ki se nam bodo pridružili pri vzponu na Triglav, pa zavpije Matjaž skozi okno naše spalnice, kakor da se mu najmanj ostrešje podira na glavo. Ko sem prišel pod okno, sem visoko pod streho zagledal njegov režeči obraz, na konicah vezalk pa je bingljajl z mojimi, tako iskanimi in pogrešanimi gojzerji:

»Bili so v mojem nahrbtniku«, mi je vesel pojasnjeval. Od strahu, da se ne bi "zbudil", gojzerji pa bi zopet izginili, se ga niti nisem upal vprašati, kaj so delali in kako so prišli v njegov nahrbtnik.

»Najbolje bo, da nocoj spim kar v njih«, sem sklenil potem, ko mi jih je spustil v naročje.

Med daljšim pogovorom z oskrbnikom Aljaževega doma sem izvedel naslednje:

»Tominškova pot je skoraj že v celoti kopna, le v zaplatah je še nekaj snega, katerega pa ne smete podcenjevati,« na je povedal in dodal, »pod Kredarico na podih so še tudi velika snežišča. To so mi povedali danes, ko so se vračali v dolino.« To je pa super, sem si mislil. Meni se tako najbolj dopade Tominškova pot v kopnih razmerah. Po zasneženi sicer še nisem hodil, a vseeno ne more biti sedaj konec junija kakšen "bau bau".

»Kaj pa vreme?« me je še zanimalo. Vem da so oskrbniki najboljši vir vremenskih informacij na njihovem območju in se jim res izplača verjeti.

»Namesto opreme za dež si raje vzemite kakšno kremo in sončna očala. Ne pozabite anorakov, na vrhu bo pihalo. Pričakujemo sončen vikend. Pojutrišnjem se pa srečno vrni v dolino!« mi je ob stisku roke dejal oskrbnik ter mi podaril brošuro o Triglavskemu župniku Jakobu Aljažu.

»Hvala. Tudi jaz na to računam.« In res sem si želel, v kar sem bil kar nekako slepo prepričan.

V prelepo, z gorskimi vrhovi obdano dolino Vrat, se je že pričel plaziti mrak in postajati je začelo hladno. Ker Gorana ta večer nisva pričakovala, smo za kolo, ki je svoj del "posla" opravilo več kot odlično in brez najmanjše okvare ali predrtja, kar je pravzaprav presenetljivo glede na to, kakšno težo je moralo prenašati, našli prenočišče v gospodarskem poslopju v neposredni bližini plezalnega vrtca. Že v trdni temi pa je po pesku parkirišča pred domom zašumelo tako, da je dalo slutiti, kako si je voznik avtomobila, ki smo ga sicer samo slišali, vozniške izkušnje pridobival kje po vijugastih in luknjastih cestah Posavja. In res se k mizi kmalu prismejijo; naš "gorolazniški šef", razpoloženi Joško, ki je kot vsak pravi planinec že tolikokrat prelomil besedo, kako na Triglav ne bo več šel, posebno v večji skupini (Triglav je namreč postal prava "Božja pot" ne samo Slovincem, da se ga "ta pravi" hribolazci izogibljemo, kar se le da), Matjaževa žena Lidija in njena sestra, sicer moja žena Greta in Franček. Ostale pa smo pričakovali naslednji dan. Po prisrčnem pozdravljanju in čestitkah Matjažu za do tedaj opravljeno pot, smo posedeli v prijetnem miru "kraljestva Zlatoroga" ter se kmalu potem, ko smo se poslovili od Erne, Tjaše, Damjana in tašče, ki so se vračali v Krško, tudi sami odpravili spat. Oskrbnica je agregat ugasnila že dolgo pred tem, tako sta bili moja baterijska svetilka in sveča, ki nam jo je pustila v ta namen edini svetili, s katerima smo se morali prebiti do postelj.

»Kdo ima kaj za prižgat?«, je Joško hodil okrog kadilcev s svečo. Ker sem sam pomislil, kako je na mizi pozabil kaj pomembnega in bi si rad posvetil, sem prižgal baterijo, ter mu samodejno ponudil:

»Na!...«

Ostali, ki so opazovali to dogajanje pa so bili prepričani, da preverja, če je bila sveča že kdaj prej prižgana ali ne, saj je trajalo kar nekaj trenutkov, preden se mu je le "posvetilo", da bo na steklu baterijske svetilke, bolj težko prižgal svečo, pa naj jo še tako vneto tišči zraven:

»Marš v ...«, me je nadrl Joško, ko je le "vštekal" kaj počne ter bliskovito odmaknil roko, kakor da bi ga vsekala kača. Po zavitih stopnicah, kjer je moral pred tem Goran popolnoma sam znositi vso našo opremo, smo končno prikolovratili do spalnic. Prenočišče Matjažu in spremljevalcema je plačalo Planinsko društvo Lisca Sevnica-Krško, katerega člani smo in ki prav letos praznuje devetdesetletnico svojega obstoja.

Pri spomeniku padlim partizanom gornikom.

Jutro petega dne

Težki nahrbtniki so požirali vsebino Goranovega avtomobila.

Vrata, 30. junija 1995 ob pol petih zjutraj

Ura je bila pol petih zjutraj. Zbudil me je alarm, kateri se mi vklopi skoraj vedno, kadar zvečer v družbi prijateljev spijem kakšno pivo več. Prenapet mehur, ki me je spodil, na praznjenje v WC. Preden sem se po tem oprasku še za nekaj časa ulegel nazaj v posteljo, sem se še malo pomudil pred odprtim oknom. Iz za zlato obrobljenih vrhov gora in skozi smrekove veje so trkali na okno že prvi jutranji sončni žarki. Čudovit pogled na gore s Triglavom v sredini in najvišjim na obzorju, saj ni bilo nad njim niti enega oblaka. Le sled reaktivnega letala je še poudarjala to modrino neba. Morda se je ravno na tem letalu peljala kakšna odprava za na gore, ki so višje po dvakrat in še več od Triglava. Toda moje oči so bile uprte le v našega velikana, tako grozljivega ter hkrati tako lepega in vabljivega. Tokrat sem ga gledal s strahospoštovanjem, a spomnil sem se zaobljube, ki sem si jo zadal na Lisci pred približno pol leta.

Tudi zaspati nisem več mogel. Skozi glavo mi je šinila Goranova misel iz Medijskih Toplic, tako da mi ni bilo težko še nekaj časa poležavati. Pod oknom sem že slišal prve korake po šodru. Nekaj planincev se je že odpravilo v gore. Ja, zjutraj se dan lovi, še posebno v hribih. Mi smo Goranu obljubili, da ga počakamo, da se vrne iz Krškega. Prav tako vsem ostalim, ki so se nam ta dan nameravali pridružiti. Odhod smo imeli napovedan za okoli osme ure, tako, da se ni nikomur še mudilo vstati. Raje sem se odločil še za eno kitico.

7:00 Med pretegovanjem pri odprtem oknu, me je najbolj zanimalo, kaj se dogaja tam gori, na nebu. Ali je še tako, kot pred je bilo pred dvema urama. Nikjer drugje, se vreme tako hitro ne spreminja, kakor ravno v gorah. Ponovni pogled proti goram, me je prepričal, da se prejšnji večer oskrbnik ni zmotil glede vremena, tako kot se to velikokrat zgodi našim vremenarjem na TV ali na radiu. Do takrat sem videl Triglav tako obsijan s soncem samo na razglednicah ali na koledarju Planinske zveze, čeprav sem bil že dostikrat v njegovi bližini.

Tisto jutro, petega dne pohoda, sem bil presenečen sam nad seboj. Nisem bil tako živčen in napet, kot na startu v Bregani ali v Krškem. Celu noge so me bolele manj, kakor vsa prejšnja jutra. Na žulje sem se spomnil samo še takrat, ko sem jih tapiciral z obliži. Veliko bolj sem bil pozoren do nogavic in do smeti, da ne bi zopet katera zarajdala med njih.

Vse se je pripravljalo na veliki finale mojega pohoda. Do Triglava sem imel rešpekt. Gledal sem v njegove žlebove ob severni steni s spoštovanjem, kakor so verjetno gledali proti njemu že pred sto leti in še več vsi, ki so se nanj povzpeli prvič ali ne vem kolikokrat že. Vsi, ki so se z njega vrnili ali na žalost ne. Verjetno je v njegove stene pred davnimi leti zrl s podobnim spoštovanjem tudi sam gospod župnik, Jakob Aljaž, kakor jaz ta dan.

Morda sem si želel tega vzpona bolj, kakor pred leti, ko sem stopal nanj prvič, v megli in neurju in nisem prišel dlje, kot do Kredarice - na žalost. Takrat nas je oskrbnik Janko na Kredarici potolažil z besedami, češ da bo Triglav stal še mnogo let, mi pa naj raje ne lezemo gor, ker vreme tudi za reševalne akcije ni primerno.

8:10 Odhod skupine razposajene družčine planincev iz pred planinskega doma. Verjetno smo bili vsi podobnih misli. Srečno gor in nazaj ...

»Prihajam prijatelj stari in mogočni!« sem si velel sam pri sebi in čutil v podzavesti, da bo šlo vse do kanca v redu. Pa saj mora. Mišice na nogah so me sicer malce skelele, a psihično sem bil spočit, saj so bili ob meni, moja žena in prijatelji. Vedel sem, da me bodo vzpodbujali in pomagali, če bo potrebno.

Ko smo se naslednjega dne skobacali iz postelj, so bili vrhovi nad dolino Vrat že zlatorumeno obarvani z žarki jutranjega sonca. Medtem, ko smo pripravljali vse potrebno za pohod in iz nahrbtnikov metali puhovke, dereze in ostalo zimsko opremo, saj smo, kot že ničkolikokrat zopet nasedli meteorologom, ter oblačili kratke hlače, pa so se nam že pridruževali prijatelji, ki so iz Krškega krenili v zgodnjih jutranjih urah. Srečo, Matjažev prijatelj s tečaja za planinske vodnike doma sicer iz Litije je seveda prispel najprej, kmalu pa mu je sledila udarna moč naše klape; Boris in Drago, ki sta prav tako uspešno končala nedavni tečaj, Borisova žena Marjetka, Tč (uradno sicer Jože, vendar nas je Jožetov že tako ali tako preveč) z nepogrešljivo harmoniko, še en, malo mlajši Boris, ter Mojca (takrat še nismo vedeli, da Borisova ljubezen) in Beti, za kateri dve pa je bil to sploh prvi vzpon na našega očaka. V tem času je prispel tudi Goran, ki je deloval tako utrujeno, kot da bi se z vrha Triglava pravkar vrnil, ne pa se nanj šele odpravljal. Med preoblačenjem in preobuvanjem v popolnoma nove čevlje, ki so bili vendar nekoliko drugačni od mojih, je pojasnjeval, kako je v Brežicah do tretje ure zjutraj pomagal pri urejanju trgovine za otvoritev, se odpravil spat okoli pol četrte, ter bil v Vratih, kot smo bili dogovorjeni že pred osmo uro. Obljubili smo mu vso moralno pomoč pri pohodu, za nošenje občutljive video kamere pa kot prostovoljca določili Frančka, saj je eden najmlajših v naši skupini in kondicijsko zato zelo močan ter še brez "rezervnega nahrbtnika" spredaj, kot jih imamo že večinoma ostali, poleg tega pa je tudi eden bolj ta resnih med nami; kadar ni v gorah, je namreč policist. Končno se je naša skupina razvrstila v pohodno kolono in po obveznem "gasilskem slikanju" pri spomeniku padlim partizanom gornikom, zavila v gozd na Tomiškov pot, ki je najbližja pot do Triglavskega doma na Kredarici, saj je dolga "le" pet ur hoda. Matjaž se je pognal v strmino, kot da bi bil na poti šele prvi dan, ne pa že od ponedeljka in smo ga ostali komaj dohajali. Težki nahrbtniki, ki so pred tem požirali vsebino Goranovega avtomobila, saj dom na Kredarici po nekaterih informacijah uradno še ni bil odprt in dejstvo, da nas je bilo vmes nekaj takšnih, ki smo kondicijo nabirali šele med potjo do Vrat, so nas neusmiljeno pritiskali k tlom. Naš vodnik Joško, ki sem ga malo pred tem hvalil Goranu, kako da je prizanesljiv do svojih "klientov" in se zdi hoja z njim kot sprehod, pa jo je udaril za Matjažem, da sem že mislil, kako

Ob spomeniku padlim partizanom v gorah, ali "Klipsni".

sem na pohodu z znanim vodnikom planinskega društva Videm, ki slovi po tem, da nekje pod vrhom sreča samega sebe, ko se že vrača, medtem ko ostali pohodniki šele komaj vlečejo nahrbtnike iz bunkerja avtobusa. Šele, ko je naš Joško ugotovil, da mu sledi le še njegov nahrbtnik, približeval pa se je tudi že čas malice, v njegovem nahrbtniku pa se zaradi množice vrvi, pomožnih vrvic, klinov, plezalnih pasov in ostale "krame", ki jo vedno vlačí s sabo le težko najde prostor še za kakšno konzervo, nas je sklenil počakati.

Z Joškom, našim hribovskim šefom, tako ga namreč imenuje Jože, pa saj tudi je, sem se dogovoril že v dolini, kako naj bi potekal naš vzpon. On bo prevzel celotno skupino, sam pa bom šel svoj tempo, dokler bo šlo, nato se bom nekje spočil in jih počakal ali pa bo obratno in bodo čakali oni mene.

8:30 Od spomenika padlim partizanom v gorah, ali "Klipsne", kakor mu mi pravimo po planinsko, sem jo mahnil strmo na vkreber skozi gozd po Tominškovi smeri. Bilo je soparno, kot vedno tukaj, in pot je bila blatna, kot da bi še pred kratkim deževalo. Na nekaterih odsekih je bila tudi pošteno razrita od hudournikov iz talečega se snega. To sezono jih še ni šlo pretirano veliko po tej poti, tako da še ni bila uhojena, kakor kasneje poleti, ko gredo tu skoz prave procesije planincev. Nekaj časa sem slišal še za sabo posamezne klice, tistih, ki niso vedeli za najin dogovor z Joškom, a jih nisem jemal k srcu, saj jih nisem več dolgo slišal. Pogreznil sem se v svoje misli, tempo hoje, kot sem jo imel cel teden, ter se prepustil uživanju v naravi. Narahlo sem si požvižgaval in brundal eno od meni najljubših melodij in napredoval, kakor bi bil v transu. Takšno petje sem opazil pred leti pri našem ultra maratoncu, Dušanu Mravljetu, ki sem ob njem "v spremstvu" tekel zadnje kilometre proti Dobovi. On si je takrat pel pesmi Andreja Šifrerja, ki so se slišale iz zvočnika njegovega spremljevalnega vozila. Tako sem se v eni sapi povzpел vse do izstopa iz gozda na grebenu, mi pravimo temu počivališču na Prepihu. Od tu se vidi na sosednje hribe in v dolino proti Aljaževemu domu. Bilo je brez vetra in prav prijetno na od sonca obsijani skali. S sendvičem in nepogrešljivo pločevinko Zlatorogovega piva v rokah, sem sklenil počakati prijatelje, saj sem si zopet zaželel prijetne družbe. Po prvi postojanki sem se tokrat postavil na rep kolone in na široko debatiral z Dragom. On je bil zraven mene edini od moških v tej klapi, ne boste verjeli, ki sva kadila in s tem onesnaževala okolje.

»Če mislita smraditi s temi čiki, ostanita zadaj!« So naju nahrulili kolegi. In to sva tudi naredila. Vsake toliko časa. Usedla sva se na skalo, kam pa drugam, si popila vsak polovico pločevinke piva, kaj pa drugega, si v miru pokadila po eno cigareto in jih zopet pred naslednjim strmim skokom pri prvi zajli ulovila. Tu pa je sledila nova čik pavza, da so se vsi ostali zopet skobacali naprej. Pri tistih "čik pavzah", ko sva imela v roki pločevinko s podobo kozla na sredini, zanimivo, ni nikogar motil dim najinih "čikov", seveda če je dobil kakšno kapljo vsebine iz te pločevinke.

Strmo na vkreber skozi gozd po Tominškovi smeri.

»Zato pa hodiš že pet dni na Triglav,« mi je ob eni takšni "čik pavzi" rekel Jože, »ko pa kadiš za vsakim vogalom. Velikokrat so se mi že ob poti, prejšnje dni čudili ljudje, ko sem se med potjo ustavil tudi nekajkrat zaradi "čik pavze", ne pa samo zaradi počitka. Pil in jedel sem včasih kar med potjo. Kadil pa med hojo nisem, ker ni "zdravo in kulturno. Tako sem šel z Dragom zadaj kolone vse do "Bifeja". Do tu smo v "Hudičevem žlebu" naleteli že na prvo snežišče. Spomladanski mini ledenik, preko katerega je bilo potrebno zasekati stopinje. Oni pred nami so ta sneg verjetno obšli, vendar je bila pot po kopni skali za skupino zelo klavrna in izpostavljena. Ja hribovski šef Joško že ima prav, če se je odločil za prečenje snežišča po stopnicah v trdem snegu izklesanih s cepinom. Vse skupaj je nekaj časa trajalo, da smo se vsi skobacali preko snega, a je bilo vsaj varno.

Naše grizenje, pa je kljub potokom znoja (vsaj kar je zadevalo mene) in sopihanja, da sem se zopet spomnil Matjaževega "kumarata" Slavca iz Zagorja in njegovega "vročega telefona", le porajalo sadove. Kmalu smo se izvili iz objema soparnega gozda, ter vstopili v svet skal in zasneženih žlebov že nekje v višini oddaljene Luknje. Goran in njegov "asistent kamere" Franček, pa sta dirkala naprej in nazaj, da bi posnela čim boljše kadre. Po krajšem postanku pri "Bifeju", ki pa je bil tokrat "zaprt", vode namreč ni bilo (gre pravzaprav za studenček pod Begunjskim vrhom, že v višini Praga), pa smo vstopili na zasnežene pode, odkoder je do doma na Kredarici le še eno urni "sprehod". Tominškova pot, je vsekakor daljša in mnogo slikovitejša, kot sem jo opisal jaz, vendar gre pri tem že za stvari, ki jih je treba doživljati in jih pisateljski amaterček kot sem sam, le težko opišem. Zato vsakemu predlagam, da si še sam oprta nahrbtnik ali pa, če je bolj na šibkih nogah in težke sape, vzame v roke katero od Kugyevih knjig, saj je po njegovem doživetem opisovanju lepote Julijcev težko pogruntati karkoli novega. Vsekakor pa skladi skal, ki se "drug nad drugim vzdigujejo" v severni triglavski steni v višini tisoč osemsto metrov, človeka ne pustijo ravnodušnega. Joško, ki je sam preplezal že tudi več smeri v severni steni, nam je med potjo opisoval posamezne in najbolj znane dele te lepe, pa v preteklosti večkrat tudi zelo krute Stene. Še posebno natančno nam je opisal Čopov steber, saj prav letos mineva petdeset let, odkar je starosti slovenskih alpinistov Joži Čopu uspelo preplezati enega zadnjih problemov severne triglavske stene. Po številnih prečkanjih zasneženih pobočij in kotanj, smo v sončnem popoldnevu končno prispeli do Triglavskega doma na Kredarici, ki je bil enako kot Aljažev dom v Vratih in seveda stolp na vrhu Triglava, ki je od tu oddaljen le še eno uro vzpenjanja, zgrajen po veliki zaslugi legendarnega dovškega župnika Aljaža. Člani osebja doma na Kredarici, ki so se nas zelo razveselili, saj smo bili skorajda edini gostje, so prispeli tja šele tri dni pred nami in so bili sredi priprav za otvoritev doma, zato so se nam že vnaprej opravičevali, če njihova ponudba ne bo "na nivoju", vendar je Kredarica v primerjavi z drugimi domovi ali kočami tako ali tako "hotel" in zaradi tega nismo bili pretirano v skrbeh, saj smo v gorah vajeni že vse kaj drugega. Velik obisk v sezoni, narekuje tudi veliko sprememb in dozidav in na Kredarici se je v zadnjih desetih letih, odkar je bil Goran nazadnje, tu kar veliko spremenilo:

Krajši postanek pri "Bifeju".

Prečkanje številnih zasneženih pobočij in kotanj.

»Tu se bo pa Matjaž gotovo počutil kot doma«, je Goran komentiral številne prizidke okoli doma. Najnovejša zgradba, postavljena v smeri Triglava tik pod domom, bo po zatrijevanju delavcev, ki so dela pravkar zaključevali "bio stranišče!"

»Na kakšen način pa deluje to bio stranišče?« nas je seveda zanimalo.

»Vsak uporabnik bo potem, ko se bo vračal v dolino, v PVC vrečki dobil "svojo porcijo" in jo bo moral odnesti s sabo«, je pogruntal Goran.

Tudi premeri lukenj na deskah so se nam zdeli sumljivo veliki. Najbrž ne bo zopet Hanibal s svojimi sloni hodil preko Alp? Stranišče bo najbrž namenjeno pretežno politikom, ki v zadnjem času vse pogosteje prihajajo na Triglav, smo nazadnje ugotovili. Po krajšem počitku in "reorganizaciji" naših nahrbtnikov; s sabo smo vzeli le najnujnejše, kot na primer pijačo in T'čovo harmoniko, ki je do tu potovala v več kosih in več nahrbtnikih, saj je bila popolnoma nova in se je bal, da je po skalah ne bi odrgnil (še sam sem se ponudil, da mu nesem en "knof", pa čeprav tistega od basa), smo se odpravili proti vrhu. Goran, ki si je preko enega ramena obesil video kamero, preko drugega pa fotoaparata, je v kratkih hlačah, s sončnimi očali in čepico s ščitnikom tudi po lastnih izjavah izgledal kot "kakšna nemška turist".

14:00 Triglavski dom na Kredarici je res čudovita bajta, že nič kolikokrat dozidana. Človeka kar prevzame, ko jo zagleda in skoraj ne more verjeti, da lahko stoji na tem koncu neobljudenega sveta tako mogočna zgradba. Za takšne navadne planince, kot smo mi skoraj "prenobl". Ni čudno, da prihaja sem gor med vsemi planinci tudi toliko politikov. Nekateri po planinskih poteh iz vseh mogočih smeri, ene navezane privlečejo kar preko severne stene, seveda veliko iz med njih pa pripeljejo kar s helikopterjem, "Kot prtljago".

Kot vsi ostali, sem tudi sam naredil na Kredarici revizijo v svojem nahrbtniku. Ven sem zmetal še vse preostale pripomočke za obrambo proti dežju. Janko, meteorolog in upravitelj Triglavskega doma na Kredarici, mi je namreč potrdil, da ne bo nevihte. Vsega si že poprej nisem upal pustiti v Vratih, saj sem bil v hribih že prevečkrat moker kot miš.

Nekateri so popadali po klopeh in so hitro izkoristili to urico za intenzivni počitek. Večina izmed nas, navajeni romanja na Triglav, kakor je tu, v poletnih mesecih, takšna gužva, da si srečen, če si lahko priboriš pod streho prosto mesto, ob jeklenicah pa procesije, kot na božji poti, bi najraje ostali pri domu. Vzpon pa nadaljevali, na sam vrh, naslednji dan zjutraj, ko je razgled z vrha najlepši. Zagovorniki jutranjih vzponov in popoldanskih počitkov so mi to predlagali, vendar mi takšne ideje niso bile najbolj simpatične. Na Kredarici smo bili skoraj edini gosti. Našo kramo smo pustili v jedilnici in nam še na misel ni prišlo, da bi že pred vzponom na vrh rezervirali ležišča za prenočevanje. Boris, vedno razpoložen za humor, pa čeprav včasih krut in črni, je pri odhodu to seveda takoj sočno komentiral:

»Dobro, da nismo že rezervirali sobe, saj ne vemo če bomo prišli vsi nazaj.«

V lepem, sončnem vremenu smo se počasi vzpenjali proti malemu Triglavu in uživali v razgledu.

Le še nekaj korakov...

V lepem, sončnem vremenu smo se počasi vzpenjali proti malemu Triglavu in uživali v razgledu, Matjaž pa je zopet nestrpen "dirkal" naprej ter nas neprestano priganjal, saj je imel ob četrti uri z vrha dogovorjeno javljanje v živo na radio.

»Pa prav ob petih? Pa menda ja ne na BBC?«, smo ga dražili.

Ko smo mu še pojasnili, da se na radiju tako ali tako ne bo videlo, če je sam ali smo poleg tudi mi, je nad nami dokončno obupal, ter jo v spremstvu Frančka, ki je bil tokrat za kamero lažji, oddirjal naprej.

Pred Malim Triglavom sem imel naše procesije, zdolgočasenega kobacanja ob klinih in jeklenicah, najbolj pa raznih sočnih komentarjev in zbadljivk, "poln kufer". Približevala se je že tudi ura, ko sem bil dogovorjen na radiu Brežice, da se javim z vrha v eter. Spomnil sem se na vse, ki so me na pot pospremili ali mi telefonirali med potjo in mi s tem želeli vse O.K. Med drugimi tudi na starše in na svoja otroka, ki verjetno čakajo pred radijskim sprejemnikom. Tu ni šlo za slavo, zgolj za dolg do vseh, ki so mi zaupali in za nalogo, ki sem si jo zadal sam sebi. Vedel sem, kaj pričakujejo od mene, da jih vse skupaj ne smem razočarati. Skratka, želel sem jih pozdraviti ob napovedanem času, z vrha najvišje točke naše male

države. Franček se je odločil, da gre z mano. Na sedlu sva se še enkrat ozrla proti Aljaževemu domu daleč v dolini in na južno, drugo stran, proti Planiki. Morja res nisva videla, bil je pa vseeno čudovit razgled. Jezera v okolici, katera se pač vidijo od tu so se v dolini lesketala kot biseri. Ker so bili žlebovi ob jeklenicah polni trdega in ponekod poledenelega snega, sva od grebena dalje ubrala za naju kar prvenstveno smer. Ob pomoči cepinov sva se proti vrhu zagnala kar po izpostavljenem grebenu in kopnih skalah. Malo prostega plezanja in triglavskega brezpotja nama ni škodovalo. Vrh je bil že skoraj pred nama. Razen vrha me v tem trenutku ni nič več zanimalo. Tudi na spominske plošče umrlih se nisem oziral, ki jih je tu gori vsako leto več, v spomin in v opozorilo vsem mimoidočim naj se primerno varujejo. Pred sabo sem zagledal to, kar si verjetno želi videti od blizu vsak Slovenec vsaj enkrat v življenju. Aljažev stolp. Le še nekaj korakov...

15:55 Vrh. Cilj.

Zmaga in dokaz samemu sebi, kaj zmorem.

Pozabil sem na bolečine v nogah in na žulje ki so me še malo pred tem neusmiljeno skeleli. Pozabil sem na žejo in suha usta. Pozabil sem na utrujenost, ki se je v meni kopičila ves teden. Zatulil sem "ohoj" in zavriskal v dolino, tako silovito, da sem se skoraj sesedel zraven stolpa. Vse je v meni zapelo, ko so mi s svojim "juhej" odgovorili prijatelji. Odprl sem vrata stolpa in se usedel na prag. Počakal sem še nekaj dolgih trenutkov, da je zazvonil telefon.

Za nama je prišla kmalu na vrh tudi celotna skupina.

16.00 »Pozdravljena Slovenija, pozdravljeno Posavje, pozdravljeni Krčani! Hvala vsem...« so bile moje prve besede po mobitelu v eter radia Posavje studia Brežice z vrha Triglava. Bil sem presrečen. Ta prešernost ni trajala dolgo, saj sem bil že v naslednjem trenutku ves besen, togoten in žalosten hkrati. Tik pred koncem javljanja mi je "crknu" mobitel, oziroma se mu je izpraznil akumulator. Pa zakaj ravno v tem trenutku, ko sem ga najbolj potreboval. Vedel sem da so domači in vsi, ki jih je to zanimalo slišali za moj prihod na Triglav preko radijskih valov, in kaj me je sedaj brigalo za cel svet. Toda jaz sem si želel slišati glas svoje hčerke Ive in sina Aljaža. Za njima mi je bilo v tem trenutku najbolj dolgčas. In kakšno razočaranje bo sedaj sledilo, ko sem jima obljubil, da ju pokličem. Bom jih pa kasneje iz Kredarice. Ampak to ni to! »Prekleta telefonija!« sem se jezil še kar nekaj časa. Še dobro, da je bil mobitel na reverz, ker bi bil veliko prej v dolini, kot pa je bil v resnici.

Triglav je mogočna gora. Ne vem koliko je pisateljev, ki so to goro že opisovali s ponosom in ljubeznijo. Tako, da je skratka o njej že vse napisano. Med drugim tudi to, da je gospod Jakob Aljaž, velik domoljub, planinski delavec, skladatelj, pesnik in planinski pisec ter Župnik iz Dovjega, kupil vrh Triglava. Na njem dal postaviti stolp, ki tam stoji in kljubuje vsem neurjem, vetrovom takšnim in drugačnim, južnim, severnim in političnim, že od svoje postavitve in otvoritve, ki je bila 7. avgusta leta, gospodovega 1896. Bajda da je načrt naredil kar sam, na vrh pa mu ga je pomagalo znesti šest najetih krepkih mož. Stolp je tudi opremil s tremi čevljarskimi stolčki, dvema odevama, dvema kuhalnikoma in steklenico špirta. V Planinskem vodniku piše, da ni pozabil niti na šest kozarcev, barometer, vpisno knjigo in termometer na zunanji strani pocinkane pločevinaste stene. V stolpu je poslikava po stenah z okoliško panoramo in smermi po katerih se lahko razgledujemo in orientiramo, namesto opreme pa je za dobra dva koša smeti. Da, tudi takšni planinci so med nami. Ampak skoraj vsi Slovenci smo zelo ponosni na Aljaževa dejanja, saj je stolp postal simbol Slovenstva in veliko jih misli, da postanejo pravi Slovenci šele, ko prisopihajo na vrh Triglava.

Za nama je prišla kmalu na vrh tudi celotna skupina. Vzdušje, ki je temu sledilo, se skoraj ne da opisati. Stiski rok, poljubi, pok šampanjca, vriskanje in petje ob zvokih harmonike... Skratka pričela se je fešta, ki smo jo kakšni dve uri kasneje na Kredarici nadaljevali še dolgo v noč.

Kmalu smo tudi ostali prisopli na vrh malega Triglava, ki je z 2738 metri tretji najvišji vrh v Sloveniji. Od tu se nam je, kljub posameznim oblakom odprl lep razgled na južno bohinjsko hribovje, Vodnikov dom na Velem polju ter Planiko. Greben z Malega Triglava proti vrhu kjer se teren nekoliko položi, smo prekoračili razmeroma hitro, saj ni bilo običajne "promenade" obiskovalcev, tako značilne za ta del poti, pa kljub temu, skupaj z Goranom zasopli ugotavljali, da nam je Aljažev stolp nekdo od našega zadnjega obiska, prestavil nekoliko dlje. Da, da, z vsakim letom nam ga "nekdo" prestavi malo bolj daleč, dokler nam ne bo nekoč v prihodnosti postal popolnoma nedosegljiv, sem

Tako samo "naš" in lep, kljub posameznim oblakom, je oblegani vrh Triglava le malokdaj.

se tudi sam v mislih pričel zavedati naše minljivosti.

»Če pa tule dol ubrišeš, imaš pa čisto cel dan pokvarjen«, je Goran zopet komentiral pogled proti štiristo metrov nižje ležeči Planiki na eni strani in tisoč osemsto metrov višinske razlike oddaljenemu Aljaževemu domu na drugi strani. Ko smo se že približali koncu ostrega grebena med Malim Triglavom in Triglavom, kjer se pot še zadnjič strmo postavi pokonci, pa se je naša kolona nenadoma zaustavila.

»Hopla, tule je pa led«, je Joško sporočil po koloni nazaj, ter ukazal krajši počitek, medtem pa že vlekel iz ogromnega nahrbtnika vrvi, pomožne vrvice in vponke, da bi zavaroval ta nevarni del poti. Pot nam je namreč zaprl krajši žleb, ki je bil za razliko od ostalih zasneženih poledenel, klini, ki običajno na tem delu poti lajšajo prehod pa so bili zakopani globoko pod ledom. Greto, ki je tik za Joškotom opazovala njegovo početje ter "strokovno" nadzirala pripravo varovanja, je Goran opogumljal iz zadnjega konca:

»Veš, pri teh stvarih gre v glavnem le za psihološko varovanje in v resnici nič ne držijo«.

Po nekaj minutah, ko je Joško končal vrvno ograjo pa smo pot nadaljevali.

»Hej, kje si pa ti delal vodniški izpit?«, je Goran dražil Joškota, ko je tudi sam prispel do poledenelega žleba, čeprav je bilo dvojno varovanje opravljeno po vseh pravilih, le zankam zataknjenim za skalne roglje ni najbolj zaupal, »a si ga kupil v Samoboru?«

»Tole bom pa poslikal in poslal na Planinsko zvezo, da ti bodo pobrali vse tiste knjižice« je Goran še kar naprej vpil za našim vodnikom, ki pa ga na srečo že ni več slišal, saj se je že približeval zadnjim metrom poti in vrhu.

»Najboljše bi bilo, če bi jaz ostal kar tukaj in pazil, da nam kdo ne ukrade "štrika", saj potem ne bi mogli nazaj« je bil Goran še naprej neustavljiv »na kameri pa imam tako močan "zoom", da vas lahko potegnem kar s tega mesta«.

Deloma zaradi Goranovih neprestanih komentarjev, nekaj pa zaradi bližine vrha, smo v lepem, sončnem vremenu, le v smeri Doliča in Prehodavcev so pogled zapirali veliki nemirni kopasti oblaki, nasmejani in prešerno razpoloženi končno stopili na vrh, kjer je Matjaž, sedeč ob mizici za žige, postavljeni poleg Aljaževega stolpa že odprl "svoj poštni urad". V eni roki je držal mobilni telefon ter se prav tisti trenutek v živo javljal v program radia Brežice, z drugo roko pa s trikotnim žigom vrha "štempljal" razglednice in poseben dnevnik. Čestitke Matjažu so se vrstile druga za drugo. Ob veselih zvokih Tčove harmonike, je Matjaž odprl steklenico penine Vina iz Brežic, ki jo je pred tem ohladil v snegu ob stolpu, saj ga je ležalo na vrhu še v izobilju. Posebne čestitke sta prejeli seveda tudi Mojca in Beti, ki pa sta morali pred tem še skozi posebno proceduro "krsta", kot vsak, ki se na naš najvišji vrh povzpne prvič. Medtem, ko je Matjaž ob stolpu razvijal transparent sponzorjev in različne zastavice in fotografiranju ni bilo ne konca ne kraja, je vrh kot nadležna muha obletaval jadralni letalec ter nam veselo odpozdravljal, mi pa smo se navduševali nad njegovimi akrobacijami in šelestenju v soncu se bleščečih kril, ki so tik pod nami z glasnim pišem rezale zrak.

»Hja, tole pa mora biti užitek«, smo jadralcu med mahanjem kar zavidali.

Stolp je tudi opremil s tremi čevljarскими stolčki, dvema odejama, dvema kuhalnikoma in steklenico špirita.

V tišini kapelice Marije Snežne.

»Že, že! Če pa mu sedajle odpade krilo, bi pa videli, kaj je panika«, je "zlobno" zopet komentiral Goran. Po kar daljšem proslavljanju Matjaževe uspešno končane poti, smo kar nekoliko obotavljaje pričeli sestopati. Tako samo "naš" in lep, kljub posameznim oblakom, je oblegani vrh Triglava le malokdaj. Na Malem Triglavu smo postali še enkrat in zopet se je oglasila Tčova harmonika vendar se kljub enkratnemu razpoloženju vabljivim zvokom harmonike nismo pridružili s pesmijo, saj smo bili kar prevzeti od prelepega razgleda in neponovljivosti trenutka. Na Kredarico smo se vrnil v poznem popoldnevu, kjer smo se na klopeh ob steni nastavili še zadnjim sončnim žarkom. Matjaž, ki smo ga že začeli pogrešati, pa je odšel, da bi sam opravil še zadnjo "obveznost", ki si jo je zadal na tem pohodu. V tišini kapelice Marije Snežne tik ob Triglavskem domu, je prižgal drobceno svečo, ki mu jo je ob odhodu v Krškem izročila njegova mama za srečno pot in vrnitev in ki jo je ves čas pohoda nosil v nahrbtniku. V kapelici pa se je seznanil z bratom Aljaževega naslednika, sedanjega dovškega župnika, ki je iz doline pritovoril ogromno svečo za mašo naslednjega dne.

Kapelo Marije snežne so v predsezoni spremenili v skladišče.

Sram jih bodi.

Na pragu mi je zastal dih. Nisem mogel verjeti svojim očem. Pa tako lepo je bilo tu notri, ko sem bil zadnjič na Kredarici in smo lahko v miru prepevali. Bolj malo pevcev bi sedaj spravil v njo. Med gradbenim materialom in vso zidarsko kramo, kar so jo graditelji "bio-sekreta" navlekli vanjo, sem se s težavo prerinil do oltarja. Iz nahrbtnika sem vzel svečko, katero sem v znak spoštovanja in ljubezni do matere, nosil v nahrbtniku vso pot iz Krškega. Postavil sem jo na oltar zraven razpela in skladovnice keramičnih ploščic. Ob prižiganju sem izmolil zahvalno molitev in v mislih preletel dvesto kilometrov daleč domov, k od ženine matere skrbno varovanima mojima otrokoma. Ob pogledu na migetajoči plamen in kip matere božje, sem se spomnil tudi svoje mame. Čeprav rada, pa verjetno zaradi svojih let in utrujenih nog ne bo prišla nikoli sem gor, a vseeno: »Hvala mama, morda tudi zaradi tvoje molitve v krški cerkvi po mojem odhodu, mi je ta pohod v celoti uspel. Nisi molila zas-tonj.« Sicer pa tudi v dolini je svet lep in poln ljubezni.

Nekoliko pozneje je v recepciji Triglavskega doma, Matjaž s pomočjo Draga požigosal še preko sto petdeset svojih razglednic z žigom izdelanim prav za ta namen. Žig, ki mu ga je izdelal Končina, sicer tudi sam navdušen pohodnik, saj z ženo že nekaj časa po etapah hodita prav ob slovenski državni meji in jo nameravata prehoditi v celoti, je pozneje kot spominek pustil v domu.

Veselega, razpoloženega petja ter ostalega večernega dogajanja v koči in pozneje na ležiščih, ko je enim prevročje, drugim premrzlo, ko bi eni radi spali, drugi čebljali in tako naprej, na tem mestu ne bom opisoval. To so trenutki, ki naj ostanejo tam, kjer se dogajajo, daleč od ponorelega sveta. To so trenutki, za katere je potrebno na hrbet zavihteti nahrbtnik, se potiti dolge ure, kot prijetni spomini pa grejejo srce še dolgo v hladne, meglene jesenske dni in bližajočo se zimo. Do naslednje ture.

Jutro naslednjega, zadnjega dne našega tokratnega druženja je bilo brez slehernega oblaka in tisti, ki smo to noč izrabili za spanje, smo se že greli na vzhajajočem soncu ob steni te velike planinske postojanke. T'č, Boris ter Mojca in Beti so se zaradi delovnih obveznosti v dolino odpravili nekoliko bolj zgodaj, ostali pa smo se le s težavo odpravili s tega lepega kraja. Po krajšem razgovoru z Jankom, ki je po stažu najstarejši meteorolog in oskrbnik, na Kredarici

Na vzhajajočem soncu te velike planinske postojanke.

je namreč že preko petindvajset let in s katerim smo bili pred leti skupaj v reševalni akciji, smo se zapodili preko zasneženih podov in kotanj ter v smučarskem stilu kmalu prispeli do podnožja Begunjskega vrha, kjer se ločita Tominškova pot in pot Čez Prag, po kateri smo se sklenili vrniti. Spust smo kljub utrujenosti opravili brez večjih težav, le Gorana so novi čevlji neusmiljeno ožulili. Ko se je potem ob vsakem krajšem postanku sezuval in iz gozderjev spravljaj pesek, ki med spustom po meliščih rad zaide tam, kjer je najmanj zaželen, smo ga sočutno spraševali, če iz čevljev stresa žulje. Do Aljaževega doma smo prispeli v pravi poletni vročini ter v prijetni senci na terasi doma podoživljali dogodke zadnjih dni. Prvi se je proti domu odpravil Franček, ki je moral v službo, varuje namreč našo južno mejo, kmalu pa smo se poslovili tudi ostali.

In globokoumna zaključna misel? Da je Slovenija najlepša dežela na svetu? Da so Slovenci zelo gostoljubni ljudje, kar je že pravi stereotip za katerokoli deželo. Da Slovenija, če jo prehodiš ni tako majhna? Da je Matjaž junak, da je naredil nekaj izjemnega?

Pa vendar, razen izjeme, ki le potrjuje pravilo, smo v resnici povsod naleteli na prijetne, prijazne, dobronamerne ljudi, ki so nam bili vedno pripravljeni ustreči. Le gledati (in hoditi) je potrebno s srcem, bistvo je očem nevidno, bi dejal Mali Princ. In Matjažev pohod je dosežek, kljub izjemnim rezultatom ultramaratonca Mravljeta, ki se s športom ukvarja poklicno. Matjaževe dnevne etape pri temperaturi preko trideset stopinj in vročem asfaltu so bile dolge preko štirinajst ur, njegova učinkovita povprečna hitrost hoje pa je bila le za dva do tri kilometre počasnejša od teka. Pa kljub temu, ljudje pač ne bi bili ljudje, če med pohodom ne bi večkrat padlo tudi vprašanje: »A greš nazaj tudi peš?« Dokončno pa smo se v življenjski vsakdan vrnili v Krškem, ko so po zaslugi "vestnih" administratorjev na krški pošti posamezni prejemniki Matjaževih razglednic morali doplačevati razliko v ceni in kazni, čeprav je bila razglednica izdelana v standardnem formatu in se je Matjaž pred nakupom poštnih znamk posvetoval prav pri njih.

Meni je pohod uspel v celoti, še bolj, kot sem si ga zamislil. Zame je bil to velik uspeh. Zavedam se, da to vse skupaj ni veliko, vsaj za nekoga ne. Vem da je za nekoga velik uspeh priti na Mont Everest, za nekoga pripešačiti na severni ali južni pol, a zame je bi to pohod preko Slovenije. Za nekoga je uspeh prestaviti se iz postelje na svoje sredstvo za gibanje - na invalidski voziček ali obratno. Vsak se veseli in je hkrati ponosen ne svoj uspeh. Tudi jaz.

Pohod je zabeležen tudi na filmu.

Brez njih ne bi bilo pohoda:

AFP Dobova, AJDA trgovina Lončarjev dol (Bojan Božičnik), AVTOBOPA Brežice, Avtomehanik KERIN STANE Gržeča vas, Bife BURŠIČ Krško, DEKOR Kozje, DISKONT ŠTAMPEK Nova vas pri Mokricah, DISKOTEQUE PARADISO Dobova, FLEXO d.o.o. Krško, Foto studio POTOČNIK Krško, Gostišče STRNAD Hotemež Radeče, Gostilna PRI PLANINCU Bled, Gostilna PINTERIČ Dolenja vas pri Krškem, Gostilna KALIN Bregana, DERBY Krško, Graverstvo KONČINA Krško, HAMER Slovenska vas, KANA Žalec, KAFE POLC Leskovec, KOBRA MOBITEL Šentjernej, MASTER SERVIS Krško, Mlin KATIČ Velika vas, MONT Kozje, OBUTI MAČEK Krško, NIKA, trgovina za šport igro in prosti čas Krško, NOLD Dobova, NUKLEARNA ELEKTRARNA Krško, OBČINA Krško, Okrepčevalnica BALINČEK Spodnji Stari Grad, Okrepčevalnica KOS Krško, Okrepčevalnica SANTA MARIA Brežice, Optika BAUTIN Krško, ORIJON turistična agencija Krško, PIVOVARNA Laško (Jojo Libenšek Artiče), Pizzerija GALLUS Bled, Pizzerija PARMA Kranj, Pizzerija PLUS Sevnica, PLANINSKO DRUŠTVO LISCA Sevnica, ROK ZELINKA Ljubljana, SND – SLOVENSKI SOKOLI, Soboslikarstvo RADI BOJAN Krško, Tapetništvo PISLAK Krško, TIMAV DELAMARIS Izola, Trgovina AS Krško, Trgovina BOGO ŠPORT Trbovlje, Trgovina ENA A Krško, Trgovina IDA MINI BAR ROSSE Nova vas, Trgovina KOLO Sevnica, VINO Brežice, VITACEL d.d. Ljubljana, WHISKY BAR Krško, XRB Krško.

KAZALO

Posvetilo	3
Razmišljanje namesto uvoda	5
Spremljevalca	6
Priprave	8
Tiskovna konferenca	9
Še zadnje priprave	10
Popotne malhe so pripravljene	12
Joj kak je siten!	13
Pa srečno hodi!	14
Je kaj trden most?	17
Nekakšen »Western« klepet	22
2. dan pohoda	24
... kakor bi bil predsednik	26
Prijaznih ljudi je povsod	27
Prestop Gorenjske meje	28
Ali Sokoli že spletajo gnezdo?	29
Pri »Pr'jatlu«	31
3. dan pohoda	32
Kriza	35
Gorenjski Schumacher	36
Blejski kilometri	43
4. dan pohoda	44
Triglavski narodni park	45
Vandal	49
Dogodek, da te kap!	52
Jutro petega dne	56
15:55 Vrh! Cilj!	62
Fotogalerija	68 - 73

fotografije: Goran Rovan, Jože Novak
oblikovanje in grafična priprava: Nika media
tisk: Forma, Brežice
naklada: 10 izvodov
izdano v samozaložbi 2010, ob Ažotovi 50. letnici

